

LITERÁRNÍ SCÉNÁŘ

Pohádkový příběh

Název díla - Když se smůla lepí na paty

1. Obraz

Na cestě - odpoledne.

Vypravěč

Vážení posluchači, budu Vám vyprávět příběh z jednoho nevelkého knížectví, kde vládla kněžna se svým vykutáleným rádcem, jež měla zanedlouho předat vládu mladému knížeti, který byl jejím nevlastním synem. Poddaní v knížectví neměli na růžích ustláno. Kněžna s rádcem neustále zvyšovala daně, aby mohla žít v neustálé přepychu. A tam, kde obyčejní lidé nemají moc peněz, je také hlad, kde je hlad, tam není místo pro radost, a kde není místo pro radost, tam je smutek a žal. V takovém kraji těžce kvete láska a porozumění, spíše se objevuje nenávist a lakota. A o neštěstí a smůlu v tomto kraji nebývá potom také nouze.

**Je pěkný den a na louce si hrají neobvyklé děti,
uprostřed nich sedí paní celá v černém.**

Je krásný letní den a na palouku si hrají děti. Jejich maminka sedí opodál a hlídá, aby něco nepředvídatelného neprovedli. Je to však zvláštní rodinka. Maminka má krásné černé šaty, její obličej je hezký, ale zcela bez úsměvu. Za to děti jsou veselé a roztomile dovádějí. Hrají si a pokukují, kde by udělali nějakou zlomyslnost.

Jenom snad Pánbůh ví, že maminkou je Neštěstí a rozdováděné děti jsou Smůlinky, které tak často lidem komplikují život.

Neštěstí

Smůlinky, děti moje, moc se mně nerozbihejte, ať se neztratíte. Víte, že jsem za vás zodpovědná přímo Pánubohu.

Vypravěč:

Ale Smůlinky, malé nezbednice nedbají, běhají po palouku jednou sem, potom tam, hrají si mezi sebou nebo se zase chvíli hašteří a hledají každou příležitost, aby mohli někomu udělat nějakou zlomyslnost. Náhle zpozorují přibližující se povoz. To jede mlynář Vávra s obilím do mlýna.

Cestou se blíží povoz s obilím. Matka Neštěstí mávne na povoz, jak to Smůlinky uvidí, vylétnou za povozem. Jedna Smůlinka přilétne jako první na povoz s pytli obilí a začne je rozvazovat.

Smůlinka

Maminka žíkala, že mám ty pytle ložvážat, aby měl mlynář vštek.

Sedlák je zaujat koňmi a rychlou jízdou, popohání je bičem, si nevšimne, že obilí z pytlů mizí. Smůlinka, která rozváže poslední pytel je strašně utahaná, lehne si na prázdné pytle a začíná pochrupkávat. Spaní ještě umocňuje i pohupování povozu, které směřuje do mlýna. Ze snu ji probudí až láteření mlynáře, který přijel ke mlýnu a zjistil, co se stalo.

Vávra

Sakra, to je smůla, jak se mohlo to obilí z povozů vysypat, vždyť jsem je zavázal

dobře, já už na ty uzly asi sám špatně
vidím. Ale co teď, obilí je fuč a mouku
musím přivézt zpět.

2. Obraz

V chalupě ve mlýně - večer

**Se špatnou náladou vchází do mlýna,
kde na něho čeká dcera Klárka s večeří.**

Klárka

Dobrý večer tatínku, šla ti dnes práce od ruky?

Sedlák ani nepozdraví a odsekne.

Vávra

To je opravdu špatná otázka. Celý den jsem se
lopotil, svážel obilí do mlýna jenom proto, aby se
mi nakonec vysypalo po cestě.

Klárka

To je mi hodně líto tatínku. Ale to nevadí, však
jsme zdraví. Ještě máme nějaké obilí na poli, s
čeledíny je sklídíme a mouku nameleme.

Vávra si sedá za stůl.

Klárka mu nese večeři.

Vávra

To máš pravdu a moje čeled' se u toho pěkně
zapotí.

Klárka

Vidíš, o čeledínech jsem s tebou chtěla mluvit,
čekají tě na dvoře.

Vávra třískne lžičkou o stůl.

Vávra

Ani najíst mně nenechají, co chce ta sebranka?

Klárka

Tatínku, neříkej jim tak, víš dobře, že tady u nás ve mlýně pracují od rána do večera za pár krejcarů, a o tom si vlastně přišli promluvit.

Vávra rozhazuje rukama.

Vávra

Áaa, mají asi málo, chtěli by přidat, to víš, že jó.

Klárka přijde blíže k otci a hladí ho po vlasech.

Klárka

Já věděla, že jsi uznalý a aspoň trošičku jim přilepšíš.

Vávra vstává od stolu.

Vávra

No tak kde jsou, já jim to přidání půjdu vysvětlit.

Klárka ukazuje rukou.

Klárka

Tatínku, jsou na dvoře.

Vávra vykročí tam, kde Klárka ukazuje.

Vávra

Tak tu neotálejme a pojďme.

Rozkurážený mlynář jde rychle na dvůr, za ním běží Klárka. Mlynář předstoupí před čeledíny a začne hulákat.

Vávra

Tak co byste rádi, nelíbí se vám u mně?

Čeleď ztratila řeč, když viděla, jak je Vávra naštvaný. Dcerka Klárka jim chce pomoci, a proto začne hovořit za ně.

Klárka

Tatínku, čeledníci dělají každý den od rána do večera, jsou unavení. Od tebe dostanou přitom jen pár grošů, tak tě prosí, jestli by si jim nemohl trošku přidat.

Pro Vávruv vztek tato prosba zapůsobila jako voda na mlýn. Přímo vyběhl ze zápraží domu a začal hrozit pěstí.

Vávra

Tak mých peněz se vám zachtělo. Nic Vám

nedám

Klárka vidí, že je zle a snaží se otce trochu usměrnit.

Vávra je v kuráži a rozhazuje rukama.

Klárka začala plakat. Jeden čeledín ji hladí po vlasech a konejší. Druhý čeledín se otočí na Vávru.

Sedlák otevřel vrata a všechny zlostně vypoklonkoval ze dvora. Dcerka se mu ještě snaží domluvit a prosí ho, aby čeledí nikam neposílal. Ale Vávra neposlouchá a když v prosbách neustává, vystrčí před vrata i ji. Vrata zavře na závoru. Čeledí i s Klárkou se ocitá před hospodářstvím. Klárka hrozně pláče.

Všichni spolu odcházejí. Mlynář zavře vrata na závoru a oddychne si. Unavený vchází do stavení, sedne na postel, vezme fajfku do ruky, zapálí si tabák a kouří, zavírá oči a

darmožrouti. A komu se to nelíbí, ať táhne pryč.

Klárka

Tatínku vzpamatuj se, kdo by nám za těch pár mizerných drobných tady chtěl dělat, když odejdou, nikoho jiného neseženeme.“

Vávra

Ale seženeme, stovky jiných seženu na místo nich, na světě je spousta lidí, co mají hlad a rádi budou u mě pracovat. A jestli si myslíš, že nemám pravdu, můžeš táhnout pryč s nimi, já si klidně tady vystačím úplně sám.

Čeledín

Co naplat mlynáři, když jinak nedáte půjdeme jinam. Opravdu, za ty peníze nemůžeme s rodinami přežít. Pojdte přátelé.

Čeledín

Klárko neplač. vždyť si to pantáta rozmyslí. Zatím pojd' k nám. Máme jednu komůrku volnou. Tam můžeš přespat. Pantáta se do rána vyřadí a pak zas bude dobře.

usne. Na všechno se kouká Smůlinka.

Smůlinka

Ty ší ale škaledý pán, to ší nemušel pšed svoji
celuškou žavžit vlata, já ti ža to něčo vyvedu.

**Smůlinka se kouká a přemýšlí ve světnici,
co by tomu mlynářovi zlomyslného vyvedla.
Pak se zadívá na jeho kouřící fajfku a hned
byla u něho a začala ho šimrat pod paží.
Mlynář se ve spánku ošívá, až mu z úst fajfka
vypadne na zem.**

Smůlinka

Tak to byšme měli a teď ještě uděláme velký
ohýnek.

**Na fajfku začala Smůlinka foukat kousky
slámy, které byly na zemi. Sláma chytla
a oheň se pomalu rozhořívá, až chytí i
dřevěný nábytek. Horkem se unavený
mlynář vzbudí začne oheň hasit napřed
dekou, kterou vzal z postele, to však
nepomáhá. Vyběhne rychle ven.**

Vávra

Lidičky pomóc, u mně hoří!

**Mlynář utíká pro vědro a snaží se oheň
uhasit. Běží pro další vědro a bojuje s ohněm.
Marná snaha, oheň se dál šíří a pohlcuje
celé stavení.**

Vyprávěč

Mlynář se snažil oheň uhasit, seč mohl. A
sousedé? Ti mlynáři nepomohli. Věděli, jaký je,
také nikomu nepomohl. A jenom si pro sebe
povídali, jo jo, kdyby sis nechal svou čeled' v
domě i se svoji dcerkou, jistě byste si s ohněm
poradili, ale všechny jsi je vyhnal, tak teď to máš,
porad' si sám.

3. Obrázek U zhořelého mlýna.

Ráno je vesnice zahalena kouřem. Uprostřed bývalého uhořelého hospodářství seděl znavený sedlák Vávra , který roní slzy a běduje nad svým osudem. Opodál se chichotala Smůlinka. Tu se objevila matka Neštěstí.

Neštěstí

Dítě nešťastné, co jsi to provedla, to zase bude polízanice tam nahoře v nebi, kolikrát jsem ti říkala, že můžeš na lidi přinášet smůlu ale neštěstí mohu přinášet lidem jenom já, a to jenom na příkaz Pánaboha!

Neštěstí vzalo Smůlinku za ručičku a spolu zmizely.

4. Obraz V nebi.

Na trůně v nebi sedí Pánbůh a vedle něho jsou světci a andělé. Ke trůnu přichází matka Neštěstí, ukloní se před Pánembohem.

Pánbůh se mračí na Neštěstí.

Neštěstí

Povolal jsi mně Panebože, a tak jsem rychle za tebou přispěchala.

Pánbůh

Ano, ano, máš pravdu Neštěstí, povolal jsem tě k sobě kvůli jedné nepříjemné události, která se stal na Zemi. Víš dobře, že mně nic neunikne.

Neštěstí sklopí oči a tváří se provinile.

Neštěstí

Já vím Panebože, moje dítě zapálilo stavení jednoho mlynáře.

Pánbůh hovoří káravě.

Pánbůh

No právě, a přece dobře víš, že to si Smůlinka nesmí dovolit, o neštěstí nebo štěstí na Zemi rozhodují přece já.

Neštěstí

Já vím Panebože, že Smůlinka chybila, ale na druhé straně, tomu mlynáři to patřilo. Je to špatný člověk, všem, co u něho pracovali, málo platil a přitom je honil do práce od rána do

večera

a svou dceru nakonec také vyhodil z domu.

Pánbůh kroutí hlavou a poučuje.

Pánbůh

Kolikrát jsem ti říkal Neštěstí, že lidé se mohou během svého života změnit, ze zlých lidí se mohou stát lidé upřímní a dobří a naopak, s dobrých lidí se mohou stát darebáci. Všechno je to jenom na nich. Ty jsi teď ale necitlivě zasáhla do života mlynáře a změnila jsi mu celý jeho život. Jeho duše se naprosto zlomila a on neví, co si teď na tom světě má počít.

Neštěstí

Máš pravdu Panebože, má neposedná dceruška Smůlinka to přehnala, ale co se stalo, stalo se, vrátit to už nemůžeme.

Pánbůh

Vrátit shořelý mlýn mu už opravdu nemůžeme, ale protože jsme tvou vinou a tvého dítěte zapříčinili ztrátu jeho majetku, musíš mu ho nahradit.

Neštěstí krčí rameny a brání se.

Neštěstí

Je je je je, Panebože, vždyť já jsem Neštěstí, já jsem zvyklá lidem jenom brát, ne dávat, já to přece vůbec neumím.

Pánbůh vstává z trůnu aby dodal váhu

svému slovu.

tak

Neštěstí sklesle hovoří.

Pánbůh se škrábe za uchem.

Pánbůh naznačí, že je slyšení u konce.

Neštěstí se ukloní a nespokojeně odchází pryč.

Pánbůh

Tak se to budeš muset naučit. Smůlinka neprávem připravila mlynáře Vávru o mlýn, no

ted' se musíte postarat o to, aby mlýn znovu získal. A to je moje poslední slovo.

Neštěstí

Panebože, a neporadil by jsi mně, jak to mám udělat?

Pánbůh

Jak, jak? Ted' mně zrovna nic nenapadá, ale ty už něco vymyslíš.

5. Obraz

U zhořelého stavení.

Ráno vesnicí projížděl kočár pána tohoto panství se svým rádcem, který chtěl zjistit, co se přihodilo. Kočár zastavil u zhořelého hospodářství. Rádce vystoupil a s ním i mladý kníže. Jdou oba ke skleslému a unavenému mlynáři, který sedí na ohořelém dřevu.

Rádce

Cos to provedl mlynáři, vždyť ty ses připravil o všechny svůj majetek.

Vávra

To já ne, to se stalo neštěstí.

Rádce hrozí.

Rádce

Vávra si kleká před rádcem.

ale

Rádce Vávrovi radí.

Rádce se usmívá.

**Mladý kníže přijde blíže k Vávrovi a rádcí
a vloží se do hovoru.**

Neštěstí teprve přijde, pokud nezaplatíš daně.

Vávra

Pane rádce mějte slitování, vždyť vidíte, že nic už nemám, z čeho bych mohl zaplatit daně, zbylo mně jen pole, ale to potřebuji k obživě.

Rádce

No vidíš, když nezaplatíš, vezmeme si tvé pole,

nemysli si, že to bude stačit, ještě k tomu něco musíš přidat.

Vávra

Ale, já už nic jiného opravdu nemám.

Rádce

To je přece tvůj problém, tak si peníze půjč.

Mlynář

Pane rádce, nikdo mně přece nic nepůjčí, když už nemám mlýn, každý pochopí, že nemám jak dluh splatit.

Rádce

Možná se najde nějaký trouba, který pomůže.

Mlynář

V životě jsem bohužel nikomu nikdy nepomohl, tak proč by mně měl někdo pomoci mně?

Mladý kníže

No tak rádce, přece bychom mohli ty daně mlynáři odpustit, když je teď v tak tíživé situaci.

Rádce

Mladý pane, tady mlynáři ve mlýně vznikne ohýnek a my budeme hned odpouštět

daně. Co kdyby všichni chtěli odpustit daně, naše knížectví by přišlo na buben.

Mladý kníže přemlouvá.

Mladý kníže

Ale tu jde přece o výjimku, přece mu shořelo stavení i s mlýnem.

Rádce

Mladý pane, nejsme tak bohatí, abychom mohli kdekomu udělovat výjimky, mlynáři sebereme pole a zbytek peněz na daně si mlynář musí půjčit, jinak půjde do želez.

Mlynář klekne k mladému pánovi na kolena.

Mlynář

Zachraňte mně mladý pane, ve vězení bych to určitě nepřežil.

Mladý kníže pomůže mlynáři na nohy a sklesle promluví.

Mladý kníže

Mlynáři, rád bych ti pomohl, ale panství zatím řídí tady rádce s kněžnou.

Mlynář plačky naléhá.

Mlynář

Ale vy to můžete změnit, můžete mu přikázat, on Vás musí poslechnout, vždyť vy jste pán tohoto kraje.

Mladý kníže

Zatím ještě ne, ale za chvíli budu, slibuji, že s rádcem si o tom ještě promluví.

Rádce se otočí a jde ke kočáru.

Rádce

Zbytečně tu marníme čas mladý pane, pojedeme zpátky na zámek, tam nás už čekají s obědem.

I mladý pán jde zpátky ke kočáru, rádce se však zastaví a zpátky přijde k mlynáři a do ucha mu zašeptá.

Rádce

To ti nedaruji, škemrat u knížete, já tě do toho vězení dostanu i kdybys nakonec ty peníze sehnal. A jak jsi správně řekl, ve vězení nepřežiješ, o to se osobně postarám.

Rádce se zpátky vrací ke kočáru nasedne do něj s mladým knížetem a odjíždějí k zámku.

6. Obraz Na zámku.

**Rádce přichází do pokoje,
kde sedí paní kněžna.**

vyženěným

**Kněžna sedí v komnatě a zalíbeně se
dívá do zrcadla a češe si vlasy.**

Rádce

Paní kněžno, paní kněžno, s tím Vaším

synáčkem to už fakt není k vydržení.

Kněžna

Franzi, co se zase stalo, snad neudělal někde opět nějakou ostudu.

Rádce

Ještě hůř, chtěl abych odpustil jednomu člověku daně, a to kvůli takové prkotině.

Kněžna

A co se stalo?

Rádce

Shořel mu dům i s mlýnem.

Kněžna

To je ale hlupák, my mlynáři odpustíme daně a sami pak zchudneme, doufám, že jsi to zarazil.

Rádce se pošklebuje.

Do pokoje vstupuje mladý kníže.

Kněžna mile na knížete.

Rádce zvedá ruku a mísí se do hovoru.

Kníže rádci odsekne.

Kněžna pokračuje milým hovorem.

Rádce

Samozřejmě, celou cestu z vesnice do zámku mně přesvědčoval, abychom mu ty peníze z daní odpustili, ale nebojte se kněžno, byl jsem jako skála, sebereme mu pole a ještě z něho vytlučeme nějakou zlatku navíc, jinak ochutná naše přívětivé vězení. Doufám, že budete stát při mně.

Kněžna

To je samozřejmě, přece se nenecháme okrádat.

Mladý kníže

Mohl bych si s Vámi kněžno pohovořit?

Kněžna

Samozřejmě Ludvíčku, a nebude ti vadit, když u toho zůstane náš rádce.

Mladý kníže

Vlastně ani ne, i když nemáme v tomto ohledu stejný názor. Chtěl bych tě požádat, abys mně podpořila v myšlence odpustit jednomu ubožákovi, který ztratil téměř veškeré své jmění a střechu nad hlavou, daně, které vybíráme.

Rádce

Ale pole ještě má.

Mladý kníže

To má, než mu ho sebereme.

Kněžna

Ludvíčku, to nemyslíš vážně. Pochop, my žijeme právě z výběru daní našich poddaných, bez nich bychom neměli tu krásu kolem. Podívej na náš honosný zámek, konírny, zahrady, naše krásná obora, toho služebnictva kolem a naše plesy a slavnosti.

Kněžna přitvrdí v hovoru.

Mladý kníže

Já vím, ale každý rok vybíráme dostatek peněz a neustále daně zvyšujeme, tak proč bychom nemohli u jednoho nešťastného člověka udělat výjimku?

Kněžna

Nemůžeme, bohužel nemůžeme, uděláme jednu výjimku, přijdou další, uděláme další výjimku, a přijde spousta jiných žadatelů, co potřebují výjimku. Já jsem zajedno tady s rádcem, žádné výjimky se udělovat nebudou.

Mladý kníže

To jsi mně zklamala kněžno, myslel jsem, že máš trošku pochopení pro ubožáky, kteří přišli o všechno a nemají ani kde složit svoji hlavu.

Rádce

Nemusíte se bát mladý pane, však on už se nějaký ten dobrák najde, co mu pomůže a nechá ho u sebe přespát, a kdyby nic nesehnal, v našem vězení je místa dost.

Mladý kníže

Vidíš rádce, a já jsem tu pomoc pro toho chudáka čekal od Vás.

Mladý kníže se otočí, kroutí hlavou a odchází z pokoje. Rádce jde po chvíli ke dveřím a zavře je. Přichází ke kněžně.

Kněžna třískne hřebenem o stůl.

Rádce

Tak co na to říkáte moje paní.

Kněžna

Jestli to tak půjde dál, budeme se ho muset zbavit, v hlavě to má pomatené, naše jmění by

**Kněžna úmyslně zavravorá a padá
rádci do náruče.**

nejraději rozdal a za chvíli si s ním nebudeme
vědět rady. A to ani nemluvím o tom, že má za
několik dnů převzít po otci své panství. Úplně se
mně udělalo nevolno.

Rádce dá palec směrem dolů.

Rádce

Nebojte se moje paní, já něco vymyslím. Myslím
si, že je na čase, aby Ludvík těžce onemocněl,
mám na to prostředky, a potom.

Rádce se usměje.

Kněžna

Co potom bude Franzi?

Kněžna se začíná smát.

Rádce

Pak půjdeme na pohřeb.

Kněžna

Ach tak, to bude pro mě i pro tebe určitě smutný
pohřeb, však to potom spolu oslavíme, vid' Franzi.

Oba se smějí.

7. Obraz Ve vesnici.

**Vávra sedí na ohořelém trámu u shořelé
chalupy a povídá si pro sebe.**

Vávra

Vím, vím, Panebože, Tak to mám za to, jaký jsem
byl. Stal se ze mě zlý člověk, nic jiného jsem před
sebou neviděl, jenom peníze jako ten rádce. A

ted'

jsi mně potrestal. Nemám ani majetek, ani
peníze, ani žádné přátele, a ještě k tomu jsem

vyhnal i svou vlastní dceru z domu. Za chvíli si pro mě asi přijdou a zavřou mně do žaláře za nezaplacené daně, kde shniji, tak jak mně to slíbil rádce. Špatně jsem žil a špatně skončím. A ten konec udělám raději sám.

Vávra se postavil, našel kus provazu na shořelišti a vydal se směrem k rybníku.

8. Obraz U rybníka.

Vávra došel k rybníku, našel si větší kámen a jal se ho uvazovat ke svému tělu. To už ale bděla nad ním matka Neštěstí.

Neštěstí

To nemyslí ten mlynář vážně, on chce zemřít a já mám příkaz mu vrátit jeho jmění. To by byla zase ostuda u nebeského trůnu, kdyby se mu to povedlo, tomu musím stůj co stůj zabránit.

Natáhne ruce a svolává své dětičky.

Neštěstí

Dětičky moje, Smůlinky nezbedné, pojdte mně pomoci a rozvažte ten kámen, co si ho mlynář přivázal ke svému tělu.

Najednou se objevily Smůlinky a jali se rozvazovat kámen.

Smůlinka

Maminka žíkala, že ši nemůžeš panášku žavažovat ten kamíněk kolem pašu, my če ešte počebujeme.

Vávra zvedne kámen a shodí ho do rybníka, ale kámen spadne do vody, Vávra však zůstane na břehu, protože kámen nebyl

k jeho tělu přivázaný.

mně

**Mlynář vezme provaz, který volně leží na zemi
a jde k nejbližšímu stromu, tam si vyhlédne
větev a ujme se uvazovat provaz k větvi,
tentokrát zaváže provaz k větvi pořádně a
udělá na něm několik uzlů. Pak si udělá na
provaze smyčku a nasadí si ji na krk.**

**Smůlinky se snaží pořádně přivázaný
provaz odvázat.**

Neštěstí pobízí Smůlinku.

**Smůlinka přilétne k větvi, na které se chce
Vávra pověsit, šáhne na ni rukou a větev se
nalomí.**

**To už Vávra si najde velký pařez, na něho
vyleze upraví si provaz na délku, dá si smyčku
kolem krku zavře oči a skočí z pařezu dolů.
Ozve se rána a Vávra i s větví dopadnou
na zem.**

Mlynář

To snad není pravda, to je smůla. Poslední dobou,
co zavážu, to se hned rozváže, musím dát větší
pozor, až zas něco budu uvazovat. Utopit se

nepodařilo, akorát jsem celý zmáčený, tak to
zkusím s oprátkou a větví, těch je tady dost.

Neštěstí

Smůlinky, rychle leťte odvázat ten provaz z
větve.

Smůlinka

Maminko, te nejde, ten plovaz je pořádně
přivázaný.

Neštěstí

Tak musíš rychle nalomit větev.

Vávra

To jsem blázen, to je taková smůla, asi musela být
ta větev už suchá, anebo mně v pekla ještě
nechtějí. Ale já to nenechám. To by tak hrálo,
abych se nedokázal sám sprovodit ze světa,

půjdu k cestě, počkám si na nějaký povoz a skočím mu přímo pod kola. “

Matka Neštěstí celá zpocená vidí, že je zle a neví co má dělat.

Neštěstí

To ne, to se nesmí stát. Sestřičko Štěstí, pomoz mně prosím tě v mých nesnázích.

Najednou se u Matky Neštěstí objeví její sestřička Štěstí.

Štěstí

Co se děje sestřičko, stalo se něco?

Neštěstí téměř prosí a vzpíná ruce.

Neštěstí

Potřebuji pomoci, tamten člověk se chce dobrovolně zabít.

Štěstí

A proč se tolik stresuješ? Je-li to jeho vůle, ať se třeba i rozkrájí na kousky.

Neštěstí

Ty to nechápeš, já jsem ale dostala od Pánaboha úkol pomoci mu ke jmění.

Štěstí kroutí hlavou.

Štěstí

Tak to mně nejde do hlavy. Ten člověk má zbohatnout a on si proto chce vzít život?

Neštěstí

Ále ne, musím ti to vysvětlit, nedopatřením mu moje dcerka Smůlinka zapálila stavení a Pánbůh se rozhodl, že mu ten majetek musím nahradit.

Štěstí

Nahradit? Co to jsou za manýry, vůbec nechápu, jak to uděláš?

Neštěstí

Také to vidím bledě, ale ty bys mně mohla píchnout.

Štěstí

Já bych ti pomohla, ale jak?

Neštěstí

No přece, ty jsi šťastí, tak mu ho kousek dej, ať najde poklad.

Štěstí

Ty jsi dobrá, ty si myslíš, že já si mohu s poklady dělat, co chci? Máš úplně mylnou představu, všechnen poklad na světě je v nebi evidovaný a jestli ho má někdo najít, tak o tom se rozhoduje tam, navrchu, já vlastně s tím nemám nic společného.

Neštěstí

Tak ty mně nepomůžeš.

Štěstí

Ráda bych ti pomohla, ale fakt nevím jak, kdyby aspoň o toho člověka někdo stál.

Neštěstí přemýšlí.

Neštěstí

Jeho dcera ho možná má ráda.

Štěstí

A kde je?

Neštěstí

Nevím, mlynář ji vyhodil z domu.

Štěstí:

Tak to je zlé, nevím nevím, jestli o otce bude

Štěstí natáhuje ruku a dělá kouzlo. Z dálky najednou spěchá k Vávrovi po cestě jeho dcera.

Vávra klopí zrak a stydí se.

ještě stát, ale zkusit to můžeme.

Klárka

To mám táto štěstí, že jsem tě našla.

Vávra

Ty se na mně nezlobíš?

Klárka

To víš, že ne.

Vávra

A víš, co se stalo?

Klárka

Vím, shořel náš domov i s mlýnem, hlavně, že se tobě nic nestalo.

Vávra

Jsme teď žebráci, ani pozemek už není náš, rádce nám ho zabaví za daně, které mu nejsem schopen splatit. Vůbec nevím, co budeme dělat?

Klárka

Snad nebude tak zle, já jsem mladá, umím vzít za práci, ty také ještě nepatříš do starého železa, najdeme si práci a určitě se někdo smiluje a poskytne nám střechu nad hlavou.

Vávra sklesle hovoří.

Vávra

Tady v tomto kraji ale nemůžeme, rádce mně slíbil., že mně vsadí do želez i kdybych byl schopen ty daně zaplatit.

Klárka

Tak to musíme co nejrychleji utéci do jiného

kraje , tam nás nenajde, ale je už pozdě večer,
požádáme někoho o nocleh a zítra ráno
poputujeme dál.

**Klárka chytne otce za ruku a společně jdou
cestou ke stavení ve vesnici.**

9. Obraz Ve vesnici.

**Klárka s otcem přijdou hned na okraj
vesničky a Klárka zaklepe na vrata.
Přijde ji otevřít panímáma.**

**Panímáma pohlédne na Klárku,
potom na Vávru.**

Klárka

Dobrý den panímámo, přišla jsem se zeptat,
zda-li by u Vás nebyl do zítřka nocleh? Jsme
schopni si to i odpracovat.

Panímáma

Holka, tebe bych na přespání vzala, i klidně do
služby, na statku je práce dost, ale tam toho
člověka nechceme.

Klárka

Ale můj otec také umí dobře pracovat, určitě
budete spokojeni.

Panímáma

Víš děvče, tu nejde o to, jestli tvůj otec umí dělat
nebo ne, ale každý ví, že tady hodně lidem ublížil
a proto mu pomáhat nebudeme.

Klárka

Co naplat, bez svého otce k Vám nepůjdu.

Panímáma

To je mně líto děvče, brala bych tě všemi deseti.

Klárka

Děkuji, ale zkusíme to někde jinde.

Panímáma

Dobře, přeji ti tedy dobré pořízení v jiném stavení, ale obávám se, že o tvého otce nikdo nebude stát.

Klárka se rozloučí s panímámou a jde otcem dále vesnicí. V tom se objeví opodál Neštěstí a Štěstí.

Neštěstí

Sestřičko, to nemůžeš zařídit, aby Klárku s mlynářem někde vzali aspoň na ten nocleh?

Štěstí

To tedy nemohu sestřičko, já přináším lidem štěstí ale soucit nerozdávám.

Neštěstí

Tak co budeme dělat.

Štěstí

No tak nedivoč, vždyť byli zatím jenom v jedné chalupě, možná, že více soucitu s tím mlynářem budou mít někde jinde.

Klárka chodí od domu k domu, ale v žádném stavení, když vidí, že by s Klárkou měli vzít na nocleh i Vávru, všichni odmítli. Klárka s otcem dojdou k poslednímu hospodářství v ulici. Klárka zaklepe na vrata. Přijde ji otevřít starší muž.

Klárka

Pantáto, jste naše poslední naděje, potřebujeme tady s otcem nocleh, odvděčíme se prací.

Pantáta

Děvče, jsou žně a já tu potřebuji spoustu lidí na práci, tebe vezmu hned, ale toho tvého společníka, se musíš napřed zbavit.

Klárka

To nejde, je to můj otec.

Pantáta

Tak to je opravdu velká škoda, Jsi už od pohledu milé děvče a věřím, že i práci zastaneš. Kdybys u nás zůstala, možná bych ti zaopatřil i ženicha, tedy svého syna, takovou nevěstu bych si u něho dovedl představit.

Klárka

Kdepak, otce neopustím a pro svého syna si budete muset najít jinou nevěstu.

Pantáta

Škoda, byla to ode mně dobrá nabídka, byly bys tu na statku paní.

Klárka

Děkuji za nabídku pantáto, ale rodina by měla držet pohromadě.

**Klárka dá sbohem a odchází zpět k otci,
který stojí opodál. Ten už netrpělivě čeká.**

Vávra

Tak co, zase nic?

Klárka

Otče, na statku už mají plno.

Vávra

Nepovídej, já vím, nikdo mně nechce, všem ležím v žaludku, jsem ti velkou přítěží a nikdo o mně nestojí. Asi bych tu na tom světě už neměl být.

**Klárka se přitulí k otci a znovu se objeví
Neštěstí a Štěstí.**

Klárka

Co to říkáš otče, já tě potřebuji, vždyť bych na tom světě zůstala úplně sama.

Neštěstí

No vidíš sestřičko, nikdo ho nechce, za chvíli zas bude pomýšlet na svoji smrt a to bude problém.

Štěstí

Mám nápad.

Neštěstí

Tak sem s ním.

Štěstí

Vím o jedné chaloupce v lese, zůstala úplně opuštěná a nikdo v ní nebydlí, tam by mohli přespat.

Neštěstí

Tak na to zapomeň, vždyť už se stmívá, za chvíli bude tma, jak by tam mohli trefit.

Štěstí

To už nech na mně.

Neštěstí

No tak mně překvap.

Štěstí

Světlušky, kamarádky moje, pojdte mně pomoci zavést zbloudilé poutníky do domečku v lese.

Štěstí zvedne ruce a volá.

Najednou se objeví spousta světlušek a poletují kolem Klárky a jejího otce.

Klárka

Podívej se táto, tolik světlušek pohromadě jsem nikdy neviděla a jako by nám chtěly ukázat cestu.

Vávra

No tak Klárko, přece nebudeš věřit na babské povídačky, světlušky žádnou cestu lidem neukazují.

Klárka

Ne ne otče, zkus mně trošku věřit, cítím to, ty mušky s lucerničkou nám něco chtějí ukázat.

Vávra kroutí hlavou.

Vávra

No dobře, ať je po tvém, doufám že nás nepovedou dlouho, už jsem opravdu unavený.

Klárko

Táto, tu cestu ještě musíme vydržet a uvidíš, že bude potom daleko lépe.

Vávra

Tak pojďme, ať už to máme za sebou."

Klárka a Vávra jdou za světluškami do lesa.

10. Obraz

V lese.

Klárka a Vávra dojdou k lesu. Vávra je nespokojený a ošivá se.

Vávra

Klárko, ty opravdu chceš jít za těmi světluškami do toho tmavého hlubokého lesa?

Klárka

Takového tě neznám otče, ty se bojíš?

Vávra

A ty se nebojíš, vlézt do hlubokého lesa, vždyť tam na nás může číhat divoká krvelačná zvěř.

Klárka

Ne otče, já si myslím, že ty světlušky dobře ví, co dělají a chtějí nám pomoci, když už se ve vesnici nenašel žádný soucitný člověk.

Vávra

No jo, mně to vlastně může být jedno. Mám zahynout v lese anebo mně seberou rádcovi drábové a shniji někde v žalární kopce, takže pojďme.

Klárka i Vávra jdou lesem a světlušky jim svítí na cestu. Po dlouhé době došli k chaloupce v hlubokém lese. Tam se světlušky ztratily.

Klárka

Vidíš to otče, tady nás chtěly dovést.

Vávra

Asi si myslely, že nás tady pan domácí přijme v té malé chaloupce s otevřenou náručí.

Klárka

Stále těm malým tvorečkům nevěříš, vidíš a já

jim

věřím, zaklepeme na dveře a uvidíme.

Vávra a Klárka jdou ke dveřím a Klárka klepe na dveře.

Vávra

Já myslím, že nikdo neotevře.

Klárka

Proč si to myslíš?

Vávra

Tak se podívej na ty pavučiny kolem dveří, ty dveře nebyly otevřeny léta.

Klárka

Máš pravdu otče, ale co kdyby.

Klárka zaklepala důrazněji na dveře a ty se pootevřely se skřípěním.

Vávra

No, chtělo by to, aby někdo namazal panty.

Vávra zatlačí na dveře a ty se do široka otevírají .

Vávra

A podívejme, zavřené nebyly, tak se podíváme dovnitř.

Klárka

Tak, teď mám strach trošičku já.

Vávra

A z čeho, z opuštěného příbytku.

**Vávra vchází dovnitř a za ním i Klárka.
Vevnitř chaloupky to vypadá zaprášeně,
ale úhledně, všude velký pořádek,
na stěnách visí různé bambitky, šavle
a nože, je ale i knihovna a v ní spousta knih.**

Vávra

Tak to ti povím děvče, tady bydlel nějaký vojenský vysloužilce.

V dále se objeví Štěstí a Neštěstí.

Neštěstí

Tak tady měli dojít sestřičko?

Štěstí

Ano, je to opuštěné stavení.

Neštěstí

A kdo tu bydlel?

Štěstí

Jeden poustevník.

Neštěstí

To mně podrž, a co ten vojenský arzenál na stěnách?

Štěstí

No jo, původně to byl loupežník, ale pak se polepšil, přestal krást a stal se poustevníkem.

Neštěstí

Hm, ta loupežníčina mně zajímá, už vím, jak vrátím mlynáři jmění.

Štěstí

Ty myslíš, že bude loupit?

Neštěstí

Jo, to by bylo nejlepší, tak by získal majetek na to tata, a já mu k němu pomohu., tak jak to chtěl Pánbůh.

Štěstí

A co když při tom loupežníčení přijde o život, je to přece nebezpečná činnost.

Neštěstí

Se mnou ne, já už se o to postarám.

Klárku zajímá knihovna a šla hned k ní a začala prohlížet knihy.

Klárka

Byl to nadšenec pro lesní byliny, je tu plno poznámek o jejich léčivých účincích.

Vávra

No vidíš Klárko, vždycky ses o to zajímala, a teď to máš z první ruky.

Klárka

Myslíš si, že ten, kdo tu bydlel, už není mezi námi?

Vávra

Třeba ještě chodí po světě a toto místo opustil a může se ale vrátit.

Klárko

Víš co otče, dnes tu přespíme a zítra ale poputujeme dál, do jiného kraje, kde tě rádcovi drábi nenajdou.

Vávra

Dobře Klárko, máš pravdu, dnes běž už do hajan, já jdu si ještě ven vykouřit fajfku a půjdu pak také spát.

11. Obraz

Na zápraží chaloupky.

Klárka se uloží k spánku a Vávra jde ven před chaloupkou si zakouřit. Zde se mu objeví Neštěstí. Vávra se trochu lekne.

Vávra

Uf, to jsem se lekl, co jsi zač, snad ne majitelka téhle chaloupky?

Neštěstí

To ne, jsem úplně někdo jiný, asi bys neuhodl kdo jsem.

Vávra

Divoženka nebudeš, na to si až moc pěkně

oblečená, podle těch černých šatů jsi snad někdo,
kdo má něco společného se smrtí.

Neštěstí

Tak úplně jsi to netrefil, ale přináším lidem
smutek a žal a jako Neštěstí jsem ho tobě také
přinesla.

Vávra

Chceš říci, že máš něco společného s požárem
mého mlýna.

Neštěstí

Ano bohužel, mám v tom prsty a bylo mně
Pánembohem nařízeno, abych ti ho vrátila.

Vávra

To asi půjde těžko, když celý shořel.

Neštěstí

To je jasné, tvůj mlýn ti vrátit už nemohu, ale
penězi bych ti ho mohla nahradit a můžeš si
koupit nový.

Vávra natáhne ruku.

Vávra

Tak mně tady vysyp do ruky 100 zlaťáků a
budeme si kvít.

Neštěstí

To nebude tak jednoduché, já žádné peníze
nemám.

Vávra

Tak, jak mi je chceš dát?

Neštěstí

Jednoduše, začneš loupežničit a já ti v tom
pomohu.

Vávra

Prosím tě, já jsem nemotora, hned by mně chytli, to bych snad musel být neviditelný?

Neštěstí

Nechytnou tě, to už nech na mně, kdo tě bude chtít chytit, vždycky bude mít smůlu.

Vávra

Mně se ale stejně nezdá, celý život jsem lidi okrádal a život mně potrestal a mám v tom pokračovat, to se mně už nechce.

Neštěstí

No a co, nikdo tě tady v kraji nemá rád, tak ti mohou být všichni ukradení.

Vávra se odmlčí a usilovně přemýšlí.

Vávra

Jestli bych do toho šel, tak jedině kvůli Klárce, ji jsem připravil o domov a chtěl bych ji ho vrátit.

Neštěstí

No vidíš, to je rozumná řeč, jsme tedy domluveni, budeš loupit, já ti v tom pomohu, nashromáždíš si jmění a pak se oba rozloučíme.

Vávra na chvíli přemýšlí.

Vávra

Tak jo, tak nějak to spolu provedeme.

Neštěstí zmizelo z dohledu. Vávra si pro sebe hovoří.

Vávra

Nevím, co si mám o tom myslet, ale jestli mně dal Pánbůh v životě druhou šanci, určitě život neprožiji jako doted', a jestli se mám dát na loupežnický, budu loupit po svém, to bude Neštěstí koulet očima.

Vávra stane a jde do chaloupky.

12. Obraz

Ráno v chaloupce.

Klárka a Vávra se vyspali v chaloupce do růžova. Ráno brzy vstali a Klárka se chystá k odchodu, Vávra ale nikam nespěchá.

Klárka

Pospěš si táto, před sebou máme dlouhou cestu, musíme už jít, čím dříve opustíme toto knížectví, tím lépe. Víš, že tě tady určitě už hledají rádcovi biřici.

Vávra

Klárko, já jsem si to rozmyslel, zůstaneme tady.

Klárka

Otče, to nemyslíš vážně, nesmíš se tady v kraji vůbec ukázat?

Vávra

Neboj se, nechám si narůst plnovous a vlasy, vezmu si něco jiného na sebe a nikdo mně nepozná. Samozřejmě, ty se mnou za prací nemůžeš, všichni by se dovtípili, kdo jsem.

Klárka

Tak já si mám najít práci sama?

Vávra

Ani ji hledat nemusíš, ty ji vlastně už máš.

Klárka

Co tím myslíš?

Vávra

**Klárka je potěšena, že by mohla dělat,
co jí baví.**

Vždycky jsi tíhla k těm léčivým rostlinkám, no a tady máš všechno, co potřebuješ. Les a lesní léčivé byliny, důležité poznatky o bylinách od předešlého bydleního a klid a dostatek místa pro sušení rostlinek.

Klárka

A myslíš, že bych je mohla prodávat na trhu.

Vávra

Proč ne, a když lidem pomohou, rádi je budou od tebe kupovat.

Klárka

Ano, to by šlo, a hned se do toho dám.

**Klárka si najde proutěný košík v chaloupce,
políbí otce a odchází do lesa sbírat byliny.
Vávra se za ní dívá z okna.**

Vávra

Tak to bychom měli, Klárka upaluje do lesa a já mám teď čas se trochu pověnovat loupežnickému řemeslu.

**Jde ke stěně, kde jsou zbraně, sundává je a
prohlíží si je. Vezme bambitku, zaváže si
opasek s šavlí a pochvou kolem pasu a vyráží
na kraj lesa k cestě do města.**

13. Obraz

Na loupežnické stezce.

**Vávra dojde na kraj lesa u cesty, skryje
se za strom a vyčkává. V dálce vidí povoz,
kde jede hrnčíř s povozem. Vávra nechá
hrnčíře v klidu projet kolem sebe.
Objeví se Neštěstí.**

Neštěstí

Co děláš Vávro, vždyť ti utíká kšeft.

Vávra

Ale, přece nebudu okrádat toho chudáka, co on může mít v kapse za obnos, pár krejcarů, já si počkám na tučnější úlovek.

Neštěstí

Pár krejcarů, pár krejcarů, také jsou to peníze, nebo si myslíš, že tu bude projíždět královský kočár?

Vávra

Nemusí být zrovna královský, ale ať je ten člověk v něm pěkně zazobaný.

Neštěstí ukáže na cestu v dáli.

Neštěstí

Tak to trefil, myslím že právě jede výběrčí daní knížete.

Vávra se zadívá do daleka.

Vávra

No fičí po té cestě pěkně, vůbec nevím, jak ten kočár zastavím.

Neštěstí

Stoupni si doprostřed cesty.

Vávra

To ne. Nejsem přece blázen. vždyť mně kočár porazí a zůstane ze mně tak akorát flek na cestě.

Neštěstí

Nemusíš se bát, já kočár zastavím, jo a s těmi vojáky, co stojí na kočáře vzadu, si také nedělej starosti, o ty se také postarám.

Vávra

Dobře, tak já jdu na to.

Vávra vyjde z lesa dprostřed cesty
a bambitkou vystřelí.
Matka pokyne Smůlinkám, které
přiletí ke koním.

Smůlinky zakryjí koním oči. Koně ztratí
orientaci a začnou brzdit a zastaví.
Vojáci kteří jedou vzadu na kočáře jsou
překvapení snížením rychlosti kočáru a
dívají se, co se děje.

Voják1 tasí bambitku a snaží se vystřelit,
to však vojákům už Smůlinka nalila do
bambitek vodu, aby jim zvlhl černý prach.

Voják2 vytáhne svoji zbraň, zamíří kohoutek,
cvakne a nic.

Smůlinky ale už na příkaz Nešťestí šavle
šáhli na pochvu a šavli k ní přilepily.
Vojáci se marně snaží

Smůlinka

Maminka žíkala koníčči, že vám mam žaklýt
očička.

Voják1

Dívej, tam je nějaký chlap mává a střílí.

Voják2

To je přepadení, vytáhni pistol a zastřel ho.

Voják1

Ty Lojzo, ta bambitka nestřílí, asi je pokažená.

Voják2

Málo se o ni staráš, musíš ji každý den
naolejovat, však se podívej na moji.

Voják2

To jsem blázen,, mně také nechce střílet.

Voják1

Nevadí, vrhneme se na něho se šavlemi, ty z
jedné strany a já z druhé.

šavle z pochvy vytáhnout.

Voják2

To je smůla, ta šavle je jak k pochvě přibitá, nechce se hnout.

Voják1

Ani mně nejde vytáhnout, nějak se v té pochvě zasekla, co budeme dělat?

Voják2

Přece nepůjdeme na toho ozbrojeného loupežníka holýma rukama, mizíme.

**Vojáci vyskočili z kočáru a ztratili se v lese.
Kočár zastavil a Vávra k němu přišel a otevřel
dveře a uklonil se.**

Vávra

Zdravím pane vašnosto.

Výběřčí

Co chcete otrhanče, nevidíte, že zdržujete výběřčího daní pana knížete?

Vávra

Tak, to jsme kolegové, shodou okolností jsem se dal také na výběr peněz, akorát vy vybíráte od chudých poddaných a já zase od bohatých, takže s dovolením si přisvojím tady ten pytlíček s penězi.

**Vávra chňapne po měšci s penězi a vezme
ho výběřčímu daní.**

Výběřčí

Co si to dovolujete.

**Výběřčí vyjde z kočáru a dívá se
po vojácích.**

Výběřčí

Strážě, strážě, kde je má stráž?

Vávra se směje.

Vávra

V lese teď rostou hříby, tak možná dostali na ně chuť.

Výběrčí

Vrať mi ty peníze, nebo se spolu určitě znovu setkáme a s tebou si to podruhé vyřídím.

Výběrčí daní hrozí pěstí.

Vávra

Jistě, podruhé to spolu zase vyřídíme, akorát bych prosil příště přivezte větší obnos, na knížecího výběrčího daní dnes nic moc.

Kníže potězkává měšec.

Výběrčí

Však tě ten humor přejde.

Vávra

A já si myslím, že humor přejde tebe. Vojáky nemáš, kočí strachy také zmizel a tak ti nezbývá, než aby si šel na zámek pěšky, a to je pro takové tajtrlíky, jako jseš ty, opravdu namáhavá túra.

Vávra vytáhne šavli a tupou stranou plácne výběrčího přes zadnici, aby sebou hnul a spěchal na zámek. Výběrčí upaluj pěšky na zámek. Vávra spokojeně si prsty protáhne vousy a jde směrem k chaloupce do hlubokého lesa.

14. Obraz

V lesní chaloupce

Vávra přijde do chaloupky, dá peníze hluboko dolů do truhlice vezme si tabák a fajfku, kterou si zapálí a jde na zápraží vyhlížet svou dceru. Ta se zrovna vrací.

Vávra

Tak co Klárko, jak jsi pořídila v lese s tím sběrem bylinek.

Klárka mávne rukou.

Klárka

Táto, kdybych radši zůstala doma.

Vávra

A co se stalo?

Klárka

Ale, vzala jsem košík, šla jsem natrhat byliny, v lese jich je spousta, a jsou tuze účinné. A když jsem je měla takové čerstvé, řekla jsem si, že půjdu na trh do města a zkusím je prodat.

Vávra

Výborně, no a?

Klárka unaveně sedne na židli.

Klárka

Téměř nic jsem neprodala.

Vávra

No a snažila ses je nabízet?

Klárka

To víš, že ano, ale asi mně nikdo moc nevěří, všichni se na mně dívali, jako bych je těmi bylinami chtěla otrávit, a ne léčit.

Vávra

Asi neumíš ty lidi zaujmout, anebo je to tím, že

jsi

hodně mladá, to víš, oni očekávají babku kořenářku, a ne mladou žábu kořenářku, jak může taková mladá žába mít zkušenosti s nemocemi a bylinkami.

Klárka

Asi máš pravdu, vzdám to, najdu si jinou práci.

Vávra povzbuzuje.

Vávra

Klárko, nic nevzdávej, kvůli jednoho dne přece nezahodíš to, co jsi vždycky chtěla dělat a co máš ráda.

Klárka

No jo otče, ale když mně lidé nevěří, tak jak je přesvědčím?

Vávra

Nestarej se, zítra je nedělní trh, tak tam zase půjdeš, pěkně si ty bylinky roztříd' podle toho, co léčí, ať v tom košíčku máš pořádek a věřím, že se ti zítra povede dobře.

Klárka kroutí nedůvěřivě hlavou.

Klárka

Jak myslíš otče, tak to ještě zkusím. No a co ty? Našel sis nějakou práci?

Vávra se usmívá.

Vávra

To víš, že našel a dost výnosnou.

Vávra vytahuje z kapsy pár krejcarů.

Vávra

Tu máš nějaký ten peníz na jídlo a kdyby někdo byl v nouzi, tak mu těmi penězi také můžeš pomoci.

Klárka kroutí hlavou.

Klárka

To jsem blázen, vzali tě do služby na zámku? To ale asi těžko, tam by tě spíše zavřeli do vězení.

Vávra se usmívá a mluví v hádankách.

Vávra

Se zámkem to má něco společného, dokonce bych řekl, že mně opravdu platí.

Klárka vyzvídá.

Klárka

Tak už prozrad', co vlastně děláš?

Vávra

Klárko, myslím si, že teď není ta vhodná doba, abych ti to pověděl, ale neboj se, až bude čas, dozvíš se to.

Klárka

Ty mně ale napínáš, jak strunu na base, víš, že jsem hodně zvědavá.

Vávra odsekne.

Vávra

A já jsem zase hodně hladový, tak mně běž udělat raději něco dobrého na večeři.

Klárka

Vidím tatínku, že se dnes od tebe asi nic kloudného nedozvím, tak já jdu udělat tu večeři.

Klárka jde k plotně dělat večeři.

15. Obraz

Ráno v lesní v chaloupce - ráno

Venku se rozednívá, Klárka již je vzhůru a chystá se na trh, Vávra vstává a jde do kuchyně ke snídani, kterou mu Klárka nachystala a snídá.

Klárka

Tak já otče jdu, snad se mně bude lépe dařit, než včera.

Vávra

Neboj se dnes ti to půjde, jako na drátkách.

Klárka

Myslím, že ne, budu tam sama, lidé mně neznají a ani nemám nikoho, kdo by mně pomohl.

Vávra

Já za tebou dojdu a pomohu ti.

Klárka

Tatínku, to raději nedělej, vždyť by tě mohli poznat rádcovi vojáci a vsadili by tě hned do želez.

Vávra

Neboj se, nikdo mně nepozná, a možná ani ty ne.

Klárka

Tak to jsem na to zvědavá.

Klárka s úsměvem vychází z chaloupky a míří do města. Vávra se zatím dívá do šatníku, zda-li tam není něco, co by mohl na sebe hodit. Vytáhne poutnický kroj.

Vávra

No vida, to by mohlo být ono. Tyto šaty, moje vousy, dlouhé neostříhané vlasy, no bude ze mně poustevník, jak ulitý.

Vávra se oblékne do poustevnického hábitu a odchází také do města za Klárkou.

16. Obraz Ve městě na trhu.

Vávra jako poutník přijde na trh, tam už stojí Klárka a snaží se prodávat léčivé bylinky, moc se jí ale nedaří. Lidé kolem ní procházejí bez povšimnutí. Vávra se vydá přímo za dcerou a kolem ní se stále motá. Ta ho zprvu nepozná, ale až na ni několikrát mrkne, dojde ji, že je to její otec.

Klárka

Jé otče, skoro bych tě nepoznala.

Vávra

Pssst, neznáš mně.

Pak začne na celé kolo vyřvávat, aby ho slyšeli všichni okolo.

Vávra

To jsem rád děvenko, že jsem tě tu našel, ty bylinka na oteklé poraněné kotníky je přímo zázračná, jak se vlastně jmenuje?

Klárka

No , jmenuje se kostival.

Vávra

Je to úžasná bylina, jenom jeden den jsem si její obklady dával na nohu a z mrzáka zase mohu skákat přes plot.

Vávra začne poskakovat na ulici jako malé dítě.

Vávra

A nemáte ještě něco na ledviny, strašně mně bolí.

Klárka

Měla bych tu zlatobýl, udělejte si z něho čaj a třikrát denně pijte po jídle.

Vávra

Děvenko dej mně celý pytlík, kolik to stojí.

Klárka

Dva groše.

Vávra

Tak málo za tak úžasné byliny, tu máš všechno co mám, ty byliny opravdu stojí za to.

Vávra strčí do ruky Klárce deset grošů, vezme byliny a odchází, skryje se za rohem a

pozoruje, co se děje. Mezitím se u Klárky srocují lidé.

Kupující 1

A něco na prostatu byste neměla?

Klárka

Na tu je dobrá vrbovka.

Kupující

Tak mně dejte jeden pytlík, co to stojí?

Klárka

Tři groše.

Kupující

Tak, to není vůbec drahé, dejte mně tedy dvakrát tolik.

U Klárky se začínají shlukovat lidé a každý kupuje nějakou tu bylinu na své zdravotní neduhy. Klárka již nemá téměř žádné byliny.

Klárka

Nezlobte se, ale dnes už mám všechno vyprodáno, budu zase muset nějaké byliny nasbírat a určitě se zase objevím.

Kupující 2

To je škoda, na mně se už nedostalo, doufám, že do města zavítáte co nejdříve.

Klárka

Budu se snažit.

Lidé se rozcházejí a ke Klárce přijde malý kluk a chvíli postává.

Kluk

Nebyla by nějaká zázračná bylina pro moji maminku?

Klárka se nakloní s pochopením ke klukovi.

Klárka

Možná byla a co bolí tvou maminku?

Kluk

Má problémy se srdíčkem.

Klárka

Zbyl mně tu ještě jeden pytlíček hlohu, tak ať si z něho maminka vaří čaj.

Kluk

Já bych si ten pytlíček vzal, ale nemám žádné peníze, jsme hodně chudobní.

Klárka

Tak řekni mamince, že ten pytlíček ode mně dostala jako dárek a ještě ti přidám k tomu pět krejcarů, aby jste si doma mohli aspoň na chvíli přilepšit.

Klučina se usměje poděkuje, vezme pytlík i s krejcary a upaluje ulicí domů. Klárka sbalí košíček, který je už bez bylinek a odchází do lesa.

17. Obraz Opět v chaloupce.

Klárka dojde k chaloupce, na zápraží kouří fajfku Vávra.

Vávra

Tak co Klárko, jak se ti vedlo.

Klárka ukáže prázdný košík.

Klárka

Lidé mně mohli ruce utrhat, ale táto, převlékat

se

za toho poustevníka a vykřikovat, jak ti mé byliny pomohly, jsi neměl, to byl podvod.

Vávra

No tak Klárko, jsou ty tvoje bylinky léčivé nebo ne?

Klárka

Jsou, určitě jsou.

Vávra

No vidíš, tak jaký podvod, já jsem přece nelhal, říkal jsem, že ty bylinky pomohou, a je to pravda. A neboj, příště už ten tyátr dělat nebudu.

Klárka

A myslíš, že se mně bez tebe povede lépe?

Vávra

To víš že jo, přece si nemyslíš, že komedianta ti budu hrát vždycky, když půjdeš na trh, teď už to vůbec nebudeš potřebovat. Lidé si tvé bylinky vyzkouší a pokud pomohou, rádi si koupí další.

Klárka

To víš táto, že pomohou, lesní bylinky jsou přece ty nejúčinnější.

Vávra

Tak vidíš, a já bych jednu bylinku také potřeboval, ale aby byla opravdu hodně účinná.

Klárka starostlivě.

Klárka

A na co, bolí tě něco?

Vávra

Nic mně nebolí, ale kručí mně v břiše, takže kdybys měla nějakou bylinu na neduh, tak bych ji snědl třeba i syrovou.

Klárka se směje a vchází do chaloupky.

Klárka

Takovou bylinku nemám, ale myslím si, že dobrá večeře ti od toho kručení v břiše také pomůže.

18. Obraz Na zámku.

**Mladý kníže, rádce a kněžna sedí u stolu
a spolu večeří.**

Rádce

U nás v panství se objevil nějaký loupežník. Přemohl vojáky a ukradl nám peníze z městských daní. Vypadá to, že budeme muset zvednout opět daně, abychom tu ztrátu nahradili.

Mladý kníže

Už zase chcete zvedat daně, vždyť jsme je zvedali před nedávnem, ze všech našich poddaných za chvíli naděláte chudáky a žebráky.

Kněžna

Tak mně řekni Ludvíčku, jak bys chtěl jinak

peníze

získat zpátky.

Ludvík

Ale vždyť je tolik nepotřebujeme, stačí se trochu uskromnit kněžno. Když nebudete kupovat pořád ty drahé šperky, nebudete pořád tak často plesy, kde šperky a nové šaty ráda ukazujete, tak to určitě přežijeme.

Kněžna se rozčiluje a chodí po komnatě.

Kněžna

Vy jste se zbláznil Ludvíku, nebudu si upírat to co mám tak ráda. Jsem přece kněžna.

Rádce

Pane kníže, přece nechcete, abychom tady kvůli nízkým daním všichni trpěli na zámku hladu.

Ludvík

No to je další věc, nač máme snídaně, svačiny, večeře, a všechny o deseti chodech, to bychom také mohli omezit.

Kněžna rázně.

Kněžna

Nic se nebude omezovat a daně zvýšíme rádce.

Ludvík

No, dělejte si co chcete, ale kdybych já o tom měl rozhodovat, určitě bych daně nezvyšoval.

Mladý kníže Ludvík, vstane od stolu a vychází z pokoje. Dveře zaklapnou.

Kněžna

Slyšel jsi Franzi, daně by nezvyšoval. Za chvíli se stane právoplatný vládce tohoto knížectví a bude si dělat, co chce. Tomu musíme zabránit stůj co stůj.

Rádce

Rozumím Vám kněžno, myslím, že je nejvyšší čas, aby smrtelně onemocněl, já to zařídím."

19. Obraz

Ráno před snídání na zámku.

Kněžna sedí u snídaně a do pokoje vejde rádce.

Rádce

Dobrý den paní kněžno, předpokládám, že toto jídlo je od mladého knížete.

Kněžna

Ano Franzi, vždyť to víš, jsi tady s námi u každé

snídaně.

Rádce

Já jenom pro jistotu.

**Rádce vytáhne z kapsy váček a z toho váčku
vsype do jídla nějaké koření.**

Rádce

Tak mladému pánovi to jídlo trošku okořeníme,
ať mu více chutná.

**Kněžna je zvědavá a přijde se podívat,
co je to za lahvičku.**

Kněžna

Co to je?

Rádce

Paní kněžno, plním Vaše přání, to je jedovaté
koření, myslím, že až to sní, tak potom to
odhaduji na dva až tři dny, a pak už nebude mezi
námi.

Kněžna ukazuje na jídlo.

Kněžna

Tak mu tam sypni toho jedu více, ať je to jisté.

Rádce

Nebojte se kněžno, ten jed mám z
důvěryhodného zdroje, ten určitě zabere.

**Na chodbě se ozývají kroky, rádce rychle
odskočí od stolu a kněžna si rychle sedá za
stůl, rádce schová váček s jedem
do kapsy. Do komnaty vstupuje mladý kníže.**

Ludvík

Dobrý den kněžno a rádce, trošku jsem se
opozdil, promiňte mně to.

Kněžna

To nevadí Ludvíčku, my jsme na tebe rádi počkali,
a teď už si sedni a můžeme se dát do jídla.

Kněžna a Ludvík se pustí do jídla.

Kněžna přijde k Ludvíkovi a pohladí ho po tváři.

Kněžna se zadívá na své šperky na rukou.

zdejšímu

Kněžna a rádce jsou zaraženi, ale nedají to na sebe moc znát.

Ludvík

Ani nevím, jestli mám hlad.

Kněžna

Ludvíčku, jíst musíš, jinak by jsi zeslábl a to si teď nemůžeš dovolit, vždyť za pár dnů převezmeš tohle panství.

Ludvík

A nezlobíte se kněžno, že Vaše panování přejde na mně?

Kněžna

I kdepak, jsem ráda, že se zbavím spoustu starostí spojené s vládnutím, konečně se budu moci věnovat svým zálibám.

Ludvík

Ale, Vy máte nějaké záliby kněžno?

Kněžna

No samozřejmě, už jsem ti to říkala, krásné šaty, šperky, plesy.

Ludvík

No vidíte, a já bych chtěl, až budu panovat, omezit to zámecké hýření a za to dopřát

lidu menší daně, a snížit i robotu, kterou musí naši poddaní pro nás vykonávat.

Kněžna

Co? No samozřejmě, do vládnutí ti nebudeme s rádcem vůbec zasahovat, a když chceš na zámku méně večírku, dokáži se uskromnit.

Ludvík

Jsem rád kněžno, že mně nebudete s rádcem do mé vlády zasahovat, upřímně řečeno, nečekal jsem to od Vás a mile mně to překvapilo.

Kněžna

My tady s panem rádcem přece uznáváme, že jsi následník knížecího rodu po tvém otci a budeme samozřejmě ctít tvou vůli i zákony.

Ludvík se chytí za břicho.

Ludvík

Nějak mně to jídlo nesesdlo, je mně z něho špatně.

Kněžna

To se divím Ludvíku, já jim to samé a zdá se mně chutné, jestli ty jsi včera neflámoval a nevypil více vína?

Ludvík

To ne, víte přece kněžno, že víno moc nemusím.

Kněžna

Tak možná bude dobré, když si půjdete na chvíli lehnout, to určitě přejde.

Rádce

Zavolám doktora, aby se na Vás pane kníže podíval.

Ludvík

Děkuji, možná máte pravdu rádce, raději lékaře ke mně zavolejte, možná to nebude nic vážného, ale pro jistotu.

Ludvík stane od stolu a těžce odchází do své ložnice. Když odejde, kněžna se oboří na rádce.

Kněžna

Franzi, to jsi nemyslel vážně, zavolat lékaře, ty chceš, aby Ludvíka uzdravil?

Rádce

Ale ne, nemusíte se bát kněžno, zavolám k němu doktora, který nic neumí, natož poznat a vyléčit otravu.

Kněžna

Ale proč, to jsme přece nemuseli.

Rádce

Raději ano, bude to vypadat, že jsme se o něho do poslední chvíle jeho života vroucně starali.

Kněžna

No dobře, tak ho zavolej, ale ať je to nějaký vůl.

Rádce

Nebojte se má paní, ten doktor, co prohlédne mladého knížete neumí vyléčit ani rýmu.

Rádce se pokloní a odchází z komnaty.

20. Obraz

V ložnici mladého knížete.

Do ložnice mladého knížete vchází lékař.

Doktor

Dobrý den pane kníže, rádce mně řekl, že Vás mám prohlédnout.

Ludvík

Raději ano pane kníže, je mně nějak nevolno a zdá se mně že se k tomu přidala horečka.

**Lékař přijde ke knížeti sedne vedle něho
na postel, začne hrabat ve své lékařské brašně,
až po chvíli najde stetoskop, rozhrne knížeti
šaty v místě hrudi a začne poslouchat jeho
srdce.**

Ludvík

Pane doktore, vy jste mně nerozuměl, já nemám
problém se srdcem, mně je nevolno.

Doktor

Aha, pardón.

**Doktor stetoskopem sjede na břicho
a poslouchá ho.**

Doktor

No kručí Vám v břiše.

Ludvík

To snad asi každému, zvláště po snídani.

Doktor

No to jo, ale Vám kručí v břiše hodně, já to
odhaduji, že máte větrné problémy.

Ludvík

Jako, že mně trápí nadýmání.

Doktor

Ano, ano, břišní plyny.

Ludvík

V životě mně nic takového netrápilo a neslyšel
jsem, že by u nadýmání někdo měl i horečku.

Doktor hovoří poučeně.

Doktor

Vy ale můžete být zvláštní případ, jste přece
kníže, tak si tu horečku u těch větrů můžete
klidně dovolit.

Kníže kroutí hlavou.

Ludvík

Panenko skákavá, co vy jste to za doktora, chcete říci, že protože jsem kníže, tak mé tělo se bude chovat úplně jinak, jako u chudáka?

Doktor dál poučuje.

Doktor

Přesně tak, ještě to není vědecky prokázáno, ale já na tom už úspěšně pracuji.

Kníže kroutí hlavou, zatáhne za zvoneček a přivolá svou služebnou.

Ludvík

Magdo, prosím tě, vyprovod' tady takzvaného doktora ze zámku, než se léčit takovým mastičkářem, to raději dobrovolně zemřu.

Doktor uraženě si sbalí náčiní.

Doktor

Snad jsem toho tolik zase neřekl.

Kníže

To máte pravdu doktore, moc jste toho neřekl, ale mně to úplně stačilo, už teď lituji ty nemocné chudáky, co se Vám dostanou do rukou.

Doktor se služebnou vycházejí a ve dveřích potkají rádce.

Rádce

Tak co doktore, je to vážné.

Doktor

O nikoliv pane rádce, jsem skálopevně přesvědčen, že jsou to větry.

Rádce se potutelně směje.

Rádce

Větry? Děkuji pane doktore za Vaši odbornou diagnózu, moc jste nám pomohl.

Rádce přijde k mladému knížeti.

Rádce

Tak vidíte pane kníže, je to banalita.

Ludvík

To jste sehnal tedy odborníka, ten je schopen léčit kašel klystýrem.

Rádce

Ne pane kníže, to je ten nejlepší doktor, který tady provozuje živnost, všichni bohatí lidé se za nim chodí se léčit.

Ludvík

Jestli je to tak, tak já už nechci nikoho a pokusím se to vyležet.

Rádce

Samozřejmě, jak je libo, pane kníže, nebudu Vás rušit.

Rádce odchází s pokoje a do něho vstupuje služka Magda a dělá si starost o mladého pána.

Magda

Můj pane, nechcete nějaký čaj, jste strašně pobledlý, měl byste něco pít.

Ludvík

Promiň Magdo, ale není mně dobře a asi bych ten čaj zase vyvrhnul.

Magda hovoří starostlivě.

Magda

A ten doktor Vám nepomohl?

Kníže mávne rukou.

Ludvík

Ten? Ten je úplně jelito a podle mně neumí vyléčit ani modřinu na zadku. Kdybych měl dost sil, tak jsem mu jednu na tom zadku udělal svou nohou.

Magda přijde blíže a šeptá.

Magda

Pokud se na mně nebudete zlobit, měla bych nápad.

Ludvík zpozorní.

Ludvík

Bral bych každý nápad, který by mně ulevil z té choroby.

Magda

Skočím na trh, tam prodává byliny jedna velice šikovná mladá dívčina, která si s tou vaší nevolností určitě poradí.

Kníže mluví zklamaně.

Ludvík

No tak Magdo, jak by mladá holka mohla mít ponětí o nemocech, vždyť na to potřebuje člověk léta praxe a studování, aby z něj byl dobrý odborník.

Magda přesvědčuje.

Magda

Nevím, jak to to děvče dělá, ale opravdu umí, na trhu tam na ní čekají často davy lidí, aby jim pomohla, a ona poradí a ta její léčba zabírá.

Ludvík

No, tak to bych chtěl vidět, už jenom ze zvědavosti. Dobře tak běž za panem rádcem a popros ho, ať tu holku sem na zámek přivede.

Magda šeptá.

Magda

Tak to ne, jestli ji mám dovést, tak ji dovedu pokud možno sama a tajně, mně se rádce nelíbí

a

kdo ví, jak jste si tu nemoc uhnal, jestli v tom nemá prsty.

Ludvík

Magdo nefantazíruj, proč by to dělal, má se u mně jako prase v žitě a nic mu nehrozí, ale jak myslíš, zkus ji tedy přivést na zámek zadním

vchodem tak, ať to nikdo nezpozoruje.

Magda

Už jdu na to.

Magda vyběhne z ložnice knížete.

21. Obraz

Na trhu ve městě.

**Klárka jde s košíkem, kde má sušené byliny,
po tržnici na své místočko. Tam stojí hlouček
lidí. Ptá se vedle paní, co prodává zeleninu.**

Klárka

Nevíte panímámo, proč tam na tom mém místě
stojí tolik lidí?

Panímáma

Já myslím, že čekají na tebe.

Klárka se diví.

Klárka

Na mně? Něco jsem provedla?

Panímáma

To spíše to druhé, asi se jim zalíbily ty tvoje
bylinky. A řeknu ti, čekají tu na tebe už hezky
dlouho.

Klárka

No jo dnes jsem se trochu opozdila, ale za to
mám více bylinek na prodej.

**Klárka dojde k místu, kde obyčejně prodává
a lidé se k ní hrnou.ů**

Kupující

Pusťte mně dopředu, já jsem tu byl první.

Druhý kupující

To by tak hrálo, Vy jste přišel po mně.

Třetí kupující

Já si myslím, že bychom se měli zařadit do řady podle společenského postavení ve městě.

Čtvrtý kupující

A kdo o to rozhodne, že například švec je lepší, než řezník, co?

Klárka se snaží upokojit frontu lidí.

Klárka

No tak lidičky, neblázněte, na všechny se dostane, mám dnes hodně bylinek.

Lidé se trochu upokojili a Klárka začala prodávat. Za necelou hodinku prodala spoustu bylinek a před lavicí, kde měla rozprostřené bylinky se už místo vyprázdnilo, jenom opodál stál klučina, který se smutně díval na Klárku. Klárka k němu přijde a brkne mu po nose.

Klárka

Ahoj kamaráde, ty jsi ten, co chtěl bylinky na to slabé srdíčko pro maminku, vid'.

Kluk přikývne

Klárka

A jak se vlastně jmenuješ?

Kluk

Pepík.

Klárka

Pepíku, a pomohly ty bylinky mamince?

Pepík

Hodně, je jí teď o hodně lépe, ale už ji bylinky

došly.

Klárka

A ty sis přišel pro další.

Pepík

Nepřišel, totiž přišel, ale nemám, za co bych je koupil.

Klárka

Tak to musíme udělat jako posledně kamaráde.

Pepík

A to bylo jak?

Klárka

Pojď blíž.

Kluk přišel ke Klárce a ona mu do ruky strčila váček se sušenými bylinami a pár krejcarů.

Klárka

Myslím, že to bylo takhle. Zanes bylinky a penízky zase mamince, ať je ji dobře a nemusí se na chvíli starat, za co koupí svým dětem něco k jídlu.

Klukovi vyhrkly slzy do očí a utírá si je.

Pepík

A to mně dáte zase jen tak, já si to mohu u Vás odpracovat. Jsem malý, ale už silný, mohu třeba ti něco nést.

Klárka pohládí kluka.

Klárka

Určitě jsi hodně silný, ale já od tebe nic nepotřebuji, vidíš, i ten koš je téměř úplně prázdný, a když je prázdný, tak je úplně

lehoučký.

Klárka ukazuje na košíček

Pepík

Ale já se vám musím přece nějak odvděčit.

Klárka

Víš co, dnes jsem pomohla já tobě, a příště ty

pomůžeš mně, nebo někomu jinému, kdo to bude potřebovat.

Pepík

Dříve bych to asi neudělal, ale teď vím, že také pomohu. A děkuji.

Kluk se obrátí a utíká s bylinkami a penězi z tržiště.

Klárka se balí a pomalu kráčí z trhu.

To už ji ale dobíhá těžce dýchající služebná

Magda. Chytla Klárku za ruku a vydýchává se.

Magda

Paní kořenářko, běžím za Vámi až ze zámku.

Klárka

Co takový spěch, snad nehoří a paní mi neříkejte, jsem Klárka, vždyť bych mohla být Vaší dcerou.

Magda

Jé, to by se mně tuze líbilo mít takovou fešnou a chytrou dcerku, na oplátku, já jsem Magda, ale teď jde o našeho mladého pána.

Klárka

No a co se s ním stalo?

Magda

Má nějakou podezřelou nevolnost a k tomu horečku a potřebuje nutně pomoci.

Klárka

Ale no tak paní Magdo, já jsem pouhá holka z lesa, ať si zavolá mladý pán pořádného vyštudovaného doktora.

Magda

Ále Klárko, kdybys věděla, jak ti doktoři jsou

hloupí, jeden magor vedle druhého, už jsme na zámku jednoho takového měli.

Klárka

A zjistil, co mladému knížeti chybí.

Magda

No právě, mladý kníže leží polomrtvý v posteli, horečku má, že by se dala od něho zapálit lucerna a doktor mu řekl, že ho nadýmá.

Klárka

No, tak to nadýmání, to asi nebude ono.

Magda

No právě, vy jste naše jediná spása.

Klárka

Já nevím, jestli dokážu knížete vyléčit, přece jenom to na mé vědomosti může být velké sousto.

Magda naléhá.

Magda

Tak se pojd' na něho aspoň kouknout, nic za to nedáš. Hůř snad být už ani nemůže.

Klárka

Co mám s tebou Magdo dělat, podívat se mohu, za to nic nedám.

Klárka s Magdou urychleně spěchají na zámek.

22. Obraz

Na zámku v ložnici knížete.

Magda s Klárkou tajně přicházejí do ložnice mladého knížete, ten leží v posteli a vypadá špatně.

Magda

Pane kníže dovedla jsem Vám paní kořenářku, aby se podíval na Vaše trápení.

Ludvík se podívá trošku nezúčastněně na Klárku.

Ludvík

No nevím, jestli je ta hezká dívka schopná mi pomoci, už tu byl nejlepší doktor z okolí a nic nepořídil.

Magda se rozčiluje.

Magda

Prdlajs nejlepší doktor, ten nic neumí, každý to tady ví a vůbec nechápu, proč ho k Vám zavolali.

Ludvík

Ale rádce říkal, že je tady nejlepší.

Magda

Tak to já mám zase úplně jiné informace a

pokud

mně budete věřit pane kníže, přišla jsem s kořenářkou, která je sice mladá, ale všichni si ji v městě pochvalují.

Ludvík

No tak dobře, ať to zkusí se na mně podívat."

Klárka opatrně přijde ke knížeti, zkusí jestli nemá horečku prohmatá mu břicho.

Klárka

Vypadá to pane kníže na nějakou otravu, něco jste otráveného určitě snědl.

Ludvík

Nevím vůbec, co by to mohlo být, jedl jsem jenom snídani spolu s kněžnou a rádcem a jim nic není.

Klárka přemýšlí.

Klárka

Je to trošku záhada, ale já si stojím za svým,
snědl jste něco otráveného.

Ludvík

Mladá hezká kořenářko, ať je to už pravda nebo
ne, myslíte že jste mně schopná pomoci?

Klárka

Mám tu jednu bylinu z nejčernějšího lesa, ta je
velmi účinná na všechny otravy, tady řeknu
Magdě, aby z ní Vám připravila čaj, snad Vám
pomůže.

Magda

Tak neotálejme a pojďme čaj připravit.

Ludvík trošku pochybuje.

Ludvík

Tak nevím Magdo, jestli mám tady kořenářce
věřit, přece jenom mám trošku obavy. Aby to
nebylo ještě horší, to už bych nezvládnul.

Magda

Pane kníže, jsem Vaší služebnou od útlého mládí
a mně můžete věřit, ta holka se opravdu vyzná.

Klárka

Nebojte se pane kníže, rostlinka, ze které Vám
paní Magda uvaří čaj, ještě žádnému

smrtelníkovi

neublížila, ale na druhé straně zachránila

spoustu

životů.

Ludvík

Tak dobře Magdo, běžte tu medicínu připravit,
snad to přežiji.

Magda vychází z ložnice uvařit čaj.

Klárka

Tak já už pane kníže budu muset jít, víc pro Vás už opravdu nemohu udělat, ale věřím, že Vás má medicína dá do pořádku.

Ludvík

Děkuji Vám hezká kořenářko.

Klárka

Ráda jsem Vám pomohla kníže, s Pánem Bohem.

Ludvík, ač ho bolí břicho, pokusí se usmát na Klárku, Klárka mu úsměv opětuje a odchází pryč z ložnice.

23. Obraz

Pozdě večer v lesní chaloupce.

Klárka přichází pozdě večer do chaloupky, tam sedí nervózní otec Vávra a trošku vyčítavě hovoří.

Vávra

Kde se touláš Klárko, takhle večer, když už je téměř tma se mně domů nevracej, mám o tebe strach.

Klárko

Promiň otče, ale musela jsem pomoci jednomu marodu přímo až ze zámku, Až tam jsem za ním spěchala a proto ten pozdní návrat.

Vávra

Ale copak, snad ne nějaká žaludeční kolika na zámku, to mají z toho, že se tam všichni každý den přejídají.

Klárka

Téměř jsi to uhodl otče, ale mně to připadalo,

Vávra zbystří a kroutí hlavou.

jako by šlo o otravu.

Vávra

Tak to pozor Klárko, s lidmi ze zámku si raději nic nezačínej, ta otrava nemusí být vůbec náhodná. Však známe tu šlechtickou chásku, ti jsou všeho schopní. No a kdo tam vlastně zamarodil?

Klárka

Podle všeho jsem vyzozorovala, že ten nemocný na lůžku byl mladý pán kníže.

Vávra si plácne rukama.

Vávra

Jako bych to netušil. Samozřejmě, mladý pán má za několik dní převzít vládu v kraji, a ejhle, najednou ten maloletý zdravý následníček omarodí na bříško. To se mně zdá strašně podezřelé.

Klárka

Myslíš, že mu chtěl opravdu někdo ublížit?

Vávra

Skoro bych dal na to krk.

Klárka

No tak potom se mu to asi nepodařilo, dala jsem mu do čaje kouzelnou bylinu, která se trhá jen

při

měsíčním svitu a je strašně účinná. Ta působí proti všem jedům.

Vávra

To je chválihodné dceruško, ale aby si to za to, že jsi následníčkovi pomohla, nechtěli ti traviči s tebou vyřídit.

Klárka

Já myslím, že k tomu nedojde, byli jsme u mladého pána s jeho služebnou sami a šli jsme za ním tajně, aby to nikdo nevěděl.

Vávra

Tak snad z toho nic nebude a nikdo se o tom nedoví, ale buď raději na pozoru, nikdo neví.

Klárka

To víš, že dám tatínku.

Vávra

Raději tě příště vždycky budu čekat před setměním na kraji lesa, stejně bys po setmění neměla sama chodit v černém lese a já budu tak klidnější.

24. Obraz

Snídaně na zámku.

Na zámku v komnatě se pořádá snídaně přítomna je kněžna a rádce.

Rádce

Paní kněžno, dnes jsem nařídil zrušit místo pro snídani mladého knížete.

Kněžna

Ale, on na snídani nepřijde?

Rádce

Já si myslím, že včerejší snídani, kdy jsem mu dal do jídla trošku ingredience, nemá chuť už na jídlo.

Kněžna se přiblíží k rádci a šeptá mu do ucha.

Kněžna

Jak dlouho nás ještě mladý kníže na zámku bude ještě obtěžovat?

Kněžna se prohnane usměje na rádce.

s

**Kněžna spiklenecky mrkne na rádce.
Rádce k ní přijde a políbí ji ruku.**

Do komnaty vchází nenadále mladý kníže.

**Podívá se ke stolu a zjišťuje, že není pro
něho prostřeno.**

**Kněžna a rádce jsou překvapeni,
první se vzpamatuje rádce.**

Rádce

Já si myslím kněžno, že za dva , tři dny můžeme počítat, že na zámku bude o jednoho člověka méně a pak se stanete neomezenou paní knížectví.

Kněžna

Samozřejmě Franzi, po pohřbu mladého knížete

Vámi nadále počítám, stále budete můj rádce a možná i něco více.

Rádce

Věřím, že svůj slib splníte, jsme přece na jedné lodi.

Kněžna

Samozřejmě Franzi.

Ludvík

Dobrý den, já mám takový hlad, co je ke snídani.

Vy se mnou se na snídání již nepočítáte?

Rádce

Samozřejmě, že počítáme, ale vzhledem k Vaší nemoci jsme předpokládali, že budete jíst ve své posteli.

Ludvík

Tak proč mně tam nepřinesli snídani?

Rádce

**Rádce zavolá služebníka a rozkáže podat
snídani i pro pana knížete.**

lékaře

**Ludvík trochu zavětrí, že chtějí z něho
vymámit, jak se to včera všechno seběhlo.
Snaží se obrátit hovor v humor.**

Rádce vidí, že si Ludvík dělá legraci.

Asi se stala chyba, kterou samozřejmě ihned
napravíme.

Kněžna

Ludvíku, včera ten doktor Vám asi hodně
pomohl, vidím, že dnes vypadáte jako rybička.

Ludvík

I kdepak, ten doktor, co ho pan rádce zavolal, je
naprostý břídil.

Rádce

Tak kdo Vás vyléčil, mohu-li se ptát, jiného

jsem za Vámi přece neposlal?

Ludvík

Naštěstí mně navštívila jedna hezká kořenářka z
města a ta mně připravila medicínu, která mně
za den postavila na nohy.

Kněžna

Tak to je úžasné, a kdo ji za vámi poslal, vždyť k
Vám neproklouzne bez povolení tady pana
rádce ani myš.

Ludvík

Víte, že mně to také překvapilo, najednou se u
mně objevila a já nevím, ani jak. Třeba kromě
léčivých bylin má i bylinu, která ji udělá
neviditelnou.

Rádce

Jsem rád pane kníže, že jste se tak brzy vyléčil. A
to je dobře, zítra pořádáme hon v našem lese,

doufám, že se zúčastníte?

Ludvík

Ale no tak pane rádce, dobře víte, že ty lovy zvířat nemám rád.

Rádce

To dobře vím, ale přírodu rád máte, vždyť v panenském lese je tak krásně, ukáži Vám, kde rostou maliny i borůvky, kde je krásná louka

nebo

největší sráz v lese přímo nad řekou.

Ludvík

Tak to je něco jiného, na to se už těším.

Rádce

Jsme tedy domluveni pane kníže, zítra budeme rádi, když nás poctíte Vaší přítomností na lovu.

Ludvík

Děkuji za pozvání, rád se zase podívám do našeho lesa a hezké přírody.

Ludvík vstává po snídani od stolu a kráčí z pokoje. Rádce s kněžnou zůstanou osamoceni. Kněžna hodí po rádcí pohár.

Kněžna

Franzi, jak to že Ludvík nemele z posledního.

Rádce

Sám tomu nerozumím, ten jed byl vždycky stoprocentní. Tu kořenářku musíme najít a pěkně si to vypije.

Kněžna

To určitě, ať shnije v našem vězení. No ale co to má znamenat, ty chceš Ludvíka zítra vzít do lesa, to jako za odměnu, že nezemřel?

Rádce

To ne, ale pokud jed nezabral, na lovu se mu musí stát smrtelná nehoda.

Kněžna

Tak to jo, to ať si s Vámi do toho lesa klidně jede, doufám, že to někdo zase nepřekazí.

Rádce

Nebojte se kněžno, tentokrát to určitě vyjde.

Kněžna se otočí zády k rádci.

Kněžna

To doufám Franzi, jinak se rozlučte s mojí náklonností.

Rádce

To ne, to mně nemůžete udělat.

Kněžna

Tak se musíte trošku více snažit.

Rádce se ukloní a z komnaty odchází pryč.

25. Obraz

Na trhu.

Klárka prodává na trhu, kolem je spousty lidí,
co od ní kupují bylinky, opodál stojí Pepík,
který jako obvykle čeká na bylinky pro svou
nemocnou maminku. Ke Klárce přijdou
vojáci knížete.

Voják1

Vy jste ta dívka, která byla včera na zámku?

Klárka

Ano, včera jsem byla na zámku.

Voják1

A léčila jste pana knížete?"

Klárka

Asi ano, neřekl mně kdo je, ale vytušila jsem, že by to mohl být kníže.

Voják1

Půjdete s námi.

Druhý voják se obrátí na lidi.

Voják2

Tady už prodej skončil lidi, rozejděte se.

Člověk z davu

Ale my chceme léčivé bylinky, počkejte aspoň, až si je nakoupíme.

Voják1

Dnes si už nenakoupíte ani obyčejnou kopřivu, zkuste to zítra.

Lidé reptají a pomalu se rozchází, toho využije Klárka a prstem kývne na Pepíka, ať k ní dojde, ten k ní přispěchá.

Klárka

Pepíku utíkej po cestě na kraj černého lesa a tam se ptej po panu Vávrovi, tomu řekni, že jeho dcera musela s vojáky na zámek.

Pepík

Ano, už tam fičím.

Pepík se rozběhl a utíká ulicí. Klárka se ptá vojáků.

Klárka

A proč vlastně musím jít s Vámi na zámek, knížeti se přitížilo?

Voják1

Jo to my nevíme kořenářko, posloucháme jenom rozkazy a znáte to, befel je befel.

Voják2

Máme Vás předvést před rádce, asi Vám toho řekne více.

Vojáci a Klárka odcházejí k zámku.

26. Obraz

Na zámku v pokoji rádce.

Vojáci přivedou Klárku do pokoje, rádce už netrpělivě čeká.

Rádce

Víš, proč tě vojáci sem přivedli?

Klárka

Asi proto, že jsem včera byla u knížete a dala jsem mu bylinky na uzdravení, je mu dnes ještě hůře?

Rádce zvýší hlas.

Rádce

Naopak, je mu velice dobře.

Klárka

Tak proč jste mně sem přivedli, bylinky zabraly a kníže se uzdravil.

Rádce

No právě ty káčo hloupá, kdo se tě o to prosil, aby se s o něho začala starat.

Klárka

A to je trestné?

Rádce

Tady ano.

Rádce se na chvíli odmlčí.

Klárka vidí že je zle a začne lhát.

Rádce chytne Klárku za límec.

Klárka se chytne rukou za čelo.

Vojáci sklapli boty, zasalutovali a odvádějí Klárku do vězení.

Kdo tě ke knížeti přivedl?

Klárka

Nikdo, přišla jsem do zámku nabídnout léčivé bylinky a mladý kníže mně pozval k sobě.

Rádce

To ti tak budu věřit, ten včera nebyl schopen ani vylézt z postele natož za tebou jít a pozvat tě. Takže teď pěkně vyklopíš, kdo ti pomáhal, aby ses dostala ke knížeti.

Klárka

Já si to teď zrovna nemohu vybavit, jak jsem se k němu dostala.

Rádce

Tak ty si neumíš vzpomenout, věř, že zítra na mučidlech si vzpomeneš a ještě ráda. Vojáci, zavřete ji na noc do cely ve vězení.

27. Obraz

Ve vězení

Klárka sedí ve vězení a za mříží na ní někdo volá.

Klárka vstala a přála ku zdi, kde je mříž.

Magda

Klárko, to jsem já, pojd' k té mříži blíže.

Klárka

Paní Magdo, co se stalo, proč mně zavřeli. Přece léčivá bylinka zabrala.

Magda

Máš pravdu, Kníže je zase zdravý jako řípa.

Klárka

Tak co proti mně mají?

Magda

Mně to už trklo, musíš pykat za to, že jsi mu pomohla z nemoci, asi někdo nechtěl, aby se uzdravil.

Klárka

A ten někdo bude asi rádce, že.

Magda

Vypadá to tak. A mám obavu, že v tom jede i kněžna.

Klárka

Tak musíš zajít za knížetem a povědět mu, že mně tu zavřeli, ať mně pomůže.

Magda tiše šeptá.

Magda

To je právě průšvih, mladého knížete teď hlídají vojáci jako oko v hlavě, nikdo k němu nemůže.

Klárka

A jemu to není divné, najednou taková starost.

Magda

To nevím, ale rádce to odůvodnil, že za chvíli se má stát pánem knížecího panství a on musí dbát o jeho bezpečnost. Ani já už ho nemohu obsluhovat, nastrčil k němu své lidi.

Klárka

Tak co budeme dělat?

Magda

Nevím, já tě z toho vězení sama nedostanu.

Klárka

Sama asi ne, ale vím, kdo ti pomůže. Musíš vyhlížet před zámkem mého otce, určitě už dostal ode mne vzkaz a jak znám jeho bouřlivou povahu, nenechá to tak, přijde si pro mně.

Magda spráskne rukama.

Magda

No, tak tu za chvíli bude sedět v cele s tebou, až tě bude chtít osvobodit.

Klárka se usměje.

Klárka

To se právě vůbec nebojím, poslední dobou se mu smůla a neštěstí vyhýbá a na co šáhne, to se mu podaří.

Magda nevěřícně pokyvuje hlavou.

Magda

No jak myslíš, ráda na něho počkám a pokusím se mu pomoci.

Klárka

Dobře Klárko, tak už běž ho vyhlížet, ať ho nepropásneš.

28. Obraz

Na kraji lesa.

Pepík utíká na kraj lesa seč mu síly stačí.

**Tam u statného dubu odpočívá s kouří
fajfku Vávra. Ten ho uvidí skryje se za
strom, když Pepík dobíhá vybafne na něho.**

Vávra

Co tu děláš prcku, neměl bys už se doma chystat na kutě.

Pepík se lekl a hned se otřepal.

Vávra si mne rukou bradu a přemýšlí.

spíše

Vávra se postaví a otočí tělem dookola.

Vávra zlostně udeří fajfkou o zem.

Pepík

Dobrý večer pane, běžím, seč mně síly stačí, musím předat jednomu strýčkovi od paní kořenářky důležitý vzkaz.

Vávra

Říkáš paní kořenářky. A je ta paní kořenářka

starší nebo mladší?

Pepík

Je mladá a tuze hezká.

Vávra

Tak to asi chlapče pádíš za mnou, co se děje?

Pepík

Strýčku, vy jste pan Vávra.

Vávra

To víš, že jo, vypadám snad jako hejkal?

Pepík

To ne strýčku. Od kořenářky Vám mám vzkázat, že ji vedou vojáci na zámek.

Vávra

Já jsem to věděl, sotva si začne s lidmi na zámku, už z toho koukají jen samé potíže.

Pepík

Myslíte strýčku, že ji zavrou?

Vávra

Chlapče, je to možné, ale neboj se, pokud je to tak, tak já ji vysvobodím.

Vávra se usměje a pohladí Pepíka.

Vávra Pepíka utěšuje.

**Pepík se otočí a běží zpátky do města, ruce
má zatnuté v pěst i na nohou má prsty
zkroucené, a proto se mu špatně běží.
Vávra zvedne fajfku, trošku ji ofouká,
strčí do kapsy a jde na zámek. Najednou
se objeví Neštěstí.**

pomalu

Pepík

Mohu jít s Vámi strýčku, já ji chci také
osvobodit.

Vávra

Jé hrdino, to víš, že bych tě vzal sebou, ale až
budeš krapánek větší, bude to nebezpečné a na
tebe doma určitě čeká rodina, která by těžce
nesla, kdyby se ti něco stalo.

Pepík

Ale já ji chci také pomoci.

Vávra

Už si hodně pomohl, donesl si mně vzkaz, a to
bylo strašně důležité, bez něho bych nevěděl kde
kořenářka je, a jak bych ji potom mohl najít. Už
se stmívá, tak pěkně upaluj domů a pokud mně
chceš ještě pomoci, tak mně drž všechny prsty na
rukou i nohou, ať se mně podaří Klárku
osvobodit.

Pepík

To budu strýčku a hned už teď.

Neštěstí

Kde kráčíš Vávro, neměl by si loupit, je už

tma a kupci pojedou z města.

Vávra

Ale mám teď něco jiného na práci.

Neštěstí

Tak se mně zdá, že naši dohodu trochu zanedbáváš.

Vávra

Nezanedbávám, ale dcerku mně asi uvrhli do vězení na zámku a tak ji jdu na pomoc.

Neštěstí

Ale co když tě chytanou, to bude s nabýváním jmění šlus.

Vávra pokrčí rameny.

Vávra

Tak to asi bude, nakonec já po něm extra netoužím.

Neštěstí

Ty možná ne, ale já musím splnit úkol a řeknu ti, s tebou to vůbec není jednoduché.

Vávra

Tak mně pomoz dcerku ze zámku vysvobodit a já ti slíbím, že zítra půjdu zase loupit.

Neštěstí přemýšlí.

Neštěstí

No dobrá, to už je kloudnější řeč, tak až mně budeš potřebovat zavolej.

Neštěstí se ztratí z dohledu a Vávra pokračuje směrem k zámku.

29. Obraz

U zámku. - v noci

Vávra přichází k zámku a z křoví se něho někdo volá.

Magda

Haló, vy jste Vávra.

Vávra

Fuj, to jsem se lekl, samozřejmě, že jsem to já.

Magda vyleze z úkrytu.

Magda

Já jsem Magda a čekám tu na Vás.

Vávra se trochu zhrozí.

Vávra

Je je je, to už na zámku všichni ví, že přijdu.

Magda

Ale ne, jenom Klárka mně řekla, že tu určitě přijdete a poprosila mně, ať na Vás počkám.

Vávra

A kde je Klárka.

Magda

Bohužel ve vězení.

Vávra si odplivl a hrozí.

Vávra

Počkejte vy zbohatlíci, jak tam na ten zámek vlítnu, tak z Vás budou chlupy lítat.

Magda

Pssst, takhle bych to nezkoušela, to byste tam v cele seděli za chvíli oba dva, zkusíme to udělat jinak, chytřeji.

Vávra šeptá.

Vávra

Dobře, ale jak?

Magda

Zavedu Vás do zámku tajně zadním vchodem až ke dveřím do vězení, tam už si musíte poradit sám a já Vás zase pustím tajně ven.

Vávra

Dobře, to by šlo, tak mně Magdo ved'te.

**Magda chytla Vávru za ruku a vedla ho
k zadním dveřím do zámku ty odemkla klíčem
a oba vstoupili do zámku, tam ho vedla tajně
až na dvůr kde byly dveře do vězení. Magda
na ně ukáže.**

Magda

Tak tam jsou ty dveře, za chvíli bude vycházet z
vězení velitel stráže, ten ty dveře odemkne zase
zamkne, za dvě hodiny se opět vrátí zkontrolovat
stráž, jestli dobře střeží Klárku.

Vávra

To asi bude dost těžké dostat ji z té cely.

Magda

Těžké to bude, ale Klárka mně říkala, že vy to
dokážete, že poslední dobou na co sáhnete, to se
Vám podaří.

Vávra se usměje.

Vávra

Tak děkuji za to povzbuzení, a kdyby to nevyšlo,
tak zítra přineste k venkovní mříži od cely ne
jednu porci, ale hned dvě.

Magda

Nesýčkejte, ať to nakonec takhle nedopadne.

Vávra

Už mlčím, a Vy se teď schovejte, ať Vás tu nikdo
nenačapá, a já jdu na to.

Magda

Držím palce, určitě se Vám to podaří.

**Magda se schovává dovnitř budovy a Vávra si
pro sebe říká.**

Neštěstí se objeví.

Vávra ukazuje dveře do vězení.

Náhle se velitel stráže objeví u dveří, odemkne je a Neštěstí rychle pokyne Smůlince.

Smůlinka rychle vloží do zámku kousek dřívka. Velitel se snaží z druhé strany

Vávra

S těmi palci jsem to už slyšel a bylo by fajn, kdyby to kouzlo fungovalo, ale já musím hrát na jistotu a v tom mi může pomoci Neštěstí, kde jsi?

Neštěstí

Tu jsem vedle tebe a nehluč tolik, nebo vzbudíš celý zámek. Tak co potřebuješ?

Vávra

Vidíš tam ty dveře, za chvíli půjde z vězení velitel stráže odemkne je, ale nesmí je za sebou zamknout. To jsou dveře od vězení a já se tam musím nepozorovaně dostat.

Neštěstí

A není jednodušší ho praštit přes palici až odemkne a jít dovnitř, jsi loupežník, takovou maličkost svedeš.

Vávra

Ale no tak Neštěstí, myslí, já potřebuji, aby velitel stráže odešel v poklidu a nikdo ho nepostrádal. Jakmile by zjistili, že nedělá obchůzky, začnou se po něm shánět a načapali by mně.

Neštěstí

Dobře, dobře, už mlčím a zařídím to.

Smůlinka

Vojáčku, maminka mně říkala, že tam do toho otvůlku plo klíče mám vlašit dřívko, tak abyš to neviděl.

dveří zamknout ale nejde mu to.

Velitel

To jsem blázen, před chvílí to šlo jako po másle, taková smůla. Ale co, však se nic neděje. Nechám je otevřené, vězení není pokladna, v noci sem stejně kromě mně nikdo nechodí a není tam co vzít, leda tak strážce a vězně, a kdo by chtěl ušmudlané vojáky a ještě špinavější vězně.

Přestane se snažit zámek zamykat, strčí klíč do kapsy a odchází pryč.

Neštěstí

Tak to bychom měli, co dál.

Vávra

No přece jdu dovnitř.

Neštěstí se ztratí a Vávra jde skrz dveře potichu dovnitř po schodech dolů k celám.

Tam se skryje za roh, kde pozoruje dva vojáky, jak hrají kostky. Vezme ze země větší kámen a potichu promluví.

Vávra

Neštěstí, zase bych potřeboval píchnout.

Neštěstí se objeví.

Neštěstí

Co zas, co ještě potřebuješ?

Vávra

Potřebuji, aby si mně postupně ty dva strážce přilákala ku mně.

Neštěstí

A jak to mám udělat, či sem nějaká atraktivní ženská, aby se zamnou ti vojáci k hnali.

Vávra

To ne, nepatříš ke kráskám, za kterou by se

chlapi

otáčeli, ale ty něco vymyslíš.

Neštěstí kroutí hlavou.

se

Neštěstí pokyne a objeví se Smůlinka, která se přikrade k vojákům, kteří hrají kostky.

Jakmile jedem voják hodí kostkami v kornoutku, Smůlinka foukne do kostek a jedna se skutálí ze stolu na zem a přímo za roh, kde číhá Vávra.

Voják 2 se zvedne od stolu a jde hledat kostku. Sotva však vleze za roh, dostane ránu do hlavy od Vávry a sesune se k zemi. Voják1 slyší, jak se druhý strážce sesul.

Vávra rychle mluví za vojáka.

Neštěstí

Mohl bys být trošku zdvořilejší, normálně bych

urazila, ale máš štěstí, že vím moc dobře, jak vypadám. Dobře, zkusím to zařídit.

Smůlinka

Maminka žíkala, že ta koštička se má kotálet až tam za ten lše tam budou bačat vojáčči.

Voják1

Moulo, jak to házíš, kdo to má po tobě po zemi sbírat, běž pro tu kostku.

Voják2

No tak se nerozčiluj, ty pro ni nepůjdeš. To je smůla, kam mohla ta kostka zmizet.

Voják1

Co tam děláš

Vávra

Ale, je tu tma, zakopl jsem, nemohu tu kostku najít, nechceš mně pomoci?

Voják1

Ty jsi tedy nemehlo, kostky hrát neumíš a ještě je poztrácíš.

Voják1 se také postaví a jde za roh, kde na něho čeká už připravený Vávra. Sotva dojde do neosvětleného rohu, dostane stejnou ránu do hlavy, jako jeho kolega. Voják1 se také klesne k zemi.

Vávra

Tak to bychom měli, ještě najít klíče a potichoučku zmizet ze zámku.

Neštěstí

K tomu mně už asi potřebovat nebudeš.

Vávra

To už asi ne. Děkuji ti Neštěstí.

Neštěstí

Žádné děkuji ti, na oplátku očekávám, jak si slíbil, že půjdeš zítra loupit.

Vávra

No jo, slib, platí.

Neštěstí se ztratí, Vávra prohledá strážce, najde klíče a hledá celu, kde je zavřená Klárka, Tu najde a přijde ke mříži.

Vávra

Ale, ale já čekám doma s večeří a dceruška si tady sedí a zřejmě si myslí, že ve vězení se podává daleko chutnější pokrmy, než doma.

Klárka

Jé tatínku, já jsem tak ráda, že jsi mně našel.

Vávra otevírá celu a Klárka mu skočí kolem krku.

Vávra

Nejenom našel, ale i osvobodil a věř mně, že to nebylo vůbec jednoduché.

Klárka

Nevím tatínku, jak to děláš, ale věřila jsem, že

mně osvobodíš, poslední dobou, na co sáhneš, to se ti povede.

Vávra

Máš pravdu Klárko, a někdy se bojím, že to jednou skončí. Ale teď musíme rychle pryč, z chvíli přijde velitel stráže a když zjistí, že jsi fuč, bude celý zámek na nohou.

Klárka

Tak rychle pojďme, čert mně to byl dlužen, že jsem tu někdy šla.

Oba urychleně vycházejí z vězení a šinou si to do budovy zámku, kde na ně už čeká Magda.

Magda

To jsem ráda, že se to povedlo tě Klárko osvobodit.

Klárka

Vždyť jsem ti to říkala, otec je pašák, když se do něčeho pustí, tak se mu to podaří.

Magda

Fakt jsi nelhala, ale pojďme teď rychle zpátky k východu ze zámku. Vy se musíte co nejrychleji ztratit a já také musím rychle do své komůrky, ať nikdo nezjistí, že se tu v noci potuluji.

Všichni tři neslyšně jdou po zámeckých pokojích až k místu zadního východu, tam se rozloučí a Vávra s dcerou jdou v noci domů do své chaloupky.

30. Obraz

Ráno v chaloupce.

**Ráno Klárka chystá snídani a Vávra
vstává z postele. Klárka se chystá
do města.**

Vávra

Kde jdeš?

Klárka

Přeci do města.

Vávra

Klárko, to nemyslíš vážně, včera jsem tě vytáhl z vězení a ty jim dnes chceš zase vlítnout do náruče. Sotva vkročíš do města, tak tě znovu zavřou. A to už si myslím nebudu mít takovou šanci tě osvobodit.

Klárko

No jo, ale já musím prodávat, abychom měli nějaký ten krejcar na živobití.

Vávra

Já si myslím, že les nás uživí, klidně si sbírej své byliny a lesní plody v lese, ale do města tě nepustím. A pokus jde o nějaký ten krejcar, o to se nestarej, já už to nějak zařídím.

Klárka

A já se zase bojím o tebe Vždyť víš, že je to v tomto kraji pro tebe také nebezpečné, jak tě zmerčí vojáci, skončíš jako já, v cele, ale s tím rozdílem, že já tě určitě nezachráním.

Vávra sundá šavli ze zdi rukou sahá na ostří.

Klárka mu dává snídani a on s chutí jí.

Vávra

Neboj Klárko, tam, kde já budu pracovat, žádní vojáci nejsou, aspoň doufám, a i kdyby byli, já se z toho vyvlíknu, víš přece, že na mně všichni vojáci mají smůlu.

Klárka

To vím.

Vávra

Vidiš, tak to nech na mně, ty se věnuj lesu a já se budu věnovat tomu, abychom měli nějaký ten peníz na přilepšenou.

Klárka

A kde seženeme máslo, cukr, mouku, abych mohla upéct třeba koláče?

Vávra

O to se také nemusíš vůbec starat, už jsem jednou do města šel jako poustevník, tak si to mohu znovu zopakovat.

Klárka

Víš otče, je mně také trošku líto těch nemocných lidí, kterým bych ráda v městě pomohla, když zůstanu v lese, nemohu jim vůbec pomoci.

Vávra

Tak nezoufej, nemocným lidem samozřejmě pomůžeme, hold asi se ze mně bude muset stát prostředník a nemocným lidem tvoji medicínu doručím.

Klárka

To jsem strašně ráda tatínku, že mně pomůžeš.

Vávra

Co bych nepomohl, jednak jsi moje dcera a jednak je nejvyšší čas, abych se napravil a odčinil křivdy na lidech, kterých jsem se kdysi dopustil.

**Vávra políbí svou dcerku a vychází z chalupy,
potají si přibere bambitku a na opasku se mu
houpá pochva s šavlí. Tam už ho čeká Neštěstí.**

31. Obraz

Ráno před chaloupkou.

Neštěstí

No to je dost, už jsem si myslela, že ses přede mnou schoval a budeš tam uvnitř civět až do večera.

Vávra

Neboj se Neštěstí, co jsem slíbil, to splním,

jdeme

na kraj lesa k cestě, kde hold musím loupit.

Neštěstí

To musíš, potřebuji, aby si zbohatl.

Vávra

To jo, je to od tebe opravdu pěkné, akorát mně vadí, že je to na úkor druhých lidí, nešlo by to mně prozradit například, kde je nějaký ztracený zahrabaný poklad?

Neštěstí

Človíčku, mně už to také dávno napadlo, ale nejde to, proč myslíš, že se tu s tebou takhle pořád páráme?

Vávra

Tak dobře, když to jinak nejde, tak podme.

Neštěstí a Vávra vykročili od chaloupky směrem k cestě do města na kraji lesa.

32. Obraz

Ráno na zámku.

Kněžna snídá a do komnaty vchází rádce.

Ukloní se

Rádce

Dobrý den moje paní, chtěl bych Vám oznámit příšernou novinku, že jsme měli dnes v noci na zámku návštěvu.

Kněžna přemýšlí.

Kněžna

Franzi, a kdo to byl, nespletla si nějaká návštěva termín našeho plesu, ten se přece koná až za týden ?

Rádce

Paní kněžno, ti na ples určitě nepřijeli a ani

nebyli

pozváni.

Kněžna

Tak, co byli zač?

Rádce

Šli vysvobodit tu mladou kořenářku, co jsme ji zavřeli do vězení za pomoc Ludvíkovi.

Kněžna

Doufám, že jste je chytli, po plese uděláme další oslavu spojenou s popravou těch opovážlivců.

Kněžna se zasní a dívá se na své šaty.

Nechávám si pro takové příležitosti zhotovit krásné černé šaty.

Rádce

Bohužel má paní, z toho nic nebude, návštěvníci jsou fuč.

Kněžna zpozorní.

Kněžna je zklamaná.

Kněžna

A co kořenářka, tu osvobodili?

Rádce

Bohužel i ona zmizla s nimi.

Kněžna

To mně mrzí. Chceš říct, že ty černé šaty si nevyzkouším?

Rádce

Má paní, určitě si je vyzkoušíte, ale musíte mít trochu strpení.

Kněžna je rozčarovaná a mrzutá.

Kněžna

Na co bych je mohla jiného potřebovat, přece s černými šaty nepůjdu na ples.

Rádce

Na ples ne, ale třeba budete muset za chvíli držet smutek.

Kněžna

Tak mně nenapínej, neznám nikoho na zámku, pro koho bych musela nosit černé šaty.

Rádce

Ale kvůli smrti Ludvíka byste je měla na chvíli nosit.

Kněžna

To jo, to bych mohla, a on snad zase smrtelně marodí?

Rádce

To ne, ale snad jste nezapomněla, že dnes je lov a Ludvík jede na lov s námi.

Kněžna ukáže palec dolů.

Kněžna

Jo aha, a vy ho tam.

Rádce přikročí ke kněžně a políbí ji ruku.

Rádce

Má paní, vy máte neuvěřitelně dobrou paměť.

Kněžna

Franzi, to by bylo skvělé, když se Vám to povede, uvěřím, že o mně opravdu stojíte.

Rádce

Už teď si můžete být jistá, že to klapne.

Rádce se ukloní a odchází z komnaty.

33.Obráz

Na cestě do města.

**Vávra přišel na kraj lesa, kde vede cesta
do města. Z města zrovna jede nějaký povoz.
Objeví se Neštěstí.**

Neštěstí

Tak šup do práce, penízky už na tebe čekají.

Vávra se tváří otráveně.

Vávra

No jo, vždyť už jdu.

**Povoz se přiblíží a Vávra vyskočí z lesa, zamíří
na pocestného svou bambitkou.**

Vávra

Stůj, ruce vzhůru!

**Povoz se zastaví a pocestný zvedne ruce.
Vávra chodí kolem vozu a přijde ke kočímu.**

Vávra

Dej mně všechny peníze, které máš.

Pocestný zcela vystrašený dává Vávrovi

trošku krejcarů. Vávra udiveně civí na těch pár kousků mincí.

Vávra

A to je všechno?

Pocestný

Víc opravdu nemám.

Vávra

A co jsi vlastně prodával za těch pár drobných?

Pocestný

U nás v chalupě je bída, nemáme na jídlo, a tak jsme se rozhodli se ženou, že prodáme slepičky, co jsme měli na dvorku.

Vávra

No, ale ty vám přece nosí vajíčka, není to škoda?

Pocestný

Je, ale co máme dělat, když je v chalupě hlad.

Vávra se otočí, jestli není poblíž Neštěstí, a když vidí, že nikde není otočí se zpátky na pocestného a dá mu peníze zpět. Ze své kapsy ještě vytáhne poslední krejcare, co mu zbyly a dává je farmáři.

Vávra

Tu máš ty svoje peníze, o ty já nestojím, jsou poctivě vydělané a abys neřekl že my loupežníci nemáme soucit, přidám ti něco i ze svého, ale nikomu to neříkej.

Pocestný se ukloní a strašně děkuje, sedá si na povoz a peláší cestou domů. Vávra si oddychne a skryje se do lesa. Objeví se Neštěstí a hrozí ukazováčkem.

Neštěstí

Nemysli si, že jsem to neviděla. ty jsi pěkný loupežník, místo aby sis naloupil, raději

rozdáváš.

Vávra

A co jsem s tím chudákem měl dělat, vždyť má doma rodinu, kdoví kolik hladových krků.

Neštěstí

Takových lidí je na světě habaděj a tebe, jako loupežníka, by tě to vůbec nemělo zajímat, a fušuješ mně do řemesla, místo neštěstí jim pomůžeš. Ted' se na chvíli pomějí.

Vávra

Vidíš, a mně to zajímá, asi nejsem čistokrevný loupežník, jo kdyby se objevil nějaký bohatý, to by bylo jiné kafe, to bych věděl, jak se má správně loupit, ale to po mně nechtěj, abych bral těm, co nic nemají.

Neštěstí

No tak to máš ted' možnost dokázat, zrovna po cestě frčí panský kočár.

**Neštěstí ukáže na cestu, kde se blíží
překrásný kočár.**

Vávra

No vidíš, tak do toho jdu s radostí.

Neštěstí

Tak to jsem zvědavá, jak to zvládneš.

33. Obraz

V panském kočáru.

**V kočáru, který jede krajinou, sedí dvě
komtesy a mladý hrabě.**

Komtesa1

Slyšela jsem, že tady v lese prý řádí loupežníci.

Komtesa2

Je je je, tak tady jet je asi trochu nebezpečné.

Hrabě

Dámy se mnou se nemusíte ničeho obávat. S mou šavlí si poradím s každým loupežníkem.

Vytáhne šavli z pochvy a ukazuje ji komtesám.

Komtesa1

Hrabě, pozor, ať mně nezraníte.

Komtesa2

Hrabě, vy jste tak statečný.

Hrabě

To víte, že jsem, můj otec byl generál a sloužil dlouho svému králi, když bojoval proti turkům, a já jsem se naprosto potatil. Umím zacházet se svojí šavlí jako by mně k mé ruce přirostla, běda loupežníku, který se jenom přiblíží k našemu kočáru.

Komtesy obě tleskají.

Komtesa2

Ještě, že jedete s námi, s Vámi se nemusíme ničeho bát.

Kočár projíždí kolem lesa a najednou se z houští vynoří Vávra a vstoupí doprostřed silnice. Kočí se snaží popohnat koně, ale to už Neštěstí mává na Smůlinky. Ty přiletí.

Smůlinka

Maminka žíkala, že mám zakrýt žvížátkám očička, aby še zastavili.

Smůlinky koně oslepí, takže koně v trysku zastaví, kočí se ožene bičem na Vávru. Smůlinka však urychleně konec biče přiváže k batožinám vzadu na kočáře.

Smůlinka

Maminka mně polučila, abych ten plovázek začmodlchala do kufšíčků.

Kočí

To je smůla, , tady se všichni proti mně spikli, to jsou snad nějaké čáry, raději zdrhnu.

Kočí vyskočí z kozlíku a utíká pryč, seč mu síly stačí. Kočár prudce zastaví a v něm se válejí komtesy s hrabětem. Vávra přijde ke kočáru otevře dvířka.

Vávra

Vážení, račte vystupovat, je tady zastávka na malý odpočinek s odevzdáním cenností.

Komtesy trošku pocuchané z toho rychlého zastavení se vybatolí z kočáru, vyjde i roztřesený hrabě, který odhodí hned svou šavli.

Hrabě

Milost, nezabíjejte mně, mám ženu a děti.

Vávra

Vážený pane, Vaše rodinné poměry mně vůbec nezajímají, mně jde spíše o to, co máte v kapsách. Tak to pěkně vyklopte a budeme si rozumět.

Komtesa je odvážnější a snaží se odporovat.

Komtesa1

Nechte nás být, spěcháme do města.

Vávra

Ale, a co se tam dnes děje?

Komtesa2

Jedeme si tam vybrat budoucí ženichy, pořádá se tam panský večírek.

Vávra

Nebojte se, určitě si tam dojedete, ale napřed Vás obru o závaží, které máte na rukou, krku a

prstech. Ty musí přece hodně tížit.

Komtesa1

Co si to dovolujete, žádné šperky vám nedáme.

Komtesa2

Pošleme na Vás vojáky.

Vávra obírá šlechtice o šperky.

Vávra

Já se s tím už nějak srovnám.

To spíše vy budete mít problémy si najít nápadníky, když na sobě nebudete mít ty cinkrlata a všichni mladí bohatí pánové vás budou považovat za zchudlé šlechtice.

Komtesa1

To je jedno, já se stejně provdám jedině z lásky.

Vávra

Vy možná jo, ale zkuste přesvědčit i ty Vaše nápadníky.

Vávra dosbírání váčky s penězi a všechny šperky.

Vávra

Vážené dámy a pane, zastávka na čerstvém vzduchu skončila, můžete dále pokračovat do města, ale vzhledem k tomu, že vám kočí utekl, zřejmě budete muset šlapat pěšky, jedině, že by ho někdo z Vás zastoupil. Já se s Vámi loučím a těším se někdy na brzkou shledanou.

Vávra se ponoří i s lupem do lesa a na cestě zůstanou komtesy s hrabětem a kočár.

Komtesa1

To Vám povím pane hrabě, vy jste tedy hrdina, myslěla jsem si, že budou z loupežníka chlupy lítat, a zatím tady letěla jenom Vaše šavle bez boje tam do té příkopy.

Hrabě si jde pro svoji šavli a pak hrozí do lesa.

Hrabě

Kdybych neměl rodinu, já bych mu ukázal.

Komtesa2

Nepovídejte. Nám jste říkal, že jste svobodný.
Doufám, že umíte aspoň řídit kočár?

Hrabě

A proč?

Komtesa2

Přece nepůjdeme na ples do města pěšky.

Hrabě

Aha, vy myslíte, že bych tam na ten kozlík měl
vlézt a zkusit vzít do rukou ty opratě?

Komtesa1

To bych Vám hrabě radila, jinak všem na večírku
povím, jaký jste hrdina.

Hrabě

Dobře, dobře, tak běžte do kočáru a já se
vyšplhám na ten kozlík. S kočárem to moc
neumím. Jo kdyby to bylo na koni, to bych Vám
ukázal, jaký jsem dobrý jezdec.

Hrabě pomalu se šplhá na kozlík kočáru.

Komtesa2

Raději mlčte, nám stačí, že jste nám ukázal, jaký
jste hrdina. Bez těch šperků budeme vypadat,
jako bychom bydleli spíše v nějaké ubohé
chalupě než na zámku.

Hrabě se šplhá na kozlík kočáru.

Hrabě

Dobrá, dobrá, však už lezu.

**Komtesy nastoupí do kočáru, hrabě se
vyšplhá na kozlík, popadne opratě a
nemotorně řídí kočár, který se rozjede**

do města.

34. Obraz Na honu.

**Je krásný den, náhončí se svými psy jdou
v popředí, za nimi kluše na koních skupina lovců,
mezi nimi i rádce s knížetem Ludvíkem.**

Ludvík

Dnes je opravdu pěkný den, jsem rád, že jsme si
vyjeli do lesa.

Rádce

To ještě nic není, ale až si vezmete luk a budete
střílet po divoké zvěři, to je teprve zábava.

Ludvík

To nikdy, víte, že to nemám rád, já se raději
kochám pohledem na ty stromy, louku, mechy,
bystřiny a potůčky.

Rádce

A chtěl byste pane vidět dravou horskou řeku z
velké výšky?

Ludvík

A tady je něco takového?"

**Rádce se nahne na koni k Ludvíkovi,
aby to nikdo neslyšel.**

Rádce

To víte, že je, ze strmého velkého srázu uvidíte
dravou zurčící vodu, a z té výšky ta valící se voda
vypadá jako malý pramínek.

Ludvík

A zavedete mně tam?

Rádce

Samozřejmě, pojedte za mnou a nikomu nic neříkejte, je to totiž moje tajné místo.

Ludvík

Dobře jedu za Vámi, už se těším.

Rádce zahne s koněm a vydá se jinou cestou, než celá lovecká výprava, za ním kluše i kníže Ludvík. Projíždějí lesem a jedou strmým srázem na vyvýšeninu, kde rádce zastaví. Sesedne z koně a pobídne i Ludvíka, aby sesedl.

Rádce

Tak tady je ten les pane kníže, už moc hustý, přivážeme koně a půjdeme na ten vršek pěšky.

Kníže rovněž přiváže koně a jde za rádcem.

Oba stoupají výš až se ocitnou na kraji velkého srázu, kde pod ním se line dravá a hluboká řeka. Oba se na ni dívají z velké výšky.

Ludvík

To Vám povím pane rádce, to je opravdu velká výška, ale pohled je naprosto úžasný.

Rádce

To je pane kníže, ale člověk musí být tady nahoře opatrný, aby mu neuklouzla noha, ten pád by určitě nepřežil.

Ludvík

To máte pravdu, škoda, že se tam dolů nemůžeme podívat, také to tam musí být krásné, sednout si u toho dravého proudu a poslouchat jeho hlas.

Rádce

Toto Vaše poslední přání Vám mohu splnit.

Ludvík se jízlivě usměje, a znenadání strčí do knížete Ludvíka, ten padá ze srázu. Jeho tělo dopadá na vyčnívající kameny a potom do

dravého potoka, které unáší tělo po proudu pryč. Rádce se na ten pád dívá z výšky, pak sejde ze srázu ke koním, nesedne na svého koně, koně knížete odváže a popožené ho pryč a vrací se zpět k lovu. Tam přijíždí k lovcům.

Rádce

Pánové, neviděli jste pana knížete?

Lovec

Neviděli pane, naposledy jel s Vámi na koni.

Rádce

To jel, jenom potom se ode mně odpojil s tím, že se chce projet na koni po lese sám.

Přichází lovec a vede Ludvíkova koně.

Lovec

Něco se mu asi muselo stát, našli jsme jeho koně, ale kníže nikde.

Rádce

Dobře, nechejme lovu a pojďme ho hledat.

Všichni lidé na lovu i se psy začínají hledat pana knížete, ale bohužel jejich snaha byla marná vracejí se zpátky na zámek.

35. Obraz

Návrat Vávry do chaloupky.

Vávra jde lesní pěšinou do chloupky.

Poblíž se objeví Neštěstí a Štěstí.

Neštěstí

Co tu děláš sestřičko?

Štěstí

Potřebuji urychleně pomoc.

Neštěstí

Co se stalo, že máš takový kvalt.

řeky

Štěstí

Ale Pánbůh mně tu poslal, abych zachránila kníže
Ludvíka, teď se čvachá v prudké vodě horské

a sotva se drží nad vodou.

Neštěstí

A copak, nechtěně do ní spadl?

Štěstí

Kdepak, rádce ho tam shodil, aspoň jsem mu pro
začátek pomohla, že jsem k němu přistrčila kus
haluze, které se ve vodě chytil, ale je zraněný a
ztrácí sílu, někdo mu musí pomoci.

Neštěstí se zadívá na sestřičku, potom na Vávru.

Neštěstí

Ne, ne, Vávru ti nedám, ten má jiný úkol.

Štěstí

No tak sestřičko, musíš mně pomoci.

Neštěstí

To si nemůžeš najít někoho jiného?

Štěstí

A koho, on je tu v okolí jediný člověk, divoká zvěř
knížete nezachrání.

Neštěstí

Teď, když se chytl konečně pořádně toho
loupežníčení, tak se má rozptylovat nějakou
záchranou nějakého knížítky, kterého ani
nezná.

Štěstí

No tak sestři, vzpomeň si, vždyť jsem ti také

Neštěstí se ošívá a je vidět, že ji to není po chuti.

pomohla.

Neštěstí

No jo, tak dobrá, ale jenom ho zachrání a pak se postaráš, aby se Vávrovi nepletl do cesty.

Štěstí

Dobře, dobře, tak jsem domluveni.

Štěstí pokyne rukou na Vávru. Vávra se zastaví a chce si zakouřit, vytáhne fajfku, ale náhle uslyší z dálky slabé volání o pomoc, strčí fajfku zpátky do kapsy a utíká za slabým hlasem až přiběhne ke dravému toku. Tam uvidí, jak v proudu vody se topí člověk, který křečovitě svírá kus dřeva, který ho drží nad vodou. Sundá si rychle kabát a košili a skočí do vody doplave k haluzi s člověkem a s velkou námahou ho vytáhne na břeh. Tam celý udýchaný si sedne a odpočívá. Poloutonulý zraněný člověk leží na břehu a pomalu se probírá, ale je strašně zesláblý.

Vávra

Chlape tys mně dal, málem jsem se kvůli tobě utopil, ale co teď s tebou, když tě tu nechám, do rána nepřežiješ, jednak vypadáš dost potlučeně a vykrvácíš, nebo si tě vlci dají k večeři. No nic, musím tě vzít sebou, ještě že domů není už daleko, můžeš chodit?

Kníže bolestí a únavou ani nemluví jenom jemně kývne. Vávra mu pomůže vstát, podpírá ho a spolu pomalu se blíží k lesní chaloupce.

36. Obraz

U chaloupky a v chaloupce.

U chaloupky vyčerpaný Vávra už volá na Klárku.

Klárka uslyší otce, vyběhne ven a utíká otci pomoci, rychle chytne zraněného člověka z druhé strany a odvádí ho společně do chaloupky, kde ho položí na postel.

Klárka ho prohlíží.

Vávra si sahá do kapsy, z ní vytahuje mokrou fajfku.

Vávra vychází z komůrky, kde leží zraněný,

Vávra

Klárko, pojd' mně pomoc, já už fakt nemůžu!

Klárka

Kde jsi ho našel tati?

Vávra

Ale, asi se chtěl vykoupat v řece a zapomněl, že neumí plavat.

Klárka

To se mně nezdá, je celý potlučený, to nemůže být jenom od kamenů v řece.

Vávra

To asi ne, ale já jsem ho našel právě v ní, až se probere, tak nám to poví.

Klárka

Dobře, běž si odpočinout otče, já ho svlíknu a na ty rány mu přiložím léčivou mast, ať zastavím krvácení a rány se mu lépe hojí.

Vávra

Máš pravdu, mám toho dnes až po krk, jdu si konečně zakouřit.

Vávra

No tak ta mně teď neposlouží, ještě, že má doma náhradní.

kterého ošetřuje Klárka a jde si zakouřit na zápraží. Klárka svleče zraněného, přináší mast a snaží se jeho rány ošetřit. při ošetřování ran se mladý člověk probere z mrákot, pohlédne na Klárku.

Klárka zpozorní, usměje se na Ludvíka.

Ludvík

To už jsem v nebi?

Klárka

Zatím ještě ne, ale měl jste namále.

Ludvík

Jak to, že nejsem v nebi, vy přece musíte být anděl.

Klárka

To tedy nejsem, jsem holka z masa a kostí jako každá jiná, která běhá po světě.

Ludvík

Tomu nemohu uvěřit, s takovou krásnou tváří.

Klárka

Děkuji za poklonu, ale pořád jste na zemi a pěkně zrychtovanej, jak jste k tomu přišel?

Dovnitř komůrky vejde i Vávra.

Ludvík

Vůbec si nevzpomínám, co se stalo.

Vávra

A víš aspoň, jak se jmenuješ a odkud jsi?

Ludvík se chytne za hlavu a úpí bolestí.

Ludvík

Nevím, kdo jsem, ani nevím, co se stalo, úplně jsem mimo, snad, až ta bolest hlavy trochu ustoupí, tak si vzpomenu.

Vávra

No nic, necháme tě trošku odpočinout, pojď Klárko, nech ho odpočinout.

Klárka

Dobře, odpočiňte si, já zatím uvařím dobrý čaj, ten Vám pomůže, abyste trošku zapomněl na Vaši bolest.

Klárka nechá ošetřování a jde s otcem do kuchyně. V kuchyni sedá Vávra na židli, Klárka chystá čaj a večeři.

Klárka

Já asi vím otče, kdo to je.

Vávra

Ty to víš? Mně také někoho připomíná, ale nemohu si vzpomenout. Jenom mohu usoudit podle těch jeho roztrhaných šatů, že je to člověk z lepší společnosti. Snad nějaký šlechtic.

Klárka

Trefil ses táto, je to mladý kníže Ludvík, i přesto, že je celý špinavý a zakrvácený, tak jsem ho poznala.

Vávra se klepne rukou po hlavě.

Vávra

No jo, s ním jsem hovořil u spáleného domova. A odkud ty ho znáš?

Klárka

Však víš, toho jsem přece na zámku léčila z té otravy.

Vávra

Tak se mně zdá, že má poslední dobou má potíže se svým zdravím.

Vávra kroutí nesouhlasně hlavou.

Klárka

To má, já ho dám zas do pořádku a až se trochu postaví na nohy, odvedeš ho domů na zámek.

Vávra

Jak o tom tak přemýšlím, asi to nebude úplně ten nejlepší nápad.

Klárka

Proč myslíš?

Vávro

Tak trochu přemýšlej. Přece každý ví, že mladý kníže má převzít vládu v knížectví a najednou těsně před tím, se mladý kníže otráví, a když ho vykurýruješ, náhle se topí v řece Bůh ví, od čeho je zraněný.

Klárka

Ty myslíš, že mu někdo usiluje o život.

Vávra

Dal bych na to krk.

Klárka

Tak co budeme dělat?

Vávra

Určitě ho teď na zámek posílat nebudeme, obzvlášť, když ani neví kdo je, to by byl pro ty lumpy snadná kořist. A potřetí, by se jim to určitě podařilo.

Klárka

Jak myslíš tati a řekneme mu, kdo vlastně je?

Vávra

To mu raději říkat nebudeme, nevím, možná by to s ním seklo, možná by utekl na zámek a tam by dopadl velice bledě, musíme si počkat, až si sám vzpomene, pak to s ním probereme, snad to bude brzo.

Klárka souhlasně pokyvuje hlavou.

37. Obraz Na zámku.

Na zámku přichází rádce do komnaty kněžny.

Rádce

Paní kněžno, všechno proběhlo podle plánu, už tady budete panovat až do konce života.

Klekne před ní a políbí ji ruku.

Doufám, že mně k tomu přiberete.

Kněžna vstala a přiblížila se k rádcovi a pohladila ho.

Kněžna

Už se ti to Franzi konečně podařilo.

Rádce

Určitě, sám jsem to zařídil.

Kněžna

A jak vlastně skončil chudáček?

Rádce

Byl velice neopatrný a spadnul z velkého srázu přímo do studené dravé řeky.

Kněžna spiklenecky.

Kněžna

Sám.

Rádce

Ale ne, trochu jsem mu pomohl, sám by asi nechtěl.

Kněžna

Tak to je opravdu po něm, neuměl totiž vůbec plavat.

Rádce

Tím si můžete být jistá na sto procent.

Kněžna

A nebude se po něm nikdo shánět?

Rádce

Však už ho hledají a pěkně dlouho, ale tam, kde já jsem ho zavedl, nikdo nepůjde, je to v hlubokém lese a všichni z něho mají strach.

Kněžna

Takže nenajdou ani tělo?

Rádce

Nenajdou, teď jeho tělo leží na dně řeky nebo ho možná vyloví dravá zvěř a přestane jim kručet v břiše.

Kněžna

Tak vlastně nebude ani smutný pohřeb.

Rádce

To tedy nebude, kníže je nezvěstný, alněkdo si může myslet, že se někdy objeví, jenom my dva víme, že se to nikdy nestane.

Kněžna

Tak to bychom měli oslavit, skoč Franzi pro víno.

Kněžna se směje spolu s rádcem.

dobré

Rádce

Už běžím má paní.

Rádce vyjde z komnaty pro víno.

38. Obraz

Ráno v chaloupce.

Vávra s dcerou Klárkou snídá.

Vávra

Dnes mně dej Klárko ty pytlíčky s bylinkami, já místo tebe půjdu do města na trh.

Klárka

Mám o tebe trošku strach tatínku, co když tě chytí vojáci, víš, že má rádce na tebe spadeno kvůli nezaplaceným daním.

Vávra

Buď v klidu děvče, převleču se zase za poustevníka a nikdo mně určitě nepozná, ty mně jenom dobře popiš ty pytlíčky, abych je nespletl, když je budu dávat lidem.

Klárka

Neboj se, už jsem je dobře označila.

Do kuchyně vchází Ludvík.

Ludvík

Pozdrav Pánbůh, děkuji vám, měl jsem asi hodně namále, že?

Vávra

To jsi měl chlape, měl jsi velké štěstí, že jsem zrovna šel okolo a zaslechl jsem tvé volání o pomoc.

Ludvík ukazuje na Klárku.

mně

Ludvík

Tady Vaše dcera mně zázračně vyléčila, už je

dnes daleko lépe, jenom si nemohu vybavit, co se stalo, co jsem v té řece dělal.

Vávra

No to by mně také zajímalo, jak ses v té dravé řece octnul, určitě si tam nešel chytat ryby.

Klárka

A jak se jmenuješ, víš?

Ludvík kroutí hlavou.

hlavě

Ludvík

I kdybyste mně na nože brali, mám prostě v

úplně vymalováno.

Klárka

Tak, jak ti budeme říkat?

Ludvík krčí rameny.

Ludvík

Říkejte mně, jak chcete, co by mně trochu slušelo.

Vávra přemýšlí a hladí si bradu.

Vávra

No když jsem slyšel tvé volání o pomoc tak, jsem si zrovna chtěl zapálit fajfku pod velkým javorem, navrhuji, abychom ti říkali Javůrku.

Klárce se jméno moc nezamlouvá a durdí se.

Klárka

A není to hloupé jméno?

Vávra se trochu zlobí, že se jeho nápad nelíbí.

Vávra

Proč, nebo mu chceš Klárko raději říkat fajfko.

Klárka

To ne.

Vávra

No vidíš, dokud si tady tento mladík
nevzpomene na své pravé jméno, dostane
přezdítku Javůrek.

Ludvík

Proč ne, ta přezdívka se mně líbí, voní lesem.

Klárka

Tak jo Javůrku, sedni si tady ke stolu a já ti také
dám snídani.

Javůrek

Děkuji, jídlo, to bude nejlepší oslava mého
nového jména.

**Javůrek si sedá ke stolu. Vávra vstává
od stolu.**

Vávra

No a mně můžeš říkat Tondo a tady má dcera se
jmenuje Klárka.

Javůrek

Vaše dcera je nejenom hezká, ale i má krásné
jméno.

Vávra se mračí.

Vávra

No, no, příliš ji nechval, já moc dobře vím, že
má někdy hodně za ušima, mimochodem to
jméno má po mamince a úplně se na ní podobá,
bohužel maminku jsem již pochovali.

Klárka se tváří smutně a utírá si slzy.

Javůrek

To je mně líto.

Vávra trošku smutně.

Klárka se přitočí k otci a pohladí ho.

Vávra se zvedá od stolu.

Vávra odchází do světnice převleče se za poutníka, přijde zpátky do kuchyně, vezme košík s bylinkami a odchází.

Klárka otci dá pusu a Vávra odchází z chaloupky do města, Klárka i Javůrek se za ním z okna dívají.

Vávra

No jo, kdyby tu byla, byl by život úplně jinačí.

Klárka

Tatínku, maminka se na nás určitě dívá z nebe a má radost, že se nám nevede špatně.

Vávra

Máš pravdu, co bylo, bylo, už to nezměníme, je nejvyšší čas, abych šel na trh.

Javůrek

A nechceš, abych šel s tebou, třeba poneseš zpátky nějaké těžké věci a mohl bych ti pomoci.

Vávra

Ne ne, ty pěkně dnes ještě zůstaň doma, musíš nabrat ještě sílu, třeba zítra již tě budu potřebovat a to se zapotíš.

Vávra

Tak se tu mějte zatím hezky a držte mně palce, ať všechno prodám.

Javůrek

Klárko, proč se tvůj otec převléká za poustevníka, když jde do města.

Klárka

To je Javůrku stará záležitost, měli jsme s otcem pěkný mlýn, ale protože shořel, otec nebyl

schopen zaplatit daně, a tak ho hledají vojáci.

Javůrek

A proto jste tady v tom lese.

Klárka

To také, ale já jsem tu strašně ráda a šťastná.

Javůrek se podívá do lesa.

Javůrek

Víš, že se ti vůbec nedivím, ten les je překrásný a magický.

Klárka

No právě, je nádherný a já se už asi nikdy nebudu chtít přestěhovat někam jinam.

Javůrek

To chápu. Teď je to tvůj nový domov.

Klárka

A jestli si najdu někdy nějakého ženicha, bude tu muset se mnou zůstat.

Javůrek

Tak já se hlásím.

Klárka se směje.

Klárka

Kdybys nepovídal mluvko, sotva zjistíš kdo jsi a odkud jsi, jenom se za tebou zapráší a z lesa zmizíš.

Javůrek ukazuje kolem.

Javůrek

Tak to zas ne, přece neuteču od takové hezké holky a nádherné přírody.

Klárka

Jo jo, to si ještě povíme, až přijde čas. Ale teď si

připravím

běž ještě lehnout ať dočerpáš síly, já ti

čaj a ještě ošetřím tvoje rány, aby se rychleji hojily.

Javůrek

Ano má paní, tvé přání je mým rozkazem.

Javůrek se otočí a kráčí do postele ve světničce. Klárka za ním volá.

Klárka

To ti řeknu, ty jsi tedy poddajný klučina.

Javůrek

Já bych si klidně lehl i do hrobu, kdybych věděl, že mně přijdeš svými ručkami mazat mé tělo.

Klárka se směje.

Klárko

No počkej ty požitkáři, dnes mými ručkami na tvé tělo trochu přitlačím, aby tě to moje mazání tolik nelechtalo.

38. Obraz

Na trhu.

Vávra přichází na trh a jde k místu, kde Klárka vždycky prodávala, tam se uvelebí a rozloží váčky, ve kterých má byliny. Lidé kolem chodí okolo a diví se, že dnes tu není mladá kořenářka. Přece jenom se někdo osmělí a přijde k Vávrovi.

Kupující

Dnes nepřijde mladá kořenářka?

Vávra se trochu zamračí.

Vávra

Já Vám nestačím?

Kupující

No víte, u ní jsem měl pocit, že nemocem rozumí

a také mně pomohla svými bylinkami.

Vávra

Víte co pane, já mám úplně stejný pocit, že léčit umí, ale dnes nemohla, tak ji musím zastoupit.
Dala mně bylinky, abych je rozdal.

Kupující

A vy víte, jaké bylinky máte pro mě?

Vávra

Když mně prozradíte své jméno, určitě se nespletu a dám Vám, co potřebujete.

Kupující

Já jsem kovář Janek a potřebuji bylinky na zažívání.

Vávra vytahuje bylinky.

Vávra

Tak to tu mám, dívejte se, mám to poznačené,
Kovář, problémy se žaludkem,dáte mně krejcar.

Kupující bere váček s bylinkami a platí.

Kupující

Děkuji uctivě a vyřídte paní kořenářce moje pozdravení.

Vávra

Děkuji, to víte, že vyřídím.

K Vávrovi přistoupí další kupující.

Kupující

A já jdu kvůli oteklým nohám.

Vávra

Ještě bych potřeboval Vaše jméno, abych to nepopletl.

Kupující

Já jsem Anička, přadlena.

Vávra se prohrabuje košíkem.

paní

Kupují se prosebně dívá na Vávru.

Vávra se směje vytahuje váček s bilinkami.

Anička se na to dívá a stydí se.

Vávra otočí váček s písmem k sobě.

Vávra tajně vytáhne pár krejcarů a strčí je do rukou Aničce.

Kupující Anička slzí v očích.

Po celou to dobu se dívá na Vávru Pepík, který sedí na obvyklém místě, Vávra si toho všimne.

Vávra

Tak hledám, hledám, a nacházím. Tady máte

Aničko tu Vaši medicínku.

Kupující Anička

Děkuji uctivě, a budu něco platit?

Vávra

Mám tu na váčku s bylinkami pro Vás něco napsáno, můžete to přečíst?

Kupující Anička

Nemohu, já neumím číst.

Vávra

Tak já Vám to přečtu, je tu napsáno: Zcela zdarma, no a co je psáno, to je dáno.

Kupující Anička

Kořenářka je opravdu dobrá duše, ví, že toho moc nemám a abych se uživila, musím se hodně otáčet.

Vávra

No a to zas máte ode mně, přece nebudu horší nátura, než ta kořenářka.

Kupující Anička

Na stotisíckrát děkuji.

Vávra

Nemáte zač, rád pomohu.

Vávra

Ty jsi přece Pepík, že?

Pepík

Ano, jsem.

Vávra

Tak pojd' ku mně, i pro tvoji maminku něco mám, to mně kladla na srdce kořenářka, že nesmím na to zapomenout.

Pepík

Paní kořenářka na moji maminku nezapomněla?

Vávra

To víš, že ne, a tady mám ty bylinky pro tvoji maminku.

Pepík

To jsem strašně rád, hodně ji to pomáhá.

Vávra

No a pojd' sem ještě blíže ke mně.

Pepík přijde k Vávrovi a stojí těsně vedle sebe.

Vávra vytáhne pár krejcarů a tajně je také dává Pepíkovi do kapsy.

Vávra

A to má maminka tentokrát zase ode mně. To ji asi nevyléčí, ale pomůže ji v tom jejím těžkém životě.

Pepík

Děkuji, peláším za maminkou ji to dát.

Pepík se rozeběhne tržišťem.

Vávra

Tak upaluj čertíku.

Tržišťem kráčí dva vojáci, všimnou si

Poustevníka s bylinami a jdou k němu.

Vávra lže.

**Vávra se prohrabuje na chvíli v košíku.
Vytahuje z ní váček.**

Voják2 vytrhne váček Vávrovi z ruky.

Voják1

Tady vždycky prodávala mladá kořenářka, není to Vaše příbuzná?

Vávra

Pánové, já jsem přece poustevník, bydlím úplně sám a na světě už nikoho nemám.

Voják2

To máš štěstí, protože, kdybyste s ní něco měl, museli bychom tě zatknout.

Vávra

Vždyť já ani nevím, jak vypadá.

Voják2

Když tak tady stojíš a prodáváš, potřeboval bych něco na kašel a nemysli si, že ti za to něco dám, můžeš být rád, že tě necháme na pokoji.

Vávra

Na kašel tu dnes nic moc nemám, přijďte zítra, to snad něco přinesu.

Voják2

Zítra nepřijdu, jedeme s penězi z daní z města na zámek.

Voják1

Tak tu na nás nečum jak prase na zabijačku a hled' pro kamaráda najít nějakou bylinu, nebo tě hned zabásneme.

Vávra

Tak přece jenom jsem něco našel, úžasná bylina, uděláte si z ní čaj a už si nezakašlete.

Voják2

No vidíš, že to jde, ještě, že jsi z toho košíku pro mě něco vyhrabal, jinak jsi dnes spal na tvrdé pryčně v cele.

Vojáci odcházejí a Vávra se potutelně směje a ukloní se.

Vávra

Rád jsem posloužil.

38. Obraz

Doma v lesní chaloupce.

Vávra přichází do chaloupky s úsměvem, sedne si na židli a zouvá si boty, Klárka k němu přiskočí a pomáhá mu.

Klárka

Dnes máš úsměv na tváři, asi se všechno podařilo.

Vávra

To jo, všechno klaplo i vojáky jsem obsloužil.

Klárka

I vojáky, a co chtěli?

Vávra

Kromě toho, že tě hledali jeden z nich potřeboval bylinu na kašel, tak jsem mu ji dal.

Klárka se nedůvěřivě podívá na Vávru.

Klárka

Táto, ale ty jsi žádnou bylinu na kašel přece neměl.

Vávra

Neměl, a tak jsem mu dal bylinu na zácpu.

Klárko

Táto, to jsi neměl, vždyť z toho bude mít průjem.

Vávra

Ale od kašle mu to pomůže, ne?

Klárka

To mně podrž, a jak?

Vávra

No přece bude se bát zakašlat, jinak si nadělá do kalhot.

Vávra se směje na celé kolo.

Klárka se také usmívá a mávne rukou.

Klárka

Tatínku, ty jsi poslední dobou samá legrace.

Vávra

Bodejt' by ne, víš, že vojáky knížete nemám rád a když přišli a byli nezdvořilí, tak jsem se jim trošku pomstil.

Klárka

No jo asi si to zasloužili.

Vávra se dívá kolem.

Vávra

A kde je Javůrek, už utekl.

Klárka

Ale kdepak, šel nasbírat do lesa nějaké lesní plody, za chvíli se určitě vrátí.

Vávra

Dobře, dobře, vidím, že Javůrek je již při síle, takže ty budeš spát zase ve své komůrce a Javůrek bude spát v mé posteli, já si lehnu tady na tu lavici.

Klárka

A nebude to pro tebe tvrdé spaní?

Vávra

Podívej, Javůrek není zvyklý spát na tvrdé podložce, vždyť je to knížátko, nevyspal by se. Já jsem spal na tvrdém celou vojnu a to bylo sedm let, aspoň si připomenu ty krásná léta, kdy jsem byl mladým husarem.

Klárka

Jak myslíš tatínku, ale trochu ho rozmazluješ.

Javůrek vchází do dveří a v ruce nese lesní plody.

Javůrek

Ten les je čarovný, a je tam taková spousta plodů, že by nás klidně uživila, a nemuseli bychom ani do města.

Vávra

To máš pravdu, v lese je hodně dobrůtek, ale všechno v něm také není. Čas od času musíme do města. musím do města, ale ty se pochlub, co jsi nám přinesl.

Javůrek odkryje košík.

Javůrek

Dívej, mám tu maliny, borůvky a dokonce jsem našel i nějaké hříby.

Klárka se podívá do košíku a pomalu hříby vytahuje.

Klárka

Tak tu máme jednoho satana, tady se schovává muchomůrka, a nezapomněl jsi přinést i hořčáka.

Vávra

Tak to by jsi nás spíše otrávil, než pohostil Javůrku.

Klárka vytahuje hřib a chválí.

Klárka

Ale přece táto, Javůrek našel i pořádného praváka, ten tedy je, tak z toho můžeme na večeri udělat smaženici, však vajíčka jsi koupil na trhu.

Vávra

Tak jo, připrav večeri a já jdu na zápraží si dát fajfku.

Vávra vychází na zápraží, zapálí si fajfku a vedle něho se objeví Neštěstí.

Neštěstí

Nějak zahálíš Vávro.

Vávra

Co tím myslíš, dnes jsem ráno nasekal dříví, oblékl sem se potom rychle jako poustevník a utíkal do města prodat byliny, tam jsem byl do večera a teď jsem zrovna přišel, to je málo?

Neštěstí

Ty víš, o čem mluvím, málo loupíš a navíc na trhu rozdáváš peníze, mně nic neunikne, vždyť to víš.

Vávra se ale brání.

Vávra

No tak, přece těm lidem musím pomoci, když jsou v nesnázích, ty jim nepomůžeš, ty jsi Neštěstí.

Neštěstí

To máš pravdu, od toho tady na Zemi nejsem, pomohu jedině tobě, protože musím, i když se mně do někdy trošku zajídá.

Vávra vesele.

Vávra

Tak víš co, já tě potěším.

Neštěstí

No, tak to jsem zvědavá.

Vávra

Zítra budu loupežníčit, mám políčeno na knížecí kočár, který poveze daně z města.

Neštěstí pookřeje a mne si ruce.

Neštěstí

No, tak to ti schvaluji, konečně výrazně zbohatneš.

Vávra

Jo a vezmu mladého knížete sebou.

Neštěstí se rozčiluje.

Neštěstí

Neblázni, ty ho chceš naučit loupit?

Vávra se spiklenecky usmívá.

Vávra

To ne, on přece nebude loupit, vždyť bude krást peníze, které jsou vlastně jeho, tak jaképak loupežničení.

Neštěstí

Ale i tak by neměl, přece jenom to je šlechtic.

Vávra se zlobí.

Vávra

Šlechtic, nešlechtic, ti někdy kradou více než obyčejní chudáci, přece nenecháme ty peníze té rozmarné škatuli, co je teď na zámku? Ta jeho macecha by je stejně hned rozfofrovala.

Neštěstí hrozí ukazováčkem.

Neštěstí

Mně je to jedno, klidně ho vezmi sebou, ale já budu chránit jenom tebe, mně ten cucák kníže vůbec nezajímá.

Vávra

No tak Neštěstí, mohla by si mít trošku uznání, vždyť to teď bude můj parták, tak by si na něho také měla trošku dohlédnout, ať se mu nic nestane.

Neštěstí

V tom se mnou nepočítej, tebe chránit musím, protože potřebuji, aby jsi zbohatl a pořídil si nový mlýn, ale knížítko je mně úplně ukradené.

Vávra

No dobře, jak myslíš, ale přece jenom trošku o tom popřemýšlej, kdybys mu pomohla

nedejbože

v nesnázích, také by tě neubylo.

Neštěstí

Ani nápad.

**Vávra se postaví a jde dovnitř chalupy.
V chalupě zrovna dodělává večeři Klárka,
domíchala smaženici z houbama.**

Vávra

To tu pěkně voní, to si asi pochutnáme.

Klárka

Takové čerstvé hříbky na vajíčku, to je opravdu dobrota.

Javůrek si hladí břicho.

Javůrek

Já už se na tu večeři tak těším, strašně mi kručí v břiše.

Vávra

Po jídle půjdeme všichni brzy spát, zítra nás čeká perný den.

Klárka

Ale já jsem si myslela, že zůstanete oba doma.

Vávra

Ne, ne, máme s Javůrkem práci.

Klárka

A jakou.

Vávra

Nevyzvídej, to je tajná chlapská záležitost, ty si pěkně dnes usteleš ve své komůrce a Javůrek bude spát tady se mnou v kuchyni, dám mu svoji postel a já si lehnu tady na lavici.

Javůrek

Tak to ne, přece ti Tondo nezaberu tvoji postel.

Vávra

Nemel, dobře vím, že na tvrdém se ti bude špatně spát a já potřebuji, aby jsi byl zítra úplně čilý.

Javůrek odporuje.

Javůrek

Tak to mně neznáš, já se klidně vyspím i na té lavici.

Vávra krčí rameny.

Vávra

Jak myslíš, ale varuji tě, budeš se jenom převalovat a neusneš.

Javůrek

Tondo, já si myslím, že to zvládnu.

Vávra nevěřícně.

Vávra

Jo, jo, však uvidíme.

Po jídle jde Klárka do své komůrky a Vávra si lehne do svoji postele a Javůrek na lavici,

přikryje se kožešinou. Pořád se vrtí a nemůže usnout. Vávra to slyší a trošku se tomu směje.

Vávra

Tak co Javůrku, už spíš?

Javůrek

Měl jsi pravdu Tondo, to lože je tvrdé, jako bych spal na kameni, asi jsem zvyklý na jiný nocleh.

Vávra

No jo, to víš, kdo je zvyklý spát na měkkém, hned si nezvykne na tvrdou postel.

Javůrek

Ale já nevím, na čem jsem spal kdysi, proto jsem si myslel, že to zvládnou.

Vávra

No teď už víš, že by ses nevyspal a já potřebuji, abys byl opravdu ráno fit. Tak pojď, bude střídačka.

Vávra vstane, vyhodí Javůrka z lavice, ten si rád lehne do lůžka a Vávra se uvelebí na lavici.

Vávra

Konečně pořádné vojenské lože.

Javůrek

A proč potřebuješ, abych se pořádně zítra vyspal.

Vávra

Protože zítra půjdeme loupit.

Javůrek se diví.

Javůrek

Loupit? To jako budeme loupežníci?

Vávra

Jak se to vezme, chudákům brát nebudeme,
ukradneme peníze z městských daní pro knížete,
které budou odvážet kočárem na zámek.

Javůrek

A Klárka o tom ví?

Vávra potichu.

Vávra

Pst. To víš, že ne, to je přece chlapská záležitost.

Javůrek

A proč vlastně musíme loupit, vždyť nám tu nic
neschází. A peníze už vůbec ne.

Vávra hovoří tajemně.

Vávra

To je ti Javůrku strašně zašmodrchaná záležitost,
bude nejlépe, když se teď na nic nebudeš ptát,
jednou tobě a i Klárce řeknu, proč jsem to
všechno dělal. A teď už spi, jo a Klárce ani muk.

Oba ulehnu a spí. Ráno se vzbudí nejdříve

Vávra, opatrně vzbudí i Javůrka, vezme

sebou zbraně a potají, aby se nevzbudila

**Klárka oba dva odchází z chaloupky k cestě
z města na zámek.**

39. Obraz

Na cestě z města na zámek.

**Vávra a Javůrek dojdou na kraj lesa
kde je cesta z města na zámek.**

Vávra

Tak a jsme tady, počíháme si teď na kočár s
výběrčím daní. Tobě dám také šavli.

Javůrek přebírá šavli, co mu dává Vávra.

Javůrek

Tondo, a myslíš, že ji použiji.

Vávra

To ne, ještě by ses zranil. To jenom, abys vypadal, jako opravdový loupežník, loupežník beze zbraně, to k sobě jaksik nejde.

Javůrek se na ní dívá a zkouší ji. Vávra varuje.

Vávra

Moc s ní ale nemávej, ať si neublížíš. Až pojede kočár s penězi, já si vezmu na starost vojáky a ty zatím otevřeš kočár a vytáhneš za límec výběrčího daní s penězi a sebereš mu peníze, je to jasné.

Javůrek

A co když se bude bránit.

Vávra

Neboj, výběrčí daní je neškodný a kdyby snad ti něco hrozilo, uteč a schovej se za mně.

Na cestě se v dáli objeví kočár.

Vávra

A, tak už je tady, a vidím, že na kozlíku je jenom jeden voják, ten druhý má asi ještě pořád průjem, tak zůstal v městě, aspoň si s tou ozbrojenou stráží snadněji poradím.

Vávra se směje.

Javůrek

Jak to víš, že ten druhý voják má průjem.

Vávra

Vím to dobře, to jsem zařídil už včera na rynku.

Javůrek uznáním pokyvuje hlavou.

Javůrek

Vidím Tondo, že máš všechno promyšlené do detailů.

Vávra poklepe Javůrkovi na rameno.

Vávra

Vypadá to tak, někdy se prostě překonávám.

Kočár pomalu přijíždí k místu, kde jsou

skryti Vávra s Javůrkem. V ten moment se objeví neviditelná Smůlinka, která letí k vojákovi na kozlíku.

Smůlinka stáhne vojenskou čepici vojáka do přes oči, ten znejistí a když není vidět zatáhne opratě a zabrzdí kočár.

V tom se na něho vyřítí Vávra s šavlí.

Voják seskočí z kozlíku a také vytáhne tu svou šavli, začne souboj. V tom Smůlinka přiskočí k vojákovi a začne ho lehtat pod paží ruky, kde drží šavli.

Vojákovi se špatně zápasí, když ho pod paží někdo lehtá, ač v litém boji, lechtáním se směje, po chvíli upustí šavli a když vidí, že je beze zbraně, otočí se a utíká pryč. Mezitím Javůrek otevře kočár a z něho vyběhne další voják se šavlí v ruce. Ještě že Javůrek drží v ruce také šavli. Útok vojáka svou šavlí odvrátí a i on teď zápasí s vojákem. Kupodivu máchá s šavlí obratně a za chvíli druhému vojákovi vytrhne jeho šavli z ruky. Druhý voják zjistí, že je také už beze zbraně a rovněž se dá na útěk. Po boji s vojáky přiběhne Vávra ke kočáru.

Smůlinka

Vojáčku, ty moč dobře vidíš na češtu a maminka mi žíkala, že to není dobře a že ti mám štáhnout čepiči na očička.

Voják

Co to je, celou cestu ta čepka seděla, jak ulitá. a teď mně padá do očí, není to smůla?

Vávra

Vzdej se vojáku, jinak jsi synem smrti.

Smůlinka

Maminka žíkala, že tou šavličkou byš mohl žranit loupežníčka, a to še prý nešmí, tak tě tlošku polehtám.

Výběřčí daní vychází z kočáru.

Vávra vlez do kočáru a vytáhne měšec s penězi.

Javůrek plácne šavlí výběřčího na zadek.

Výběřčí daní běží za vojáky na zámek.

Vávra se škrábe na hlavě.

Vávra

Tak vašnosto vystupujeme.

Výběřčí daní

Milost, milost život mně neberte.

Vávra

Á náš starý známý, doufám, že ses od našeho posledního setkání polepšil.

Musím tě pochválit, hodně ses polepšil, zlaťáčků máš daleko více.

Výběřčí daní

Jestli je seberete, to kněžna bude hodně zlá a pošle na vás vojáky a vy shnijete ve vězení.

Vávra

To už jsi sliboval posledně a vidíš, pořád jsem na svobodě.

Javůrek

Tak upaluj na zámek a vyřid' tam všem, že se budou muset trochu uskromnit.

Javůrek

Tondo, ten voják v kočáru, to byl ten s tím průjmem?

Vávra

Vypadá to tak, zřejmě jsem mu těch bylin nedal dost a tak ho to do rána přešlo, příště mu dám toho dryjáku od Klárky celý pytel, aby to u něho zabralo aspoň na týden.

Javůrek

Vávra přemýšlí.

Ještě, že jsi mně dal tu šavli.

Vávra

To jo, anebo ti někdo tajně pomohl.

Javůrek

A kdo asi, kromě tebe jsem tu neviděl živé duše?

Vávra hovoří tajemně a poučně.

Vávra

Každý nemusí být vidět a přece ti může pomoci, mám s tím bohaté zkušenosti, ale nechme řečí, tady jsme už skončili, raději se rychle zdejchneme, peníze ukryjeme doma do truhly,

jo

a Klárce ani muk.

Javůrek chápavě pokyvuje hlavou.

Javůrek

Rozumím Tondo, to je přece chlapecká záležitost.

Vávra i Javůrek jdou do lesa a odcházejí do chaloupky.

40. Obraz

Na zámku.

Kněžna zuří v pokoji, hází vším co vidí, u ní stojí rádce.

Kněžna

To si děláš legraci Franzi, moje peníze, zase moje peníze, ukradne banda loupežníků, nejdřív byl jeden, a teď už jsou dokonce dva, co budeme jíst, když nás budou pořád přepadat?

Rádce se snaží kněžnu uklidnit.

Rádce

Já bych to neviděl tak černě, peněz máme stále dost, o hladu určitě nebudeme, akorát ty plesy trošku omezíme.

Kněžna hází nádobím.

Kněžna

Co

Tobě to je fuk, ty tančit neumíš, Ale já? Plesů, koní, drahých šatů a šperků se nikdy nevzdám.

bych z toho života potom měla. Ty peníze musíte najít.

Rádce

My je hledáme, ale za loupežníky do hlubokého lesa nikdo nepůjde, i naši udatní vojáci se bojí.

Kněžna

Strašpytlové to jsou. Tak vymyslete něco jiného, když se bojíte do černého lesa.

Rádce

Za dveřmi stojí velitel stráže a má návrh, jak je chytit.

Kněžna

No dobrá, když v té tvoji hlavě je pusto a prázdná, možná, že nám velitel poradí. Ať vejde.

Rádce otevře dveře a vyzve velitele dovnitř.

Velitel se ukloní.

Velitel

Zdravím Vás paní kněžno, ráčila jste mně zavolat.

Kněžna

Slyšela jsem tady od pana rádce, že máte nápad, jak ty loupežníky pochytat.

Velitel

Jeden nápad bych měl.

Kněžna znechuceně.

Kněžna

Tak o co jde?

Kněžna udiveně.

Velitel

Myslím, že by bylo rozumné, aby jeden náš panský kočár jezdil cestou z města na zámek a pak zase zpátky.

Kněžna

No a to nám pomůže tu sebranku polapit?

Velitel

Kočár jako takový ne, ale ukryjeme do něho šest našich nejlepších vojáků, kteří budou po zuby ozbrojení. Věřím, že loupežníci zatouží po další kořisti a kočár přepadnou.

Rádce

A vojáci vyskočí z kočáru a všechny zajmou nebo pobijí.

Velitel

Tak jsem si to představoval.

Kněžna uznale.

Kněžna

No dobře, není to zas takový hloupý nápad a může vyjít, ale loupežníky ještě nezabíjejte, potřebuji aby vyrazili, kde mají schovaný lup.

Velitel dále přesvědčuje kněžnu.

Velitel

Určitě to vyjde paní kněžno, loupežníci jsou obvykle nenasytní a když jim bude před očima projíždět dobře vypadající panský kočár,

neubrání

se pokusí.

Kněžna

No dobrá veliteli, nechám to na tobě. Zaříd' to, vezmi si jeden kočár, vyber vojáky a pošli je do města a zase zpátky, ať jezdí celý den, snad to

zabere.

Velitel vojensky zasalutuje, ukloní se a odejde z pokoje. Kněžna se obrátí na rádce.

Kněžna

A jestli ty padouchy chytíme, budeme je mučit do té doby, než vyzpívají, kde se nachází ty moje zlaťáky.

Rádce políbí ruku kněžny.

Rádce

Já si myslím má paní, že v jejich skrýši najdeme více cenností, než jenom naše zlaťáčky, určitě škodní nebudeme.

Kněžna trošku již radostně.

Kněžna

To doufám. A až to z nich vytlučeme, nechám je pověsit.

Rádce

Jak si přejete má paní, všechno bude, jak jste přikázala.

41. Obraz V chalupě.

Vávra s Javůrkem dojdou k chalupě.

Vávra

Javůrku, skoč se kouknout do chalupy, jestli se Klárka náhodou už nevrátila z lesa.

Javůrek vlez do chalupy a vračí se.

Javůrek

Čistý vzduch, doma nikdo není.

Vávra

Tak fajn, jdeme dovnitř a schováme ty zlaťáky.

Oba vlezou do chalupy a strčí lup do truhly, zbraně zavěsí na stěnu. Javůrek se podívá z okna a vidí, jak přichází Klárka.

Sotva oba zavřely truhlu, rychle se na ni usadili a Klárka vběhla do chalupy.

Javůrek

Pozor, Klárka se vrací.

Vávra

Tak rychle zavřeme tu truhlu.

Klárka

Vy už jste tady?

Vávra

No, dnes jsme více zabrali v práci, vid' Javůrku, a proto jsme dříve doma.

Klárka

To mně povídejte tajnůstkáři, ruce máte čisté, nikdo z vás není vůbec zpocený, na šatech také nevidím, že byste se někdo zašpinil, to by mně zajímalo, co vlastně v té práci vyvádíte.

Vávra

No tak Klárko, buď ráda, že nás tady zase máš a po těžké práci, vid' Javůrku, nám strašně vyhládlo.

Javůrek

Jo jo, chtělo by to vydatnou večeři.

Klárka

No jo, tu vám samozřejmě udělám, mám čerstvý chleba, vepřové sádlo a natrhala jsem divokou cibuli, tak ji nakrájím, určitě vám bude chutnat.

Vávra

Klárko, ty víš, že od tebe nám vždycky chutná, tady Javůrek ti může pomoci a já jdu pobafat ven trošku tabáku.

Klárka z Javůrkem zůstanou v kuchyni osamoceni a Klárka chystá večeři. Začne krájet chleba. Javůrek pomáhá a maže chleba sádlem. Zadívá se zalíbeně na Klárku.

Klárka se usmívá a poučuje.

Javůrek se šklebí, není mu to po chuti.

Javůrek se drbe za uchem.

Klárka se trošku kaboní.

Klárka ukáže svůj prsteníček.

Javůrek se podiví.

Klárka

Tak běž otče, vím, že ses určitě na ni těšil celý den.

Javůrek

Klárko, co má dělat mládenec, když se mu děvče líbí a miluje ji a chce, aby si ho vzala?

Klárka

No, to si musí napřed vyřídit s jejím otcem.

Javůrek

Je, je, je, je, A jak?

Klárka

Napřed zajde za ním a požádá ho o ruku dcery, no a když otec dovolí a dívka nebude proti, tak má v podstatě vyhráno.

Javůrek

No tak to bude těžké.

Klárka

A neříkali ti doma strašpytlíku.

Javůrek

Tak to já nevím, nevzpomínám si.

Klárka

Jo, abych nezapomněla, měl by jí koupit snubní prstýnek, který ji navlíkne na tento prst.

Javůrek

Jó, a kde by ho ten mládenec měl sehnat?

Klárka

U bohatých mládenců se očekává, že půjdou do zlatnictví a koupí budoucí nevěstě drahý zlatý prstýnek s drahokamem, ale chudé holce, jako jsem například já, bude stačit, když ten chudý mládenec mně koupí prstýnek třeba na trhu, hlavně, že bude z lásky a zůstane se mnou tady v té lesní chaloupce.

Javůrek

Ten mládenec slibuje, že s tou hezkou mladou kořenářkou najisto zůstane a prstýnek sežene. S tím otcem to bude horší, bojí se mu to říci.

Klárka se rozčílí.

Klárka

Tak vyříd' tomu mládenci, že o zbabělce nemám zájem a také najisto nevím, jestli se mnou zůstane, když se mu vrátí paměť a zjistí, že v minulosti měl daleko lehčí život, než tady v lese.

Javůrek Klárku chce uklidnit.

Javůrek

Dívka může být bez obav. Mládenec je naprosto jistý, že tu s ní zůstane, i kdyby původně byl třeba princ.

Klárka dovaří bylinný čaj a nalévá ho do hrnku.

Klárka

Však uvidíme. Uvařila jsem ti Javůrku čaj z bylin, které vracejí paměť, byla bych ráda, aby sis na svou minulost vzpomněl a pak se svobodně rozhodneš, jestli bys opravdu chtěl zůstat tady v tom tmavém, ale hezkém a svobodném lese.

Javůrek vezme hrnek.

Javůrek

Tak sem s tím lektvarem, mládenec ho vypije a snad se mu v jeho palici rozsvítí.

42. Obraz

Před lesní chaloupkou.

**Vávra vychází z chalupy, sedne si na zápraží
a zapálí si fajfku. Objeví se Neštěstí.**

Neštěstí

Tak dnes to vyšlo, pěkně ses napakoval. ještě jedno takové přepadení a můžeš to tady zabalit a jít si koupit někde v jiném kraji klidně mlýn.

Vávra

To máš pravdu Neštěstí, dnes to šlo jako na drátkách a lup byl slušný. Děkuji ti, že jsi mně pomohla s tím vojákem a u Javůrka také děkuji

za

pomoc.

Neštěstí se zarazí.

Neštěstí

Tak počkej, počkej, tobě jsem pomohla, ale mladému knížeti v žádném případě. To na mně nehodíš.

Vávra

Chceš říct, že on si s tím vojákem poradil úplně sám?

Neštěstí vysvětluje.

Neštěstí

No asi jo, vždyť na zámku se přece učí šermovat. V hlavě to možná má vymazané, ale ruce asi nezapomněli, co se naučili.

Vávra přamýšlí.

Vávra

Tak to měl více štěstí než rozumu.

Neštěstí

Vidíš to, i tato možnost tady je, třeba mu pomohla moje sestřička Štěstí, už delší dobu ji podezírám, že mu nadržuje.

Vávra

No, tak to jsem rád, že to takhle nakonec dopadlo.

Neštěstí

Doufám Vávro, že nezlenivíš a v dalších dnech budeš opět loupežníčit? A možná, že už naposled.

Vávra

No jo, to víš, že půjdu, ale zítra jsem slíbil Klárce, že ji zase odnesu bylinky do města pro nemocné lidi.

Neštěstí hrozí ukazováčkem.

Neštěstí

Dobrá, ale potom zase zabereš.

Vávra

Ale jó, to víš, že jo.

Vávra se postaví a odchází znechuceně do chalupy.

43. Obraz

Ráno v lesní chaloupce.

**Všichni v chaloupce po ránu jsou vzhůru,
Vávra se převléká do šatů poustevníka,
Klárka se zase chystá jít sbírat byliny do
lesa a Javůrek posedává na židli.**

Vávra

Tak dnes máš Javůrku volno, já jdu na trh, klidně můžeš jít s Klárkou sbírat byliny.

Klárka

To by mohl, ale musím ho trochu hlídat, aby mně

tam nepřimíchal při tom sběru nějaké jedovatou,
však si vzpomeň na ty hříby.

Javůrek

Já nikam nepůjdu, zůstanu tady doma.

Vávra

Ale, spadla na tebe po včerejší práci nějaká
lenora?

Klárka se omlouvá.

Klárka

S tou jedovatou bylinou jsem to tak nemyslela
Javůrku, já tě ráda vezmu do lesa, já budu trhat
byliny a ty si můžeš klidně sbírat maliny.

Javůrek trošku lže.

Javůrek

Dnes mně není nějak dobře, asi jsem se včera
přejedl té večeře.

Vávra se směje.

Vávra

Ti mladí dnes nic nevydrží, včera měl na večeři
trošku slaniny a vajíček a dnes je na umření.

Klárka

To mně mrzí, že je ti zle, když, tak si vezmi tam v
tom regálu zázvor a udělej si čaj, to tě postaví na
nohy.

Javůrek mávne rukou.

Javůrek

Děkuji Klárko, to víš, že si vezmu a nemějte o
mně strach, to bolení přejde.

Vávra odchází.

Vávra

Dobrá, tak já už jdu, na trh musíte chodit včas,
jinak vám může místo zabrat někdo jiný.

Klárka

To je jasný tati, tak už běž, já už také utíkám,

bylinky natrhané po ránu jsou účinné.

Javůrek

Tak se mějte hezky, já to tu zatím pohlídám.

**Klárka i Vávra odcházejí z chaloupky a
Javůrek se na ně dívá z okna. V duchu si říká.**

Javůrek

Promiňte mně tu lež. ale musím sehnat prstýnek.
koupit levný prstýnek na trhu pro Klárku, to ne,
přece to se takové hodné holce nesluší dávat
nějaká tretka. A co by tomu řekl Tonda. Peníze

na

zlatý prstýnek nemám a z truhly je brát nebudu,
ty jsou od Tondy. Takže mně nezbývá, než si
nějakou tu zlatku sám vyloupežničit.

**Vezme ze stěny šavli, uváže si opasek
s pochvou kolem pasu a odchází ne cestu.**

44. Obraz

Na cestě z města na zámek.

**Javůrek dojde ke kraji lesa a dívá se na cestu.
Tam uvidí kočár, který stojí při cestě.
Na kozlíku kočáru sedí kočí a zjevně
na něco čeká.**

Javůrek

To je ale náhodička, sotva přilezu k cestě, už tu
ne mně čeká panský kočár, ti se budou divit, až je
pozdravím mojí šavlí.

**Javůrek se přikrade zezadu ke kočáru
a rychle otevře dveře kočáru.**

Javůrek

To je přepadení, všichni z kočáru ven.

**Najednou z kočáru vyběhne několik vojáků
kteří mají připravené šavle, ale i pušky.**

Velitel

Já být tebou loupežníku, raději bych to vzdal,

aspoň si zachráníš kůži a budeš mít naději na
spravedlivý soud.

Javůrek vidí, že odpor je marný, odhodí šavli
a zvedne ruce, vojáci ho chytanou, vtlačí ho
do kočáru a uhánějí s ním na zámek.

45. Obraz

Na zámku ve vězení.

Loupežníka Javůrka vedou do vězení vojáci,
jdou přes nádvoří, kde kráčí zrovna také
služebná Magda. Ta se na Javůrka pozorně
zadívá a někoho ji připomíná. Vojáci s
loupežníkem odejdou a Magda pořád přemýšlí.

Magda

Vždyť je to mladý kníže.

Utíká za velitelem, kterého najde,
když zrovna vychází z vězení.

Magda

Veliteli, veliteli, co jste to udělal?

Velitel se diví.

Velitel

Paní Magdo, a co jsem udělal?

Magda

Vy jste uvěznil mladého knížete.

Velitel

Paní Magdo, nemáte horečku, ten loupežník
vypadá spíše jako lesní hejkal.

Magda

Věřte mi veliteli, já knížete poznám, vždyť jsem
byla jeho služebná.

Velitel se usměje a pak povzdechne.

Velitel

**Otevře dveře do vězení a s Magdou kráčí
dolů k cele. Tam sedí v rohu Javůrek.
Magda na něho volá.**

Javůrek se na Magdu unaveně podívá.

Velitel na Magdu dobrácky.

Magda ale skálopevně hovoří.

**Velitel přátelsky chytne Magdu za
rameno a vyvádí ji ven.**

No dobrá, tak pojďme se na toho vězně podívat.

Magda

Pane kníže, to jsem já Magda, řekněte tady
veliteli, že jste to vy, kníže Ludvík z našeho
zámku.

Javůrek

Dobrá ženo, vy si mně musíte s někým určitě
plést, já nejsem žádný Ludvík a nebydlím na
žádném zámku.

Velitel

Vždyť jsem Vám to paní Magdo říkal, je to
prachšprostý lump.

Magda

Věřte veliteli, nechce se přiznat a nevím, proč se
zapírá, kdyby se pořádně vykoupal, ostříhal si
vlasy a oholil se, určitě by jste ho poznal.

Velitel

Nezlobte se paní Magdo, ale ve vězení koupelnu
nemáme a určitě ho nebudeme koupat v
zámeckých komnatách. Ten člověk přepadl
knížecí kočár a bude souzen podle práva a řeknu
Vám upřímně, nic dobrého ho nečeká.

Magda

Myslíte, že by ho mohli odsoudit k smrti?

Velitel

To je dost možné, naše kněžna je přísná.

Magda

Tak to se nesmí stát.

Magda vyběhne z vězení, pak ze zámku
a utíká cestou do města.

46. Obraz

Na tržišti ve městě.

Služebná Magda celá udýchaná běží na
tržiště, kde stávala vždycky Klárka, ale
zahlédne tam jenom poustevníka, který
prodává byliny. Vávra v převleku
poustevníka ji pozná, ale zatím mlčí.

Magda

Pane poustevníku, hledám mladou
kořenářku.

Vávra Magdu pozná, ale zatím se neprozrazuje.

Vávra

Ta už tady nechodí,

Prstem ukazuje aby Magda k němu přišla
blíže a pak ji šeptá do ucha.

Utekla totiž z vězení a mohli by ji tady zase chytit.

Magda

Tak to je zlé.

Vávra

A nač ji vlastně hledáte?

Magda

Potřebuji s ní mluvit, musí mně se svým otcem
pomoci.

Vávra pokyne znovu Magdě, aby přišla
k němu blíže a pošeptá ji do ucha.

Vávra

Nepoznáte mně? Já jsem přece její otec.

Magda se pořádně podívá na poustevníka.

Magda

Ježišky, já jsem Vás vůbec nepoznala.

Vávra

Vím, je mně těžko poznat, ten převlek je dokonalý. Ale řekněte mně Magdo, co se přihodilo, že jste tu pelášila, jako by Vás čerti honili.

Magda

Stala se strašná věc, u nás na zámku do vězení zamkli mladého knížete.

Vávra se podívá.

Vávra

Javůrka?

Magda

Jakého Javůrka, knížete Ludvíka.

Vávra nad tím přemýšlí.

Vávra

To je mně divné.

Magda

To je jasné, že je to divné, klidně si zavřou vojáci do vězení svého knížete.

Vávra

Asi ho nepoznali, no jak vypadal?

Magda

No hrozně, celý zarostlý vousy, vlasy také téměř až po ramena, úplně obyčejné hnědé kalhoty a zelená košile, Jo a na hlavě má hnědý klobouk.

Vávra přitakává.

Vávra

Tak to je asi opravdu Javůrek.

Magda

Jaký Javůrek, co to pořád pletete, je to mladý kníže, já ho poznám, i kdyby byl převlečený za Mikuláše, vždyť jsem mu sloužila od jeho narození.

Vávra hrozí ukazováčkem.

Vávra

A předpokládám, že jste to rádci ani kněžně neřekla?

Magda

To víte že ne, nejsem padlá na hlavu, těm osobám vůbec nevěřím, ti by ho byli schopni sprovodit tajně ze světa.

Vávra

No, také mám takový pocit.

Vávra rychle balí věci a jde s Magdou z trhu.

Vávra

Paní Magdo, jděte na zámek a mně vyhlížejte v noci, opět přijdu v tu dobu, jako tenkrát, když jsem si šel pro Klárku. Hold musím navštívit zámecký žalář ještě jednou.

Vávra s Magdou se rozcházejí, Vávra spěchá do lesa a Magda zase zpátky na zámek.

47. Obraz

Na zámku v komnatách.

Kněžna sedí v pokoji, někdo zaklepe na dveře a vchází rádce s velitelem.

Rádce

Má paní, sláva, chytli jsme loupežníka.

Kněžna

No bylo už načase, a jen jednoho, a kde je další.

kraji

Rádce mluví bezradně.

Velitel se vkládá do hovoru.

Rádce se diví.

Kněžna vyzvídá.

Rádce

Bohužel, ten druhý se do léčky nechytí.

Kněžna

To mně chceš říct, že dál bude loupit v mém

a nakonec uteče s mými zlaťáčky někde do jiné země?

Rádce

No, na stejnou lest už asi ten druhý loupežník neskočí.

Kněžna

Tak co budeme dělat, já chci chytit i toho druhého lupiče.

Velitel

Možná by tu byla ještě jedna možnost.

Rádce

Ty máš nějaký další nápad?

Kněžna

Tak nám to prozrad' veliteli, první lest, kterou jsi připravil, vyšla, třeba vyjde i další.

Velitel

Já si myslím, že ten druhý loupežník se pokusí osvobodit svého přítele ze žaláře. Nebudeme mu v tom bránit, ponechejme zámek bez dozoru a ať si klidně vstoupí do zámeckého vězení.

Rádce

To jako ho necháme vstoupit do vězení, aby z něho vysvobodil komplice.

Velitel

Samozřejmě, že ne. Loupežník lehce do zámku vstoupí, ale už z něho nevyleze, tam si na něho počíháme a past sklapne.

Kněžna

Tak to není tak špatný nápad, dobrá, tu lest přichystejte, snad na to skočí.

Velitel se ukloní a odchází z pokoje.

48. Obraz

V lesní chaloupce.

Vávra celý určený příběhne do lesní chaloupky, tam najde jenom svou dceru Klárku.

Vávra

Klárko, kde je Javůrek?

Klárka

Nevím, když jsem přišla z lesa, nikdo v chaloupce nebyl, třeba už nechtěl u nás zůstat, třeba si vzpomněl na svoji minulost a upaloval do pravého domova, na zámek.

Klárce vyhrknou do očí slzičky.

Vávra

To máš pravdu, na zámku asi je, ale v base a teď potřebuje pomoc.

Vávra sundá ze stěny šavli, opásá se opaskem s pochvou a vychází ven. Klárka se strachuje a volá za ním.

Klárka

A co se vlastně stalo?

Vávra spěchá.

Vávra

S večerí na nás nečekej, přijdeme pozdě v noci.

Vávra utíká lesem, kde čeká na něho Neštěstí.

Neštěstí

Kde zas běžíš Vávro, neměl by ses na zítřejší loupežení raději pořádně vyspat?

Vávra

Na spaní teď nemám pomyslení, Javůrka nám zavřeli do vězení, musíme ho vysvobodit.

Neštěstí kroutí nesouhlasně hlavou.

Neštěstí

Ho ho ho, tak se mnou nepočítej, kníže mně je úplně ukradený.

Vávra přesvědčuje.

Vávra

No tak Neštěstí, musíš mně zase pomoci, víš dobře, že když mně chytnou, k tomu mlýnu se už nikdy nedostanu. V nejlepším případě shniji v žaláři anebo mně pověsí.

Neštěstí ale odporuje.

Neštěstí

Když jsi zachraňoval svou dceru z vězení, to jsem ještě chápala a pomohla, ale to knížátko, co je ti do něho.

Vávra

Neštěstí, ty to asi nepochopíš, víš, co je to cit.

Neštěstí krčí rameny.

Neštěstí

Přiznám se, nevím.

Vávra

Prostě ten kluk mně přirostl k srdci. Zvykl jsem si na něho a nenechám ho v bryndě.

Neštěstí

Tak si klidně běž zachraňovat, ale to ti povídám, já proto nehnu ani prstem.

Vávra

Když jinak nedáš, nepomáhej, promiň, ale já

**Vávra se rozloučí s Neštěstím a upaluje
dál na zámek.**

plné

musím. Sbohem Neštěstí.

Neštěstí

To je tedy ale beran ten Vávra, já ho už mám

zuby, jen ať okusí teplo žaláře, ještě bude
litovat, že mně neposlechl.

49. Obraz

V noci na zámku.

**Vávra přichází pod příkrovem noci ke dveřím,
které by mu měla otevřít Magda. Ta už čeká
a když uvidí Vávru, potichu mu otevře.
Vávra šeptá.**

Vávra

Je všechno v pořádku?

Magda

Já myslím, že ano, všichni už spí.

Vávra

Dobře paní Magdo, tak si běžte lehnout a nechte
to na mně.

Magda

To v žádném případě, vždyť se tu vůbec
nevyznáte, ještě byste zabloudil.

Jdou potichu komnatami zámku.

Vávra

Já už si nějak poradím, vždyť víte, že je to
nebezpečné, jestli nás chytí, oba skončíme za
mřížemi.

Magda si nedá říci a pořád s ho vede.

Magda

Tak ať, vy knížete vůbec neznáte a chcete ho

Vávra rezignovaně.

zachránit a já ho znám tolik let a mám zůstat stranou a jít spát?

Vávra

Co mám s Vámi dělat, tak mně tedy ved'te, ale u mříže do vězení se schováte.

Magda

Dobře, dobře.

Magda s Vávrou jdou k vězení.

Vávra

To je tu vždycky takové ticho? Posledně jsme se ukrývali před služkami a stráží a dnes, jakoby se všichni propadli.

Magda

Také je mně to divné, že nikdo dnes neponocuje ani vojáci nemají obchůzky.

Vávra s Magdou dojdou k nádvoří.

Naproti jsou mříže do vězení.

Vávra

Tak, jsme na místě, teď už trefím, vy se tu paní Magdo skryjte a počkejte na mně.

Magda

Kdepak, dnes jdu s Vámi, co kdybyste potřeboval pomoc.

Vávra

Neblázněte paní Magdo, myslíte, že jste schopna přeprat nějakého vojáka.

Magda

To ne, ale nenechám Vás v tom samotného.

Vávra

S Vámi ženskýma fakt není někdy kloudná řeč.

Vávra s Magdou jdou opatrně přes nádvoří až ke mříži do vězení. Zkusí je otevřít a zjistí že jsou otevřené.

Magda se díví.

Vávra s mávne rukou.

Kráčejí po schodech do sklepení, kde jsou cely, opatrně koukají na místo, kde obvykle sedí stráž a hlídá cely. Tam spí jeden voják a klíče má u sebe.

Vávra s Magdou přijdou k vojákovi, Magda sahá na klíče a v tom se vyřítí ze všech koutů vojáci s velitelem.

Vávra ví, že odpor by byl marný, odhodí šavli. Velitel přijde se blíže k Magdě.

Vávra

To jsem blázen, i vězení je otevřené. Tak nevím, jestli je někdo zapomněl zavřít nebo Neštěstí si to rozmyslelo a zase mně pomohlo.

Magda

Jaké neštěstí, to je spíše štěstí, že to nezamkli.

Vávra

No jo, tomu byste nerozuměla, tak pojďme.

Vávra

Vidíte paní Magdo, má hlídat a jak si pěkně chrní.

Magda

To je dobře, nebudeme ho rušit, vezmeme mu klíče a dojdeme si pro mladého knížete.

Vávra

Dobře, zkuste mu sebrat klíče a kdyby se náhodou probudil, majznu ho přes hlavu.

Velitel

To je mně návštěva, přišel jste si pro svého kumpána a ani jste se nezeptal, jestli nejsme proti.

Velitel

To jste vy paní Magdo, to jste neměla. To asi kněžně nevysvětlíme.

Magda

Promiňte veliteli, já musela, chtěla jsem vysvobodit mladého knížete.

Do vězeňského sklepní vchází kněžna doprovázená rádce.

Rádce

Gratuluji, gratuluji, už jsme dostali zprávu, že se nám tady do vězení zatoulal i druhý loupežník, tak je máme po kupě oba dva.

Kněžna

Gratuluji veliteli, i to se Vám povedlo, a co tady dělá ta služebná?

Velitel se snaží zalhat.

Velitel

Ale tady ta služebná, říkala že zabloudila, když šla na kutě.

Rádce se úšklebně směje.

Rádce

To ji tak budeme věřit, byla tady s loupežníkem a určitě mu ukazovala cestu na zámku, jak by sem jinak trefil, když to tu vůbec nezná?

Magda mluví statečně.

Magda

Ano, nebudu zapírat, chtěla jsem vysvobodit knížete Ludvíka.

Kněžna se diví.

Kněžna

Ví někdo, co to ta služka plete o našem knížeti, který se ztratil v lese.

Velitel vysvětluje.

Velitel

Paní kněžno, služka to nemá v hlavě v pořádku, myslí si, že jeden z těch loupežníků je kníže Ludvík.

Rádce se zlobí.

Kněžna se znechuceně dívá.

Velitel se ukloní a pokyne kněžně s rádcem, aby šli za ním. Přicházejí k cele a přes mříž se dívají na Javůrka, jak sedí v koutě.

Kněžna ale je proti.

Rádce

To v žádném případě, to přece není možné.

Kněžna

No a který by měl být náš mladý kníže, nemyslíte snad tady toho, ten má šedivé vlasy i vousy, ten lump mi připomíná spíše starého žebráka a ne člověka, který zrovna dospěl.

Velitel

To ne, ona myslí toho zavřeného v cele.

Kněžna

No tak nás veliteli seznámte s tím druhým loupežníkem, ještě jsem ho vlastně neviděla.

Rádce

Ta služebná musí být padlá na hlavu, má úplně zatemněný mozek, to přece nemůže být kníže.

Kněžna

No fuj, takový špinavý, krev na košili, vlasatý, vousatý, otrhaný, ta služka ztratila opravdu rozum.

Velitel

No právě, chudák ženská, pustíme ji, vždyť ani neví, co dělá.

Kněžna

Tak to zas ne. Byla spolčena s loupežníky, byla, tak pěkně půjde do chládku za nimi.

Rádce

veliteli

Správně paní kněžno, žádné slitování. A vy

hned provedete výslech těch dvou loupežníků a budete je tak dlouho mučit, až vyzradí, kde mají ukrytý svůj naloupený poklad.

Veliteli

Promiňte pane rádce, ale já jsem voják, když jde o boj, budu bojovat, ale mučit neumím, na to si musíte pozvat někoho jiného.

Rádce se zlobí.

Rádce

Tak ty budeš odmlouvat?

Kněžna uklidňuje situaci.

Kněžna

Dobře, máš štěstí, že jsi nám tak dobře posloužil. Nebudeme tě tedy do ničeho nutit. Loupežníka se služebnou zamkněte do cely k tomu prvnímu a zítra rádce zavolá na výslech kata.

Rádce

Máte pravdu kněžno, to je ten pravý odborník na výslechy, ten z nich dostane všechno, i to co neví.

Kněžna

No, a až to z nich dostaneme, tak je odpoledne pro výstrahu pověsíme na náměstí ve městě.

Rádce

Paní kněžno, to je perfektní nápad, ať poddaní vidí, jak dopadnou všichni, kteří se nám protiví.

Kněžna s rádcem odchází z vězení, velitel dává pokyny, aby Vávru a Magdu zavřely do cely společně s Javůrkem. Vojáci rozkaz splní. Magda, Vávra i Javůrek sedí v cele na zemi opřeni o zeď.

Vávra

Ahoj Javůrku, přišli jsme tě povzbudit, bohužel trošku se nám to zvtlo.

Javůrek

Já vím, chtěli jste mně zachránit. To jste neměli, tu kaši jsem si navařil a tak jsem si ji měl sám vylízat.

Magda

Pane, proč říkáte tady knížeti Ludvíkovi pořád Javůrku, vždyť se tak vůbec nejmenuje?

Vávra

Paní Magdo, tady Javůrka jsem našel zraněného v lese, vytáhl jsem ho z řeky. Někdo mu musel dát pěknou pecku přes hlavu, když si vůbec nevzpomíná, že by byl nějaký šlechtic, natož kníže tady v kraji. No tak jsme mu dali přezdívku Javůrek.

Magda chápe.

Magda

Aha, tak už mi trošku v hlavě svítá, kníže Ludvík se neztratil, on ho někdo chtěl sprovodit ze světa, ale nepovedlo se.

Vávra

Za to teď jim to může vyjít.

Magda

Ale to nesmí, musíme něco udělat.

Vávra

Rád bych, ale fakt nevím co, nic mně nenapadá, jestli nám nepomůže Neštěstí, tak jsme v pěkné bryndě.

Ve sklepení se objeví Neštěstí a Štěstí.

Magda

Jak to myslíte, neštěstí už je, vždyť nás zamkli a vy ráno půjdete na mučení, odpoledne si nás podá kat a na náměstí a skoncuje s námi, může být ještě něco horšího?

Vávra

Paní Magdo, to je složitý příběh. Však ještě uvidíme, ale teď už spěte, zítra máme perný den.

Štěstí

Tys to tedy pěkně vymňoukla.

Neštěstí

Dobře mu tak paličákovi, měl mně poslechnout a teď by neseděl v cele, ale pěkně v lesní chaloupce za pecí.

Štěstí

A to ti nevadí, že zítra Vávru pověsí, vždyť si mu měla pomáhat?

Neštěstí

No jo, asi jsem to přehnala.

Štěstí

Já myslím, že Pánbůh nebude spokojen.

Neštěstí

To nebude.

Štěstí

Ale ještě není pozdě, navíc jsem zrovna od Pánaboha dostala za úkol zachránit knížete Ludvíka. Můžeme to ještě napravit.

Neštěstí

Ale jak?

Štěstí

Já bych věděla, ale musela bys mně pomoci.

Neštěstí

To víš, že nezůstanu stranou, když jsem to tak zpackala.

Štěstí

Ty se postaráš, ať se tady Vávrovi, Ludvíkovi a Magdě nic nestane a já letím za dcerou Klárkou, mám plán, jak z toho ven.

Neštěstí

Dobře, zůstanu tu a budu nad nimi bdít.

Štěstí zmizí.

50. Obraz

Ráno ve vězení.

**Cela se odemyká a do ní vchází kat
a jeho pomocníci. Seberou Vávru a Javůrka.**

Pomocník

Mistře, a co ta ženská.

Kat

Tu nech tady, ta stejně nic neví. Velitel mně prosil, abych ji nechal na pokoji, zgustnem si na těch chlapech.

**Kat s pomocníky odvádí vězně do mučírny.
Tam Vávru uvážou na skřipec. Javůrka zatím
usadí do kouta. Pomocník hovoří k Javůrkovi.**

Pomocník

Tak se dívej chlape, jak s tebou zatočíme, když nebudeš zpívat a nevyzradíš, kde máte ukrytý naloupený poklad, tady pootočím trošku tím rumpálem a tak tě natáhnu do dvojnásobné délky a to náramně bolí.

To už ale matka Neštěstí svolává svoje dcerušky Smůlinky a nakáže jim skřípec pokazit. Vávru položí na skřípcový žebřík, nohy i ruce mu svážou k provazu a pomocník začíná točit kolem, který skřípec natahuje. Smůlinka se přiblíží k mučicímu nástroji a něco tam dělá.

Najednou vypadne ze skřípce celá kolo rumpálu, kterým pomocník natahoval Vávru na žebříku.

Kat dá pomocníkovi pohlavek.

Javůrka posadí na židli a na prsty u nohou mu dají palečníci, to už je tady Smůlinka, která foukne do šroubů u palečnice. Pomocník kroutí klikou u palečnice, ale ta se vůbec nestahuje.

Smůlinka

Maminka žíkala, že to mám pokazit, já ší myšlím, že ty šloubečky jsou tu žbytečné.

Pomocník

To je smůla mistře, ten skřípec se úplně rozsypal.

Kat

Já ti dám rozsypal, asi si na něho moc tlačil, co teď?

Pomocník

Tak vezmeme toho druhého lumpa a zkusíme na něho palečníci.

Kat

Dobře, to je dobrý nápad, tak sem s ním.

Pomocník

Kat kroutí hlavou.

Mistře, ta palečnice také nefunguje.

Kat

Co je s ní?

Pomocník

Asi má ztrhané šrouby.

Kat

To je smůla, posledně vše fungovala, jak se patří, no nic, vezmu bič a spráskám je, až budou oba modří.

Kat vezme bič ze stěny a jde k Vávrovi, který je připoután na žebříku. Zvedne ruku ožene se bičem, ale to zas už Smůlinka foukne a bič zezadu práskne kata do zadnice.

Kat

Jauuu, to bolí.

Kat odhodí bič a chytne se za zadek a poskakuje po mučírňě. Pomocník se zhrozí.

Pomocník

Mistře, ti chlapi jsou snad očarování.

Kat

Máš pravdu, to jsou určitě kouzla a čáry, necháme je raději na pokoji, abychom nepřišli sami k nějaké úhoně.

Pomocník

Co ale řekneme kněžně?

Kat

No co, že necekli ani slovo.

Kat jde ke dveřím mučírny a pokyne vojákům, aby vězně odvedli zpátky do cely. Vojáci odvádějí vězně do cely a tam je zamknou, celá vystrašená na ně čekala Magda.

Magda

Vávra si promačkává své tělo.

Jste celí?

Vávra

Já myslím, že jo.

Javůrek

Nakonec to mučení není zas tak strašné.

Vávra si mne bradu.

Vávra

Máme štěstí, že kat a jeho pochopové neudrží své náčiní v pořádku, anebo je v tom ještě něco jiného.

51. Obraz

V komnatě na zámku.

V komnatě sedí kněžna s rádce a na dveře někdo zaklepe.

Kněžna

Vstupte.

Do komnaty vchází kat. Rádce netrpělivě.

Rádce

Tak co, mluvte, kde jsou nakradené věci.

Kat klesne na kolena.

Kat

Lituji pane rádce,
ale ani jeden z nich nic neřekl.

Kněžna se rozhněvá.

Kněžna

Jak neřekl, mučili jste je vůbec?

Kat

No je je, použili jsme na ně všechny naše mučící nástroje, bič, palečníci, španělskou botu, skřipec, ale nevydali ze sebe ani hlásky.

Kněžna vstává a chodí po komnatě.

Rádce přikyvuje.

Kat nechápavě.

Kat se ukloní a vychází z komnaty.

Rádce políbí kněžně ruku.

Kněžna

Oni si zřejmě myslí, že dokud nebude prozrazena skrýš s lupem, nepřijdou o život, ale to se mýlí. Kašlu na ten jejich poklad, k penězům si přijdu i tak, však stačí zvednout zase daně, že rádce?

Rádce

Samozřejmě paní kněžno, kdo by se Vám protivil, odpoledne pověsíte loupežníky, každý bude vědět, že odporovat Vaším příkazům, je marné.

Kněžna

Slyšel jste kate.

Kat

Co jsem měl slyšet paní kněžno?

Kněžna

Odpoledne bude na náměstí ve městě slavnostní představení a ti tři v cele budou hrát hlavní roli.

Kat

Je mně to jasné, jdu tu popravu připravit.

Kněžna

A my tady nebudeme zahálet a na tu popravu se půjdeme podívat.

Rádce

Jak si přejete kněžno, určitě to bude zábavné.

Kněžna

A konečně si vezmu na sebe ty černé šaty, co jsem si nechala ušít.

Rádce

Má paní, já myslím, že v nich budete vypadat úchvatně.

52. Obraz

Ráno v lesní chaloupce.

Klárka celou noc nespala a marně čekala na otce a Javůrka. Sedí u stolu a pláče.
Najednou se objeví bílá postava – Štěstí.
Klárka ji zpozoruje.

Klárka
Kdo jsi?

Štěstí
Já jsem Štěstí.

Štěstí jako by nechápe.

Klárka
To bych opravdu teď hodně potřebovala.

Štěstí
A pročpak?

Klárka si utírá slzy.

Klárka
Čekám marně celou noc na otce a Javůrka a stále se nevracejí, Mám takové tušení, že se jim něco zlého přihodilo.

Štěstí
To máš pravdu, jsou zavření v cele.

Klárka
Jeminkote, a za co, zato že otec nezaplatil daně?

Štěstí
To ne, na zámku ani nevědí, že je to bývalý mlynář, ale otec s Javůrkem loupežníci.

Štěstí trošku ospravedlňuje Vávru.

Klárka

Co to povídáte, to by otec nikdy nedělal brát lidem jejich peníze.

Štěstí

Bral, bral, ale jenom bohatým a dával chudým.

Klárka

Tak, tomu bych už věřila, na boháče měl poslední dobou spadeno.

Štěstí

Ale neboj se, Neštěstí nad nimi bdí, aby se jim nic nestalo.

Klárka

Neštěstí? Tak to je konec, z vězení se už nedostanou.

Klárka začne opět plakat. Štěstí ji konejší.

Štěstí

Tak nebul, má sestřička Neštěstí tam není proto, aby jim ublížila, ale pomohla.

Klárka

Jak jim může neštěstí pomoci.

Štěstí

To by ses Klárko divila, co moje sestřička dokáže, když chce, ale já jsem přišla za tebou, abych ti poradila, jak je zachránit.

Klárka

A myslíš, že to půjde?

Štěstí

To víš , že ano, stačí, když si Javůrek vzpomene minulost.

na

Klárka rezignovaně.

Klárka

To je marné, už jsem mu udělala lektvar z těch nejlepších bylin, které léčí paměť a nic nepomáhá.

Štěstí

A máš ho ještě?

Klárka jde ke stolu vezme lahvičku s lektvarem.

Klárka

Ale ano, tady je. Ale asi ho vyliji.

Štěstí se k němu přiblíží a mávne na něho rukou.

Štěstí

Nic nevylévej, tak si myslím, že už bude působit.

Klárka

Myslíš.

Štěstí

Dozajista.

Klárka

A co teď mám udělat.

Štěstí

Vezmi lahvičku, utíkej na náměstí.

Klárka nechápavě.

Klárka

Proč na náměstí, já nechci prodávat?

Štěstí

Ale ne, tam dnes odpoledne bude poprava a odsouzení jsou tvůj otec i Javůrek s Magdou, snaž se, aby se Javůrek z té lahvičky napil, to ostatní si myslím, už přijde samo.

Klárka

Děkuji ti Štěstí, tak já už běžím.

Klárka rychle osuší slzy, vezme lahvičku a utíká z chaloupky.

53. Obraz

Odpoledne na náměstí ve městě.

Na náměstí je spousta lidí, je tam připravená šibenice a na ní tři smyčky pro tři odsouzence, Vávru, Javůrka a Magdu. Šumění davu přeruší zvednutá ruka rádce.

Rádce

Poddaní, dnes vykonáme smrtelný rozsudek na těmito třemi lidmi, jež se těžce provinili.

Rádce ukáže na odsouzené.

Rádce

Tito dva loupežníci loupili v našem kraji, kde si vybírali oběti z řad urozené šlechty a rovněž nás připravili o peníze. Všem jim byla nápomocna i služka Magda, která tak jako oba loupežníci propadne hrdlem.

Na náměstí spěchá Klárka a vidí, že všude je hodně lidí, má sebou lahvičku s lektvarem na vzpomnění, ale nemůže se přes dav i vojáky dostat k odsouzencům. V povzdálí na celé to shromáždění se dívá Neštěstí se Štěstím.

Neštěstí

To je pěkné, že jsi očarovala Klárčin lektvar, aby působil, ale vidím, že to nebude nic platné, k Javůrkovi se stejně nedostane.

Štěstí

Sestřičko, nespěchej, já myslím, že se to podaří.

Klárka vyskočí na stůl, aby byla co nejvýše

**a mává na odsouzené. To spatří Javůrek,
který má dobré oči.**

Javůrek

Podívej Tondo, je tu Klárka a něčím na nás mává.

Tonda

No jo, já do dálky moc nevidím, ale asi nám chce pomoci, paní Magdo, vy jste chytrá hlavička, zkuste něco vymyslet, aby Klárku pustili k nám.

Magda kroutí hlavou.

Magda

Ted' je každá rada drahá, vůbec nevím, jak to zařídit.

Klárka

Javůrek

To by se muselo hodně pošťětit, aby se tu dostala.

Štěstí mávne rukou

Štěstí

Asi jim budu muset trochu pomoci.

Magda najednou oživla.

Magda

Už to mám.

**Otočí se na velitele, který zrovna šátkem
dostal pokyn od rádce k vykonání rozsudku.**

Magda

Pane veliteli, na něco jste při vykonávání rozsudku smrti zapomněli.

Velitel se dívá kolem sebe.

Velitel

To nevím, tak mně to připomeňte paní Magdo.

Magda

Přece máme každý z nás právo na poslední přání.

Velitel

Tak to je pravda, a co byste si přála.

Magda

Pojďme po řadě, napřed ať vysloví poslední přání nejstarší z nás, tady starší loupežník.

Velitel

Tak co to bude loupežníku, chceš třeba si naposledy zakouřit?

Vávra

Ale kdepak, víte, že kouření škodí zdraví, a já se chci dožít smrti ve zdraví. Ale přání samozřejmě mám. Chtěl bych se naposledy rozloučit se svou dcerou, vidíte, tam stojí v tom davu na tom stole.

Velitel

Samozřejmě, to mohu zařídit.

Velitel poručil vojákům, ať přivedou Klárku k odsouzencům. Rádce se na to dívá z kněžnou.

Rádce

Veliteli, proč tu popravu zdržujete?

Velitel

Loupežník vyslovil poslední přání setkat se se svou dcerou, to mu nemůžeme upřít, na to má právo.

Rádce

Nic nebude, ihned popravít, on nám neřekl, kde má poklad a proto my mu nesplníme ani jeho poslední přání.

Kněžna rádce zarazí.

Kněžna

Klid pane rádce, já to dovolím, ať se rozloučí se svou dcerou.

Rádce se nakloní ke kněžně.

Rádce

Co tak najednou tolik shovívavosti s loupežníky?

Kněžna

No tak Franzi, přemýšlejte, ti dva loupežníci nic neřekli, a třeba jeho dcera může, ona bude vědět, kde její tatínek zakopal ty peníze. Po popravě si na ni posvítíme.

Rádce

Vy jste tak chytrá paní kněžno, na to by nikdo nepřišel.

Kněžna

Proto tady budu také vládnout.

jiný

Vojáci přes dav přivádějí Klárku k odsouzencům, Klárka podá co nejrychleji láhev s lektvarem Javůrkovi a jde se rozloučit s otcem.

Klárka

Javůrku, pij rychle.

Javůrek

A proč Klárko, já nemám žízeň.

Vávra

Javůrku, ty motovidlo, dělej a nezdržuj.

Javůrek po pokárání Tondy se napije a v hlavě se mu všechno převrátí. Velitel vidí, že se už Vávra rozloučil s dcerou a obrátí se na Javůrka.

Velitel

No a jaké je tvoje poslední přání?

Javůrek po vypití nápoje se otřepe a vzpomene na svou minulost. Trošku se zamyslí.

Javůrek

Moje poslední přání je prosté, chtěl bych si s

Vámi popovídat.

Velitel

Jestli ti jde o zpověď, tak to ti nemohu sloužit
loupežníku, já nejsem kněz.

Javůrek

Kdepak zpověď, budeme si povídat o minulosti.

Velitel

No dobře, proč, ne, ale ať to netrvá dlouho, naše
vrchnost už je nedočkavá.

Javůrek

Vzpomínáte si určitě veliteli, že jste v mládí učil
mladého knížete Ludvíka zacházet lukem i šavlí.

Velitel

No jo, ty byly nádherné léta, byl jsem
mladý a kníže Ludvík ještě dítě.

Javůrek

A měli jste spolu jedno velké tajemství.

Velitel

Jak to víš?

Javůrek

Měli nebo neměli?

Velitel

No jo měli, a když jsi tak chytrý, víte, co to bylo
tajemství?

Javůrek

Jednou při šavlování jste ho nechtěně sekl šavlí
do nohy, rána krvácela a vy jste mu to ošetřil.

Velitel se podívá na kněžnu.

Velitel se podiví, ale i trošku zasní.

Velitel se škrábe na hlavě a trošku znejistí.

Velitel přiznává.

za

Vás

Velitel se díví a přiznává minulost.

Kníže dál pokračuje a vyzvídá.

Velitel znejistěl a pomalu chápe. Přijde k Javůrkovi a vyhrne mu levou nohavici, spatří jizvu a berou ho mráкотy. Klesne na kolena.

Kníže se nezlobí a chápe.

Kníže se podívá na Magdu.

Slíbili jste si, že to nikomu neřeknete, jinak by

čekal těžký trest a vyhazov ze zámku.

Velitel

Ano, tak to bylo, kdo ti to řekl, to přece nikdo nevěděl, kromě mladého knížete?

Javůrek

Vím to dobře, a vy víte, která to byla noha?

Velitel

Samozřejmě, byla to levá noha, rána byla na lýtku, knížeti po ráně zbyla na lýtku pořádná jizva.

Javůrek

Správně, myslíte, že byste mohl odhrnout na mé levé noze nohavici?

Velitel

Promiňte mně můj kníže, že jsem Vás nepoznal.

Kníže Ludvík

To nic veliteli, byl jste vždycky věrným sluhou svého pána, nemůžu Vám mít za zlé, že jste mně zavřel, přece jenom se moje tvář hodně změnila a nikdo by mně nepoznal.

Velitel

Ba právě poznal, tady paní Magda, a já jsem ji nevěřil.

Kníže Ludvík

No jo, má dobrá Magda, ta by mně poznala i ve vlčí kůži, byla se mnou po celý život od narození.

Vávra nedočkavě.

Vávra

Co tak Javůrku, tedy kníže Ludvíku, že bys poručil, aby nás odvázali.

Kníže Ludvík

Máš pravdu Tondo. Veliteli rozvažte nás a ty dva

Kníže Ludvík ukáže na kněžnu a rádce.

Zajměte.

Rádce a kněžna vidí, co se děje.

Kněžna

Zdá se mně Franzi, že Ludvík vstal z mrtvých, nebo jsi to tam v lese zase zpackal.

Rádce vstává z křesla.

Rádce

Kněžno, to nevypadá dobře, asi bychom se měli zdejchnout.

Rádce ukazuje.

Kněžna

To vidím i bez tebe, kde je kočár?

Rádce

Je tady v uličce.

Kněžna a rádce se snaží utéct, ale velitel na ně poslal vojáky, kteří je chytili a přivedli před Ludvíka. Rádce padl na kolena.

Kněžna

Dobře, jdeme k němu.

Rádce

To já ne, to všechno kněžna naplánovala, abych tě sprovodil ze světa.

Kněžna také padne na kolena.

Kněžna

Já, já za nic nemohu Ludvíčku, to ten proradný

rádce chtěl vládnout se mnou, a proto tě málem zabil. Díky Bohu že jsi naživu.

Ludvík se usměje a spiklenecky povídá.

Ludvík

Přátelé, nebudeme se přece hádat. Přichystali jste tady pro své poddané popravu, a protože my tady s Tondou a Magdou jsme z kola ven, musíme za nás najít odsouzence, a mně se pozdává, že vy byste mohli být výborní náhradníci.

Rádce a kněžna se zhrozí a prosí.

Rádce a kněžna

Milost, milost.

Klárka předstoupí před Knížete Ludvíka.

Klárka

Pane kníže, být Vámi, já bych nezačínala svou vládu popravou?

Ludvík pokyne, ať Klárka k němu přijde blíže a pak ji pošeptá.

Ludvík

Ani já nemám chuť nikoho hrdelně trestat, ale za to co mně provedli je aspoň mohu postrašit, ne?

Ludvík se obrátí na rádce a kněžnu.

Dobrá, rozmyslel jsem si to, smrtí Vás trestat nebudu, ale propadli jste svým majetkem, v zámku vám už nic nepatří, a teď zmizte z města a mého kraje, než si to ještě rozmyslím.

Kněžna a rádce se rychle ukloní a utíkají z města, lidé se jim smějí.

Vávra chytne Klárku kolem ramen a obrátí se ke knížeti.

Vávra

Tak pane kníže, Vy už víte, kdo jste, určitě si to namíříte do zámku a já s Klárkou také půjdeme také domů, do té naší lesní chaloupky, ale tam dlouho nezůstaneme. V truhlici mám našetřeno

Kníže se ohradí.

Vávra pohladí Klárku.

Tonda se diví.

Kníže Ludvík hledá velitele v davu.

Velitel přispěchá a podá knížeti meč.

Kníže vezme meč a dá ho na rameno Vávry.

Kníže Ludvík si přivine Klárku k sobě.

Vávra se trochu rozčiluje.

myslím si, že si konečně koupím nějaký mlýn.

Kníže Ludvík

Tondo promiň, ale ty penízky v truhle jsou moje.
Žádný mlýn nebude.

Tonda

Tak vidíš Klárko, to máme za tu dobrotu.

Kníže Ludvík

Ty peníze nedostaneš a mlýn mít nebudeš,
protože mám s tebou úplně jiné plány.

Tonda

A jaké?

Kníže Ludvík

Veliteli, podejte mně Váš meč.

Kníže Ludvík

Pasuji tě na svého místodržícího, když já teď na
zámku nebudu.

Vávra

To jako, že se mám starat o Vaše knížectví, Vy
chcete někam odjet.

Kníže Ludvík

Víš, slíbil jsem jedné hezké a milé dívce, že
poprosím jejího otce, jestli by mně nedal svou
dceru za ženu, a kdyby otec nebyl proti, šel bych
s ní bydlet do té krásné lesní chaloupky.

Vávra

No to je průšvih, odvedeš mně dceru, budete si
bydlet v přírodě a svého otce necháte na zámku
a ještě aby se staral o Vaše knížectví?

Kníže se směje.

**Vávra uvidí Magdu, Magda se na něho
hodně usměje. Vávra se škrábe za uchem.**

Ukáže na Klárku a ta s úsměvem mu pohrozí.

Kníže rychle přikyvuje.

Vávra se přitočí k Magdě.

Magda se přitočí kolem Vávry

Všichni se smějí.

Kníže Ludvík

Tak jsem si to nějak otče představoval.

Vávra

A služebnou už tam v lese potřebovat nebudeš?

Kníže Ludvík

To ne, vždyť budu mít náhradu.

Klárka

Já ti dám služku, budeš pracovat v lese pěkně se mnou.

Kníže Ludvík

Samozřejmě Klárko.

Vávra

No dobrá, tak já to tedy беру kníže, ale přenecháš mně tady Magdu, jinak by mně bylo na zámku smutno.

Kníže Ludvík

Ale samozřejmě, moje služebná se stane tvoji služebnou.

Vávra

Kdo mluví o služebné? U mně povýší nejméně na rádce, a bude-li chtít, povýší ještě víc.

Kníže Ludvík

Tak co na to říkáš Magdo.

Magda

Pořádné chlapy mám ráda, tak to risknu.

54. Obraz

Na cestě z města.

Rádce spolu s kněžnou jdou cestou z města.

Kněžna

To bylo řečí, že Ludvík je po smrti, jsi neskutečný babrál.

Rádce

Nevím, jak se to mohlo stát moje kněžno, viděl jsem ho rozcupovaného úplně na šrot.

Kněžna

Nech si toho, pro tebe nejsem žádná kněžna.

Rádce

Máš pravdu, a pro zdejší lid už vlastně také ne.

Kněžna

Ty mně týkáš.

Rádce

Když už nejsi kněžna, tak co bych vykal, teď jsi ženská, jako každá jiná.

Kněžna klopýtne a urve si podpatek.

Kněžna

To je smůla, podpatek je v háji.

Kolem projíždí kočár a svým kolen najede do kaluže, voda vystříkne na oba pocestné.

Rádce hrozí za kočárem.

Rádce

Máš štěstí, že už nejsem rádcem, pocítil bys, co to hladomorna.

Kněžna

No já mám dojem Franzi, že pokud se

je

Rádce se zhrozí.

nechytíme nějaké práce, budeme si my připadat jako v hladomorně.

Rádce

Práce? To nikdy.

Kněžna

Jo , jo, to ti tak vydrží do rána, až začneš mít pořádný hlad, budeš rád, že nějakou práci za kus chleba najdeš.

Štěstí a Neštěstí se dívají na tu povedenou dvojici, která prochází krajem.

Štěstí

Sestřičko, ty za nimi posíláš svoje dcerušky, Smůlinky.

Neštěstí

To víš, že ano, jen ať si ten svět pořádně užijí.

Štěstí

Je mně jich trošku líto, a bude někdy nějaká šance, že Smůlinky je přestanou pronásledovat.

Neštěstí

Sestřičko, bude, ale to by se museli změnit, jako se změnil mlynář Vávra, a mezi námi, ruku do ohně bych za to nedala.

Vyprávěč

Tak a jak už to u pohádek bývá, pro všechny dobré lidi skončí pohádka šťastně, Ludvík se odstěhuje s Klárou do lesní chaloupky, kde se

jim

narodí kupa dětí, Vávra s Magdou budou za Ludvíka vládnout v knížectví spravedlivě a lidé si konečně oddechnou od velkých daní. Matka Neštěstí se odstěhuje do jiné země, přece tam,

rádce

kde je spravedlnost, láska a dobrota, tam pro
neštěstí není už místo. A ten náš vykutálený

a kněžna, ti brzo poznali, že bez práce nejsou
koláče a naučili se pracovat a vážit si poctivé
práce, která je základem pro to, aby nehladověli a
mohli se ve světě také mít dobře.

K o n e c p o h á d k y

